

ЗВІТ

ПРО ВИКОНАННЯ УГОДИ
ПРО АСОЦІАЦІЮ
МІЖ УКРАЇНОЮ
ТА ЄВРОПЕЙСЬКИМ СОЮЗОМ
У 2017 РОЦІ

КИЇВ - 2018

УРЯДОВИЙ ОФІС
КООРДИНАЦІЇ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ
ТА ЄВРОАТЛАНТИЧНОЇ
ІНТЕГРАЦІЇ

ОФІС ВІЦЕ-ПРЕМ'ЄР-
МІНІСТРА З ПИТАНЬ
ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ТА
ЄВРОАТЛАНТИЧНОЇ
ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ

Звіт підготовлено Урядовим офісом координації європейської та євроатлантичної інтеграції, Офісом Віце-прем'єр-міністра з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України спільно з експертами Проекту Європейського Союзу «Association4U».

Документ є відображенням результатів виконання комплексу завдань та заходів у рамках зобов'язань, взятих Україною відповідно до Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, ЄВРАТОМ та їхніми державами-членами. Визначення пріоритетних задач для виконання у 2017 році ґрунтувалося на самій Угоді про асоціацію, плані заходів з виконання Угоди, затвердженому Кабінетом Міністрів України 25 жовтня 2017 року, стратегіях, концепціях та «дорожніх картах» наближення законодавства, ухвалених Кабінетом Міністрів України та уповноваженими органами державної влади у рамках виконання євроінтеграційних зобов'язань України.

Оцінка прогресу, повноти та обсягу виконання Україною зобов'язань, передбачених Угодою про асоціацію, здійснена Урядовим офісом координації європейської та євроатлантичної інтеграції відповідно до постанов Кабінету Міністрів України «Про порядок проведення планування, моніторингу та оцінки результативності виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії та їхніми державами членами, з іншої сторони» від 31 травня 2017 року та «Про Урядовий офіс координації європейської та євроатлантичної інтеграції» від 4 жовтня 2017 року.

Структурно Звіт складається з 24 розділів (напрямоків) у сферах, які охоплюються Угодою про асоціацію. У кожному з розділів Звіту міститься інформація про прогрес у виконанні заходів у відповідній сфері протягом 2017 року, а також наступні кроки, які Україна зобов'язана реалізувати з метою належного та вчасного виконання Угоди про асоціацію. Окремо у звіті також висвітлена інформація про результати функціонування поглибленої та всеохоплюючої зони вільної торгівлі у 2017 році.

Електронну версію Звіту розміщено на Урядовому та Євроінтеграційному порталах.

Дана публікація підготована за фінансової підтримки Європейського Союзу.
Зміст публікації не обов'язково відображає позицію Європейського Союзу та є виключно відповідальністю
Урядового офісу координації європейської та євроатлантичної інтеграції.

Іванна Климпуш-Цинцадзе

Віце-прем'єр-міністр з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України

Минув ще один рік імплементації Угоди про асоціацію – угоди, яка покликана реалізувати сподівання українців утвердити нашу державу в сім'ї європейських народів. Уряд України з усією відповідальністю ставиться до її виконання та з оптимізмом дивиться на досягнуті результати. Щодня ми працюємо над формуванням чіткого бачення реалізації ключового національного інтересу України – приєднатися до Європейського Союзу.

За останній рік Україна досягла значного прогресу та вагомих успіхів. В умовах збройної агресії та політичної нестабільності це було надзвичайно важко. Однак, незважаючи на виклики, Україна впевнено просувається в напрямі європейської інтеграції. Це вказує на силу європейської мрії, яка дозволяє будувати нову та сучасну країну.

У 2017 році, після завершення всіх необхідних процедур щодо ратифікації, Угода про асоціацію запрацювала в повному обсязі. Угода вже дає відчутні результати. У 2017 р. українських товарів на європейському ринку продано на 4 млрд дол. (або майже на 30%) більше, аніж у попередньому році. А всього у 2017 році ми експортували до ЄС товарів та послуг на 20 млрд дол. Збільшився й асортимент українських товарів на європейському ринку. У 2017 році в експорті з України до ЄС з'явилося 362 нові товарні позиції – а це робочі місця і добробут українців. Важко переоцінити й усунення бар'єрів у спілкуванні, навчанні та бізнесі після того, як набув чинності безвізовий режим, яким уже скористались сотні тисяч українців.

Однак це лише початок. Ми продовжуємо роботу над усуненням застарілих стандартів і регулювань. Протягом 2014 – 2017 років Україна скасувала 14475 таких обмежень. Триває кропітка робота над гармонізацією національних стандартів і технічних регламентів з європейськими та міжнародними.

Країна стрімко змінюється і наближається до ЄС.

У процесі реалізації Угоди починають вирішуватися проблеми, які роками лише консервувалися. Україна досягла значного прогресу у сферах захисту прав споживачів, навколишнього середовища, соціальної політики, діяльності компаній, енергоефективності та ін. Зроблено перший крок у напрямі наближення до цифрових стандартів ЄС та реформування електронного цифрового підпису в Україні; наявний відчутний прогрес у законодавчій частині реформи системи безпеки харчової продукції; ухвалено базовий закон у сфері управління довір'ям та інтеграції екологічної політики у всі галузі; забезпечено законодавчу базу для впровадження міжнародних стандартів у сфері бухгалтерії та фінансової звітності, а також аудиторської діяльності.

Надзвичайно важливим є початок офіційних

переговорів щодо укладання Угоди про оцінку відповідності та прийнятність промислових товарів (АСАА), що дасть можливість зменшити технічні бар'єри для нашого промислового експорту. Для розширення експортних можливостей у 2017 році ухвалено закони про ратифікацію Регіональної конвенції про преференційні правила походження Пан-Євро-Мед та Угоди про участь у програмі ЄС «Конкурентоспроможність підприємств малого і середнього бізнесу (COSME)». Україну включено до індикативних карт Європейської транспортної мережі TEN-T – це розвиток транзитного потенціалу країни.

Уряд активно працює над створенням системи ефективного виконання Угоди, визначаючи євроінтеграцію невід'ємною частиною стратегічного планування та формування політики кожного міністерства. Схвалено стратегічні документи, які запроваджують європейські принципи у різних сферах: Національну стратегію управління відходами до 2030 року, Наці-

ональний план скорочення викидів від великих спалювальних установок, Енергетичну стратегію України на період до 2035 року.

Україна продовжує відчувати значну підтримку ЄС у процесі імплементації Угоди. Варто зазначити, що допомога ЄС дала значний поштовх реформуванню державного управління в Україні. Це підвищить спроможності адаптації законодавства України до права ЄС, а також забезпечить більш ефективну розробку та впровадження реформ.

Я з упевненістю дивлюсь на наступний етап виконання Угоди в 2018 році, однак перед Урядом стоїть нелегке завдання. Завдяки співпраці з Парламентом у 2017 році ухвалено 23 основні євроінтеграційні закони, проте в окремих сферах залишаються значні відставання. Адаптація українського законодавства до законодавства ЄС має пришвидшитись.

Виконуючи Угоду про асоціацію, ми продовжимо будувати нову Україну та прагнемо, щоб кожен громадянин пишався отриманим результатом.

ОПИС РОЗДІЛІВ ЗВІТУ

ПОЛІТИЧНИЙ ДІАЛОГ, НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА ТА ОБОРОНА	10
- Діалог і співробітництво з ЄС щодо внутрішніх реформ в Україні	
- Питання зовнішньої політики, безпеки й оборони	
ЮСТИЦІЯ, СВОБОДА, БЕЗПЕКА ТА ПРАВА ЛЮДИНИ	12
- Права людини	
- Юстиція та правосуддя	
- Захист персональних даних	
- Боротьба з тероризмом, організованою злочинністю і корупцією	
- Протидія відмиванню (легалізації) доходів, одержаних злочинним шляхом	
- Боротьба з незаконним обігом наркотиків	
- Переміщення осіб, міграція, притулок та управління кордонами	
ТЕХНІЧНІ БАР'ЄРИ У ТОРГІВЛІ	17
- Технічні регламенти	
- Стандартизація	
- Ринковий нагляд	
- Оцінка відповідності	
- Метрологія та акредитація	
САНІТАРНІ ТА ФІТОСАНІТАРНІ ЗАХОДИ	21
- Безпечність харчових продуктів та кормів	
- Здоров'я та благополуччя тварин, здоров'я рослин	
- Маркування харчових продуктів	
- Здійснення державного контролю у сфері СФЗ	
МИТНІ ПИТАННЯ	24
- Митні питання	
- Сприяння торгівлі між Україною та ЄС	
ПІДПРИЄМНИЦТВО	27
- Промисловість і підприємництво	
- Заснування та діяльність компаній	
- Корпоративне управління	
- Бухгалтерський облік і аудит	
- Конкуренція та державна допомога	
- Туризм	
- Прозорість видобувних галузей	
ДЕРЖАВНІ ЗАКУПІВЛІ	31
- Реформування української системи публічних закупівель	
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ	34
- Авторські та суміжні права	
- Промислова власність	
- Захист географічних позначень	
- Охорона торговельних марок і винаходів	

ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІСТЬ ТА ЖКГ	36
- Енергоефективність	
- Житлово-комунальне господарство	
- Екодизайн та енергомаркування енергоспоживчих продуктів	
ЕНЕРГЕТИКА, ВКЛЮЧАЮЧИ ЯДЕРНУ ЕНЕРГЕТИКУ	39
- Вугілля	
- Газ	
- Нафта	
- Електроенергія	
- Ядерна енергетика	
ОПОДАТКУВАННЯ	43
- Непряме оподаткування	
СТАТИСТИКА ТА ОБМІН ІНФОРМАЦІЄЮ	46
- Впровадження підходів і стандартів ЄС в українську систему статистичних спостережень	
НАВКОЛИШНЄ ПРИРОДНЕ СЕРЕДОВИЩЕ	47
- Охорона природи	
- Управління відходами	
- Надзвичайні ситуації та протидія промислового забрудненню	
- Збереження озонового шару	
- Контроль за ГМО	
- Інтеграція екологічної політики в усі галузі	
ТРАНСПОРТ, ПОШТОВІ ПОСЛУГИ	51
- Транспортний сектор загалом	
- Транспортна інфраструктура	
- Автомобільний транспорт	
- Морський транспорт	
- Внутрішній водний транспорт	
- Залізничний транспорт	
- Авіаційний транспорт	
- Поштові та кур'єрські послуги	
НАУКА, ТЕХНОЛОГІЇ ТА ІННОВАЦІЇ, КОСМОС	56
- Наука, дослідження та інновації	
- Трансфер технологій	
- Космос	
- Інформаційне суспільство	
- Телекомунікаційні послуги	
ФІНАНСОВИЙ СЕКТОР	59
- Банківська сфера	
- Цінні папери	
- Інститути спільного інвестування	
- Страхові послуги	
- Недержавне пенсійне забезпечення	
- Обіг грошей	
- Робота платіжних систем	
- Протидія відмиванню (легалізації) доходів, одержаних злочинним шляхом	

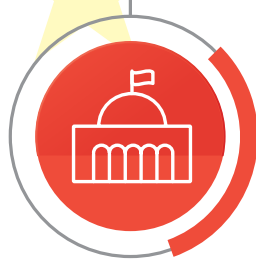
УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМИ ФІНАНСАМИ	64
- Управління державними фінансами	
ГУМАНІТАРНА ПОЛІТИКА	68
- Культура	
- Фізична культура та спорт	
- Розвиток громадянського суспільства	
- Аудіовізуальні послуги	
СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО	71
- Якість сільськогосподарської продукції	
- Органічне фермерство	
- Рибальство	
- Стандарти торгівлі тваринами і рослинами	
- Використання генетично модифікованих організмів	
ЗАХИСТ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ	74
- Безпечність нехарчових продуктів	
- Захист від недобросовісних комерційних практик	
- Захист прав споживачів фінансових і туристичних послуг	
СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА ТА ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ	76
- Трудові відносини	
- Соціальний захист	
- Здоров'я і безпека праці	
- Антидискримінація та гендерна рівність	
ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я	79
- Реформування системи охорони здоров'я в Україні	
- Тютюн	
- Трансплантація тканин, клітин та органів	
- Донорство крові	
- Ракові захворювання	
- Протидія інфекційним захворюванням та іншим транскордонним загрозам здоров'ю	
ОСВІТА, НАВЧАННЯ ТА МОЛОДЬ	81
- Освіта і навчання	
- Молодь	
ФІНАНСОВЕ СПІВРОБІТНИЦТВО ТА БОРОТЬБА З ШАХРАЙСТВОМ	84
- Запобігання та боротьба з шахрайством, корупцією та іншою незаконною діяльністю з коштами міжнародної технічної допомоги	
ПОГЛИБЛЕНА ТА ВСЕОХОПЛЮЮЧА ЗОНА ВІЛЬНОЇ ТОРГІВЛІ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЄС У 2017 РОЦІ	85

ЗАГАЛЬНИЙ ПРОГРЕС
ВИКОНАННЯ УКРАЇНОЮ
УГОДИ ПРО АСОЦІАЦІЮ З ЄС
У ЗВІТНОМУ РОЦІ

41%

ПРОГРЕС ВИКОНАННЯ У 2017 РОЦІ

32%

Верховною
Радою

42%

Центральними
органами виконавчої
влади

50%

Іншими
органами
державної влади

Прогрес виконання Україною Угоди про асоціацію з ЄС у 2017 році

ПОЛІТИЧНИЙ ДІАЛОГ, НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА ТА ОБОРОНА

У 2017 році Україна помітно просунулась у реалізації реформи місцевого самоврядування та територіальної організації влади. У **сфері децентралізації** прийнято низку важливих законів, якими визначено: статус старост, коло повноважень, а також підстави та порядок дострокового припинення повноважень (Закон України №1848-VIII); порядок добровільного приєднання територіальних громад до вже утворених об'єднаних територіальних громад (ОТГ) (Закон України №1851-VIII); особливості об'єднання територіальних громад, розташованих на територіях суміжних районів (Закон України №1923-VIII).

Крім того, у першому читанні схвалено проекти законів щодо порядку добровільного приєднання територіальних громад сіл, селищ до територіальних громад міст обласного значення (реєстр. №6466).

Продовжується процес добровільного об'єднання територіальних громад. За рік кількість ОТГ зросла майже вдвічі – з 366 до 699 громад (з них 34 очікують на призначення перших виборів).

Завдяки фінансовій децентралізації відчутно зросли доходи місцевих бюджетів, зокрема власні доходи зросли на 45,4 млрд. грн. або 31% (порівняно з 2016 роком), а частка місцевих бюджетів (включаючи трансферти) вперше сягнула майже 50% від зведеного бюджету. Крім того, більш ніж удвічі збільшилася державна підтримка територіальних громад – із 7,3 до 16,1 млрд. грн. Вирішити питання зміни системи органів влади на районному рівні, перерозподілу та розмежування повноважень і ресурсів, а також меж самих районів, має зареєстрований у Верховній Раді законопроект №6636.

Разом із тим, повна реалізація реформи буде можлива після внесення відповідних змін до Конституції України, а також прийняття нових законів щодо адміністративно-територіального устрою, діяльності префектів, служби в органах місцевого самоврядування тощо.

У 2017 році Україна здійснила важливий крок до **вдосконалення виборчого законодавства**. 7 листопада 2017 року в першому читанні прийнято Виборчий кодекс (реєстр. №3112-1), який покликаний створити єдину уніфіковану правову основу для

підготовки і проведення виборів. Зокрема, Кодекс передбачає запровадження на парламентських виборах, а також на виборах депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласних рад та міських рад великих міст, пропорційної виборчої системи із відкритими списками.

За фінансової та експертної підтримки Європейського Союзу розпочалося практичне впровадження комплексної **реформи державного управління**. Основною метою реформи є формування ефективної системи державного управління, яка здатна виробляти і реалізовувати цілісну політику, спрямовану на суспільний сталий розвиток та адекватне реагування на внутрішні й зовнішні виклики.

У 2017 році в рамках реформи реалізовано такі основні заходи:

- відповідно до визначених місій, цілей та сфер

державної політики у десяти пілотних міністерствах та двох національних агентств утворено нові структурні підрозділи – директори. Крім того, директори утворені у складі Секретаріату Кабінету Міністрів;

- розроблено та затверджено Концепцію оптимізації системи центральних органів виконавчої влади (розпорядження Кабінету Міністрів від 27.12.2017 р. №1013);
- розпочато проведення конкурсів на посади фахівців з питань реформ у новоутворених директоратах. За підсумками перших конкурсів заповнено 320 вакансій;
- затверджено методичні рекомендації щодо визначення ключових показників результативності, ефективності та якості службової діяльності державних службовців, які займають посади державної служби категорій «Б» і «В», а також керівників новоутворених директоратів.

КЛЮЧОВІ ЗАВДАННЯ НА НАСТУПНИЙ РІК:

- Здійснювати подальше законодавче забезпечення реформи місцевого самоврядування і територіальної організації влади, у тому числі шляхом внесення необхідних змін до Конституції України.
- Забезпечити розробку і прийняття законів та підзаконних нормативно-правових актів, а також здійснення організаційно-управлінських заходів у рамках реформи державного управління.
- Завершити реформування пілотних міністерств та розпочати реформи в інших центральних органах виконавчої влади.
- Забезпечити прийняття Виборчого кодексу України, а також внесення змін до Конституції України в частині реформування процедури зняття недоторканності народних депутатів та суддів (реєстр. № 1776).

Зовнішня політика, національна безпека та оборона. Україна продовжує практику приєднання до заяв та позицій ЄС з актуальних міжнародних питань, у тому числі в рамках міжнародних організацій. Протягом 2017 року Україна приєдналася до 424 заяв (з 504), а загалом, починаючи із 2005 року – до 5344 (із 6486).

Політичний діалог Україна-ЄС залишається на

високому рівні та відбувається в рамках усіх існуючих механізмів. Забезпечено координацію підходів України та ЄС до оцінки та засудження дій Росії проти міжнародного миру й безпеки та застосовуються відповідні заходи протидії.

За участі експертів НАТО, США та ЄС розроблено проект Закону України «Про національну безпеку України», який має привести стандарти національної безпеки і оборони у відповідність до стандартів ЄС. Відповідно до положень законопроекту, Україна ставить перед собою завдання членства в Європейському Союзі і НАТО, що має бути безумовною гарантією безпеки, суверенітету та територіальної цілісності нашої держави. 17 січня 2018 року законопроект був розглянутий та підтриманий на засіданні Ради національної безпеки та оборони України.

У 2017 році з метою поглиблення співпраці з Європейським оборонним агентством за напрямком «Єдине Європейське Небо» взято участь у ряді робочих засідань Військової авіаційної ради політичного рівня та у щорічній конференції з цієї проблематики. Українські експерти також залучалися до роботи експертних груп «Матеріальна стандартизація», «Єдине європейське небо» та «Європейський авіатранспортний флот» в рамках проектів Європейського оборонного агентства.

20 листопада 2017 року Рада ЄС продовжила мандат Консультативної місії Європейського Союзу (EUAM) в Україні до 31 травня 2019 року та затвердила її бюджет на наступні 18 місяців у сумі 32 млн. євро. Продовжується робота, спрямована на підвищення ефективності діяльності Консультативної місії ЄС з реформування сектору цивільної безпеки та забезпечення практичної результативності діяльності з урахуванням актуальних безпекових викликів, що стоять перед нашою державою.

КЛЮЧОВІ ЗАВДАННЯ НА НАСТУПНИЙ РІК:

- Підтримувати на найвищому рівні політичний діалог і співробітництво з ЄС з питань зовнішньої політики, безпеки та оборони.
- Забезпечити прийняття Закону України «Про національну безпеку України» та розпочати його імплементацію.
- Внести зміни до законодавства та підзаконних нормативно-правових актів з метою удосконалення системи державного експортного контролю.

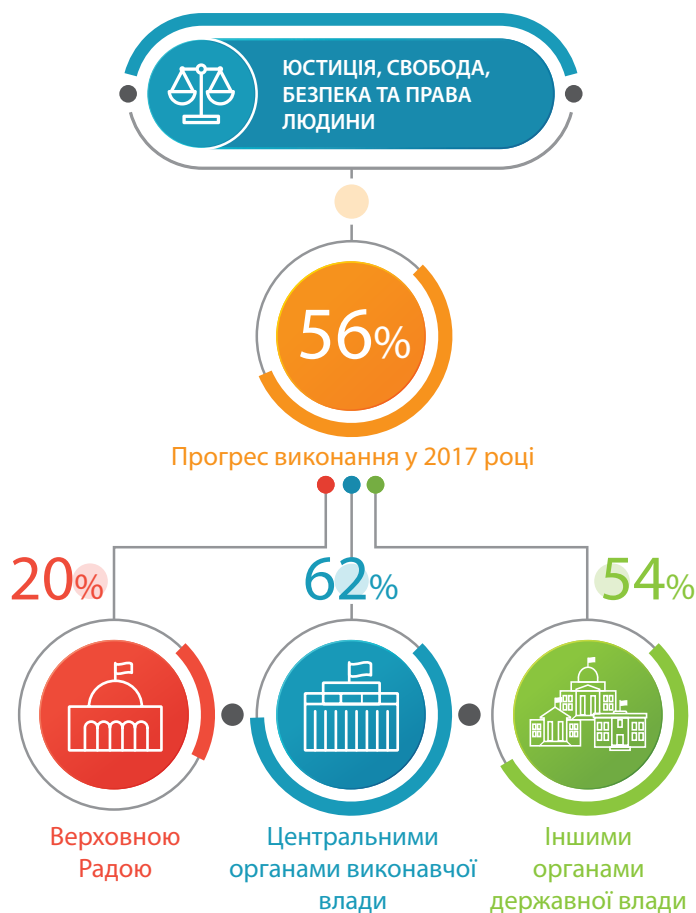
ЮСТИЦІЯ, СВОБОДА, БЕЗПЕКА ТА ПРАВА ЛЮДИНИ

Відповідно до Угоди про асоціацію Сторони зобов'язалися здійснити послідовні кроки до **встановлення безвізового режиму** після виконання умов, визначених у Плані дій щодо лібералізації візового режиму. Україна повністю виконала свої зобов'язання у 2016 році, а у 2017 році ЄС ухвалив рішення про встановлення безвізового режиму, який почав діяти із 11 червня 2017 року.

За півроку безвізовим режимом скористалися 355 тис. громадян України. За даними Представництва ЄС в Україні, відвідування українцями Європейського Союзу, порівняно з аналогічним періодом 2016 року, зросло на 15%. Протягом зазначеного періоду за результатами моніторингу ситуації не зафіксовано випадків необґрунтованих або сумнівних відмов ЄС у безвізовому пропуску громадян України. З 11 червня 2017 року відмовлено у в'їзді лише 61 особі. Основними причинами відмов є перевищення дозволених строків попереднього перебування в ЄС або не підтвердження мети поїздки.

Разом із тим, дотримання Україною критеріїв безвізового режиму буде предметом подальшого моніторингу ЄС у рамках механізму тимчасового призупинення дії безвізового режиму. Восени 2017 року Українська Сторона підготувала та передала Стороні ЄС першу Національну доповідь із дотримання критеріїв Плану дій щодо лібералізації ЄС візового режиму для України, яка містила увесь комплекс питань, пов'язаних із постмоніторингом. Зі свого боку, 20 грудня 2017 року Європейська Комісія оприлюднила першу Доповідь щодо дотримання критеріїв безвізового режиму з ЄС у рамках запобіжного механізму призупинення його дії для третіх країн, зокрема України.

У Доповіді Європейського Союзу визнається дотримання Україною критеріїв у цілому; констатується певне зниження кількості нелегального перебування українців і відмов у в'їзді та суттєве зниження кількості шукачів притулку; підкреслюється високий рівень здійснення реадмісії осіб з Україною. Окремі застереження стосуються стану боротьби з

нелегальним обігом наркотиків, контрабандою тютюнових виробів, кіберзлочинністю, нелегальним обігом вогнепальної зброї. Найбільше уваги приділяється питанням стану боротьби з корупцією в Україні. У висновках Доповіді зазначається, що Україна повинна вжити негайних дій для захисту та гарантування антикорупційних заходів, запроваджених із часу здійснення попередніх реформ, та забезпечити подальший прогрес у цій сфері.

Українська Сторона розпочала роботу над реалізацією рекомендацій, викладених у Доповіді. Зокрема, спільно з ПРООН триває робота щодо удосконалення механізму перевірки НАЗК інформації, яка вноситься декларантами до Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого само-

врядування, визначаються системні кроки, яких необхідно вжити з метою забезпечення належного обміну інформацією між державними реєстрами з урахуванням вимог щодо комплексної системи захисту інформації, опрацьовується питання створення в системі МВС окремого інституційного підрозділу у сфері боротьби з організованою злочинністю.

Важливими цілями політичного діалогу і співробітництва між Україною та ЄС є дотримання і зміцнення принципу поваги до **прав людини та основоположних свобод**. У 2017 році для реалізації зобов'язань України у цій сфері здійснено такі основні кроки:

- продовжувалося виконання Національної стратегії у сфері прав людини та відповідного Плану дій з її реалізації на період до 2020 року;
- прийнято Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» (від 07.12.2017 р. №2229-VIII) та внесено зміни до Кримінального і Кримінального процесуального кодексів України (Законом України від 06.12.2017 р. №2227-VIII), які в комплексі покликані створити нові дієві механізми запобігання та протидії насильству над жінками та домашньому насильству. Обидва законодавчі акти спрямовані на реалізацію положень Конвенції Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству (Стамбульської конвенції);
- задля подальшої імплементації Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю розроблено законопроект «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення вимог законів України, спрямованих на створення безперешкодного доступу для осіб з інвалідністю до будівель і споруд» (реєстр. №6536). Проект передбачає створення механізму контролю за дотриманням вимог щодо безперешкодного середовища для маломобільних груп населення;
- триває розроблення проекту Концепції етнонаціональної політики України, а також проектів Законів України «Про національні меншини в Україні» (нова редакція) та «Про корінні народи України»;
- забезпечено формування інституту Урядового уповноваженого з питань гендерної політики. Проведено відкритий конкурс на посаду Уповноваженого, перемогу в якому здобула відома правозахисниця Катерина Левченко.

За результатами Діалогу України та ЄС з питань прав людини (третє засідання відбулося 13 червня 2017 року) вжито ряд заходів з метою покращення

захисту прав і задоволення інтересів внутрішньо переміщених осіб (ВПО) та учасників антитерористичної операції. Зокрема:

- забезпечено здійснення безоплатної психологічної реабілітації учасників антитерористичної операції (постанова Кабінету Міністрів від 12.07.2017 р. №497);
- забезпечено виконання Комплексної державної програми щодо підтримки, соціальної адаптації та реінтеграції громадян України, які переселилися з тимчасово окупованої території України та районів проведення антитерористичної операції в інші регіони України, на період до 2017 року (затверджена постановою Кабінету Міністрів від 16.12.2015 р. № 1094);
- схвалено Стратегію інтеграції внутрішньо переміщених осіб та впровадження довгострокових рішень щодо внутрішнього переміщення на період до 2020 року (розпорядження КМУ від 15.11.2017 р. № 909);
- забезпечено виконання комплексу заходів щодо медичної, психологічної, професійної реабілітації та соціальної адаптації учасників антитерористичної операції;
- розроблено проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо права на отримання пенсій окремим категоріям громадян» (реєстр. №6692), що має на меті спростити процедуру оформлення пенсій для ВПО та визначити особливий режим та порядок отримання пенсій для пенсіонерів, які залишились жити на окупованих територіях.

КЛЮЧОВІ ЗАВДАННЯ НА НАСТУПНИЙ РІК:

- Ратифікувати Конвенцію Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу із цими явищами (реєстр. №0119).
- Гармонізувати законодавство у сфері запобігання та протидії дискримінації із правом ЄС, зокрема шляхом ухвалення відповідного законопроект (реєстр. №3501).
- Внести зміни до адміністративного і кримінального законодавства щодо удосконалення відповідальності за дискримінацію й учинення злочинів на ґрунті ненависті та посилення механізмів протидії катуванню і жорстокому поводженню з людьми.
- Внести зміни до Закону України «Про захист персональних даних» з метою приведення його у відповідність з Регламентом ЄС №2016/679 про захист фізичних осіб щодо обробки персональних даних і про вільний рух таких даних.

Угода про асоціацію надає Україні можливість більш тісно співпрацювати з ЄС у питаннях **боротьби з організованою злочинністю**, зокрема з метою протидії спільним викликам і транснаціональним загрозам. У зв'язку з цим у 2017 році ратифіковані та набули чинності два важливих договори, які визначають форми та механізми такого співробітництва:

- Угода між Україною та Європейським поліцейським офісом (Європол) про оперативне та стратегічне співробітництво, яка передбачає можливість Сторін здійснювати обмін оперативною інформацією в рамках кримінальних проваджень; брати участь у спільних заходах із розслідування широкого кола злочинів, розшукувати осіб, які причетні до скоєння злочинів та створювати міжнародні спільні слідчі групи;
- Угода між Україною та Європейською організацією з питань юстиції (Євроюст), яка передбачає співробітництво та обмін інформацією з питань боротьби із тяжкими злочинами, зокрема організованою злочинністю і тероризмом, можливість представників України брати участь в оперативних і стратегічних зустрічах, а також мати при Євроюсті свого офіцера зв'язку.

За безпосередньої участі експертів Консультативної місії ЄС розроблена Стратегія розвитку системи Міністерства внутрішніх справ до 2020 року, затверджена Урядом України у листопаді 2017 року. Стратегія базується на здобутках реформування МВС у 2014-2017 роках та визначає пріоритети подальшої роботи. При цьому особлива увага приділена питанням прав людини.

З метою забезпечення незалежності й об'єктивності механізму розслідування злочинів та остаточного позбавлення слідчих функцій органів прокуратури продовжувалася робота зі створення Державного бюро розслідувань (ДБР). Зокрема, проведено конкурс на посаду директора ДБР. Розпочато роботу щодо забезпечення кадрової, організаційної та матеріально-технічної спроможності цього органу.

КЛЮЧОВІ ЗАВДАННЯ НА НАСТУПНИЙ РІК:

- Забезпечити належну імплементацію угод з Європолем і Євроюстом.
- Затвердити План заходів із реалізації Стратегії розвитку системи Міністерства внутрішніх справ України до 2020 року та розпочати його впровадження.
- Забезпечити кадрову, організаційну та матеріально-технічну спроможність ДБР та передати

йому передбачені законодавством функції.

У рамках передбаченої Угодою співробітництва у **боротьбі з незаконним обігом наркотичних засобів, прекурсорів та психотропних речовин** Український моніторинговий та медичний центр з наркотиків та алкоголю розробив проект концепції загальнодержавного моніторингу наркотичної ситуації в Україні та план заходів щодо її реалізації, які базуються на стандартах Європейського моніторингового центру з наркотиків і наркотичної залежності.

КЛЮЧОВІ ЗАВДАННЯ НА НАСТУПНИЙ РІК:

- Прийняти закон щодо приєднання України до Розширеної часткової угоди Ради Європи про створення групи зі співробітництва в боротьбі проти зловживання наркотиками та їх незаконного обігу (Група Помпиду).
- Поглиблювати співробітництво з Європейським моніторинговим центром з питань наркотиків та наркотичної залежності, запровадити показники, які використовуються Центром, у систему моніторингу наркоситуації в Україні.

У сфері **протидії та боротьби із корупцією** Україна продовжує виконання низки зобов'язань, зокрема щодо проведення всеохоплюючого процесу антикорупційних реформ та забезпечення імплементації антикорупційних законів, прийнятих у попередні роки.

Триває реалізація Плану заходів з впровадження системи проведення логічного та арифметичного контролю декларацій та модернізації програмно-апаратного комплексу Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування (ІТС Реєстр) (затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів від 08.11.2017 № 787).

10 листопада 2017 Національне агентство з питань запобігання корупції (НАЗК) прийняло від ПРООН на відповідальне зберігання підсистему контролю та перевірки декларацій системи е-декларування для її подальшої інтеграції з ІТС Реєстр.

Для забезпечення безпосереднього автоматизованого доступу НАЗК до інформаційно-телекомунікаційних і довідкових систем, реєстрів та банків даних інших державних органів, у т.ч. таких, що містять інформацію з обмеженим доступом (конфіденційну інформацію) до Верховної Ради подано проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про запобігання корупції» та інших законодавчих актів щодо забезпечення належного доступу Національного агентства з питань запобігання корупції до інформації, необхідної для реалізації

його повноважень» (реєстр. № 7276). На пленарних засіданнях Верховної Ради не розглядався.

НАЗК спільно з іншими антикорупційними інституціями та правоохоронними органами розробило проект Закону України «Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2018-2020 роки». Законопроект підготовлено з залученням зарубіжних експертів на основі аналізу стану корупції в Україні та результатів виконання попередньої Антикорупційної стратегії на 2014-2017 роки.

Для забезпечення прозорості декларування майна політиків і посадовців у 2017 році повноцінно запрацював Єдиний державний реєстр декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування. Станом на кінець 2017 року реєстр містив понад 1,5 млн. декларацій. Водночас проблемним питанням для НАЗК залишається перевірка е-декларацій. Відтак, існує потреба в посиленні його інституційної спроможності та автоматизації процесу опрацювання декларацій.

У 2017 році фактично завершено формування Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів (АРМА). Зокрема, сформовано базовий штат та громадську раду, затверджено Порядок взаємодії при розгляді звернень органів, що здійснюють досудове розслідування, прокуратури та виконанні запитів іноземних держав щодо виявлення та розшуку активів. У жовтні АРМА провело першу конфіскацію активів – 154 об'єкти нерухомого майна, а в листопаді – вперше передало арештовану нерухомість управителю за договором.

КЛЮЧОВІ ЗАВДАННЯ НА НАСТУПНИЙ РІК:

- Ухвалити нову Антикорупційну стратегію на 2018-2020 роки та затвердити державну програму щодо її реалізації.
- Посилити інституційну спроможність НАЗК з метою належного виконання покладених на нього функцій, забезпечити доступ до необхідних реєстрів та інформаційних баз державних органів, впровадити програмне забезпечення для автоматичної перевірки електронних декларацій.

Угода про асоціацію передбачає співпрацю Сторін в питаннях імплементації міжнародних стандартів та оперативного співробітництва щодо **запобігання та боротьби з легалізацією (відмиванням) коштів та фінансуванням тероризму**.

У звітному році продовжувалося виконання Стратегії розвитку системи запобігання та протидії

легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення на період до 2020 року. Затверджено План заходів із реалізації Стратегії на 2017-2019 рр. та розпочато його практичне впровадження. Крім того, Держфіноммоніторинг спільно з Мінфіном та іншими суб'єктами фінансового моніторингу розпочали розробку законопроекту, що має на меті імплементувати акти права ЄС у цій сфері – Регламент ЄС №2015/847 про інформацію, що супроводжує грошові перекази, та Директиву 2015/849 про запобігання використанню фінансової системи для цілей відмивання грошей або фінансування тероризму.

Україна та ЄС розвивають співробітництво у сфері правосуддя та судоустрою, спрямоване, зокрема, на підвищення ефективності діяльності судової влади, гарантування її незалежності та неупередженості. У рамках цієї співпраці Україна взяла на себе зобов'язання реалізувати комплексну реформу судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів.

З метою впровадження конституційних змін щодо правосуддя прийнято нову редакцію закону «Про Конституційний Суд України» (Закон від 13.07.2017 р. №2136-VIII). Серед іншого, закон містить новий для України механізм конституційної скарги, право на який закріплене в оновленій статті 55 Основного закону. Відтак, фізичні та юридичні особи отримали можливість звертатися до Конституційного Суду зі скаргами в разі, якщо вони вважають, що застосований в остаточному судовому рішенні в їх справі закон суперечить Конституції України.

У 2017 році також здійснено повне «перезавантаження» Верховного Суду України – вперше проведено масштабний відкритий конкурс, за підсумками якого призначено 120 суддів нового ВС. У результаті склад Верховного Суду оновився на 96% порівняно з попереднім, а його чверть складають фахівці, які до цього не були носіями судової влади (адвокати, науковці та правники із сукупним стажем).

Внесено комплекс змін до процесуального законодавства (Закон України від 03.10.2017 р. №2147-VIII), якими по суті, запроваджено нові правила судового процесу в цивільному, господарському, адміністративному судочинстві, а також змінено правила кримінального процесу у відповідності з європейською та міжнародною практикою. Норми прийнятого закону розширюють способи судового захисту та засоби доказування у судовому процесі, забезпечують його відкритість та прозорість, добросовісність користування процесуальними правами, компенсацію судових витрат, розумні строки розгляду справ тощо. Також передбачене

запровадження системи «електронного суду», яка спростить комунікацію із судом та зменшить витрати на утримання судової системи.

На виконання положень Закону України «Про прокуратуру» на першій всеукраїнській конференції прокурорів сформовано орган прокурорського самоврядування – Раду прокурорів України, а також Кваліфікаційно-дисциплінарну комісію прокурорів, покликану визначати рівень фахової підготовки осіб, які претендують на посади прокурорів, та вирішувати питання щодо дисциплінарної відповідальності, переведення та звільнення прокурорів з посади. Також на конференції ухвалено Кодекс професійної етики та поведінки прокурорів.

КЛЮЧОВІ ЗАВДАННЯ НА НАСТУПНИЙ РІК:

- Продовжувати реалізацію Стратегії реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015-2020 роки та відповідного плану дій.
- Прийняти законодавство щодо Антикорупційного суду та створити сам суд

Завдяки Угоді про асоціацію Україна та ЄС продовжують активно співпрацювати у сферах **міграції, притулку та управління кордонами**, зокрема в частині протидії нелегальній міграції, реалізації концепції інтегрованого управління кордонами, ефективного забезпечення права на притулок, оперативних заходів та обміну інформацією щодо охорони кордону.

У цьому напрямі в 2017 році здійснено низку важливих кроків:

- затверджено Стратегію міграційної політики України до 2025 року (розпорядження Кабінету Міністрів від 12.07.2017 р. №482-р), яка враховує всі актуальні виклики, зокрема трудову міграцію, еміграцію і вимушене внутрішнє переселення, та серед іншого передбачає гармонізацію українського міграційного законодавства із правом Європейського Союзу;

- завершено створення національної системи біометричної верифікації та ідентифікації громадян України, іноземців та осіб без громадянства. Наразі система використовується в режимі дослідної експлуатації та готується до введення в експлуатацію промислово. Паралельно готується Єдина інформаційно-аналітична система управління міграційними процесами;
- введено в експлуатацію першу чергу реконструйованого пункту тимчасового розміщення біженців у м. Яготині Київської області. Також завершено реконструкцію першого пускового комплексу пункту тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства, які незаконно перебувають в Україні, в селі Розсудів Ріпкинського району Чернігівської області;
- набули чинності двосторонні імплементаційні протоколи до Угоди про реадмісію з Австрією, Чехією та Естонією, підписано протокол з Польщею, проводилися переговори з рядом інших держав;
- суттєво нарощено темпи видачі біометричних документів: упродовж року підрозділами Державної міграційної служби видано майже 4 млн. паспортів для виїзду за кордон (у 2016 році – 1,5 млн.) та 1,1 млн ID-карток (у 2016 році – лише 278 тис.).

КЛЮЧОВІ ЗАВДАННЯ НА НАСТУПНИЙ РІК:

- Продовжувати реалізацію Концепції інтегрованого управління кордонами та відповідну взаємодію з ЄС.
- Вживати заходів щодо розвитку інфраструктури для прийому й утримання біженців, а також іноземців та осіб без громадянства, які незаконно перебувають в Україні.
- Затвердити чотирирічний план заходів із реалізації Стратегії державної міграційної політики до 2025 року та розпочати його виконання.
- Поглиблювати співпрацю с країнами-членами ЄС та Молдовою щодо організації спільної оперативної охорони державного кордону та обміну інформацією у контактних пунктах.

ТЕХНІЧНІ БАР'ЄРИ У ТОРГІВЛІ

Подолання технічних бар'єрів у торгівлі промисловою (нехарчовою) продукцією є важливою умовою для ефективного функціонування поглибленої та всеосяжної зони вільної торгівлі (ПВЗВТ) між Україною та ЄС, наближення українських виробників промислової продукції до ринку ЄС та нарощення експорту товарів з високою доданою вартістю з України.

Згідно з Статтею 56 Глави 3 «Технічні бар'єри у торгівлі» Розділу IV «Торгівля і питання, пов'язані з торгівлею» Угоди про асоціацію Україна має забезпечити відповідність з технічними регламентами ЄС та системами стандартизації, метрології, акредитації, робіт з оцінки відповідності та ринкового нагляду ЄС та дотримуватися принципів і практик, викладених у діючих регламентах ЄС. Для цього потрібно: 1) імплементувати відповідні положення *acquis* ЄС; 2) здійснити необхідні адміністративні та інституційні реформи з метою укладення Угоди про оцінку відповідності та прийнятність промислових товарів (Угода АСАА); 3) запровадити ефективну та прозору адміністративну систему. Стаття 57 передбачає, що Угода АСАА буде додана як Протокол до Угоди про асоціацію та поступово поширюватиметься на усі сектори з Додатку III.

Відповідно до графіка наближення законодавства Україна має наблизити своє горизонтальне законодавство протягом одного року з дати набрання чинності Угодою (до початку 2017 р.), а секторальне законодавство, що охоплює 27 секторів – протягом 2-5 років з дати набрання чинності Угодою (2017-2020 рр.). Відповідальним за реалізацію зобов'язань України щодо гармонізації горизонтального законодавства є Міністерство економічного розвитку і торгівлі України (Мінекономрозвитку), щодо секторального законодавства – центральні органи виконавчої влади, що здійснюють функції технічного регулювання у визначених сферах (Постанова КМУ від 16.12.2015 р. № 1057).

Адаптація технічних регламентів і впровадження європейських гармонізованих стандартів забезпечить європейський рівень вимог в Україні до якості і безпечності промислових товарів для покупців, підвищить конкурентоспроможність української продукції і відкриє експортерам нові ринки збуту, сприятиме інноваційному розвитку промисловості. У свою чергу укладення Угоди АСАА забезпечить

взаємне визнання сертифікатів відповідності між Україною та ЄС у зазначених секторах промисловості. Українські виробники зможуть отримувати в Україні сертифікати відповідності, які будуть визнаватися ЄС, та не потребуватимуть додаткової оцінки відповідності в ЄС. Це дозволить зменшити витрати бізнесу на отримання відповідної документації, проходження процедур оцінки відповідності (сертифікації та випробувань).

Україна завчасно провела гармонізацію горизонтального законодавства з правом ЄС та ухвалила усі рамкові закони у цій сфері ще до визначеного терміну виконання зобов'язань.

Довідково:

Введені в дію закони:

- «Про загальну безпечність нехарчової продукції» (від 02.12.2010 р. № 2736-VI) – імплементує положення Директиви 2001/95/ЄС;
- «Про державний ринковий нагляд і контроль

нехарчової продукції» (від 02.12.2010 р. № 2735-VI) – Регла-мент (ЄС) 765/2008, Директива 2001/95/ЄС, Рішення 768/2008/ЄС;

- «Про акредитацію органів з оцінки відповідності» (від 17.05.2001 р. № 2407-III) – Регламент (ЄС) 765/2008;
- «Про відповідальність за шкоду, завдану внаслідок дефекту в продукції» (від 19.05.2011 р. № 3390-VI) – Директива 85/374/ЄЕС;
- «Про стандартизацію» (від 05.06.2014 р. № 1315-VII) – Регламент (ЄС) 1025/2012;
- «Про технічні регламенти та оцінку відповідності» (від 15.01.2015 р. № 124-VIII, набрав чинності 10.02.2016 р.) – Рішення 768/2008/ЄС;
- «Про метрологію та метрологічну діяльність» (від 05.06.2014 р. № 1314-VII, набрав чинності 01.01.2016 р.) – Директива OIML D1.

Прийняті постанови Уряду:

- «Про затвердження модулів оцінки відповідності, які використовуються для розроблення процедур оцінки відповідності, та правил використання модулів оцінки відповідності» (від 13.01.2016 р. №95) – Рішення 768/2008/ЄС;
- «Про затвердження форми, опису знака відповідності технічним регламентам, правил і умов його нанесення» (від 30.12.2015 р. № 1184) – Рішення 768/2008/ЄС;
- «Про затвердження спеціальних вимог до призначених органів з оцінки відповідності» (від 13.01.2016 р. № 56) – Рішення 768/2008/ЄС.

Прийняті нормативні акти регулюють питання системи стандартизації, метрології, акредитації, а також оцінки відповідності та ринкового нагляду.

З метою реалізації цих законів було ухвалено цілу низку підзаконних актів. У 2017 році завершилось прийняття нормативно-правових актів, необхідних для реалізації Закону України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності». Зокрема, були ухвалені критерії, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності з оцінки відповідності вимогам технічних регламентів і визначається періодичність проведення планових перевірок (постанова КМУ від 31.05.2017 р. № 384) та порядок і правила проведення обов'язкового страхування професійної відповідальності призначених органів з оцінки відповідності та визнаних незалежних організацій за шкоду, яку може бути заподіяно третім особам (постанова КМУ від 04.10.2017 р. № 751).

Відповідно до ухваленого законодавства, формується інфраструктура якості в Україні європейського зразка, що включає: Національне агентство з акредитації України (НААУ), Національний орган стандартизації (ДП «УкрНДНЦ»), Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту

споживачів (Держпродспоживслужба) та інші органи державного ринкового нагляду.

Пріоритетом на 2017 рік визначено внесення змін до чинних законів **у сфері технічних регламентів та оцінки відповідності, а також державного ринкового нагляду і контролю нехарчової продукції**. Розроблений Мінекономрозвитку проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо технічних регламентів та оцінки відповідності» (№6235, рекомендований до розгляду профільним Комітетом ВРУ з питань промислової політики та підприємництва) передбачає внесення змін до низки законодавчих актів в частині уточнення вимог щодо інформування споживачів стосовно певних видів ризику чи продукції, уточнення складу правопорушень у сфері стандартизації, метрології та метрологічної діяльності і технічного регулювання; уточнення вимог до національного органу з акредитації тощо. Його ухвалення забезпечить узгодженість всіх законодавчих актів.

У частині законодавчих змін **у сфері державного ринкового нагляду** до Верховної Ради подано два альтернативні законопроекти, розроблені Мінекономрозвитку та народними депутатами України (№5450 та №5450-1), однак до кожного з них висловлено зауваження. Профільний комітет ВРУ ухвалив до розгляду альтернативний проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо забезпечення дотримання прав осіб при проведенні перевірок характеристик нехарчової продукції)» (№5450-1) за умови, що в ньому будуть враховані окремі положення урядового законопроекту (№5450). За ініціативою Мінекономрозвитку була створена робоча група за участю основних стейкхолдерів (профільних ЦОВВ, бізнес-асоціацій, представників ринку), яка доопрацювала даний проект з урахуванням зауважень. Зокрема, законопроект усуває дублювання наглядових функцій за окремими видами продукції, зменшує кількість різних видів перевірок, усуває непрозорість та необ'єктивність застосування штрафних санкцій, разом з тим – посилює відповідальність суб'єктів господарювання за порушення законодавства та створення перешкод посадовим особам, які здійснюють державний ринковий нагляд. Законопроект так і не був розглянутий Парламентом протягом року.

Пріоритетним завданням на 2018 рік залишається ухвалення Верховною Радою двох законопроектів (№6235 та №5450-1), які необхідні в рамках підготовки до підписання Угоди АСАА.

Крім того, залишилося невиконаним завдання адаптації до права ЄС вимог щодо внутрішніх пере-

везень небезпечних товарів (Директиви 2008/68/ЄС від 24 вересня 2008 р.). Для цього необхідне прийняття проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо приведення їх у відповідність із законодавством Європейського Союзу у сфері перевезення небезпечних вантажів» (№7387).

Додатком III до Угоди про асоціацію передбачено впровадження в національне законодавство актів європейського вертикального (секторального) законодавства з визначеними строками виконання у 27 секторах промислової продукції. На сьогодні Україна ухвалила 24 із 27 технічних регламентів з Додатку III (крім вибухових речовин цивільного призначення; пакування та відходів пакування; високошвидкісних залізниць). У зв'язку із змінами у європейському законодавстві здійснюється перегляд затверджених технічних регламентів з метою приведення їх у відповідність до нових директив та регламентів ЄС.

На кінець 2017 року переглянуто 5 із 12 технічних регламентів, для яких встановлений дворічний строк виконання відповідно до Додатку III: електромагнітної сумісності обладнання, низьковольтного електричного обладнання, безпеки машин, простих посудин високого тиску та ліфтів. Причому 3 з цих технічних регламентів (електромагнітної сумісності обладнання, низьковольтного електричного обладнання, безпеки машин) передано Стороні ЄС для аналізу відповідності нормам ЄС. Інші техрегламенти – щодо пересувного обладнання, що працює під тиском; іграшок; приладів, що працюють на газоподібному паливі; морського обладнання; засобів індивідуального захисту; водогрійних котлів, що працюють на рідкому чи газоподібному паливі; енергоспоживання електричних побутових холодильників та морозильних камер знаходяться на різних етапах розроблення.

Повна узгодженість та ідентичність національних техрегламентів з актами ЄС є основною вимогою для пріоритетних секторів з Додатку III, на які буде поширюватися Угода АСАА. У рамках підписання Угоди АСАА для кожного техрегламенту буде складена таблиця відповідності з актами ЄС, яка буде надіслана Європейській Комісії для офіційного оцінювання.

У той же час окремі техрегламенти були прийняті або переглянуті та узгоджені з діючими актами ЄС ще до настання терміну виконання згідно з Додатком III. Це стосується, зокрема, техрегламентів засобів вимірювальної техніки та неавтоматичних зважувальних приладів; радіообладнання; обладнання та захисних систем, призначених для використання в потенційно вибухонебезпечному середовищі тощо.

Крім того, з метою виконання пункту 2.23 Додатку III розроблено проект Закону України «Про основні вимоги до споруд, а також умови розміщення на

ринку будівельних виробів» (№7151), що спрямований на імплементацію положень Регламенту (ЄС) №305/2011, яким встановлено гармонізовані умови для розміщення на ринку будівельних виробів.

Відповідно до Статті 56 Глави 3, Україна запроваджує європейські стандарти (EN) з одночасним скасуванням конфліктних національних та міждержавних стандартів (ГОСТів). На кінець 2017 р. досягнуто таких результатів:

- фонд національних стандартів становить 23677 національних стандартів, з яких – 13211 міжнародні та європейські стандарти прийняті як національні (на 27.12.2017 р.). У 2017 році прийнято 1439 національних стандартів, з яких 1358 – міжнародні та європейські стандарти;
- прийнято як національні 4161 гармонізований європейський стандарт під усі технічні регламенти з Додатку III (крім стандартів щодо будівельних виробів). Застосування цих стандартів свідчить про те, що продукція відповідає вимогам зазначених технічних регламентів (надає презумпцію відповідності). Затверджені переліки національних стандартів, що ідентичні гармонізованим європейським стандартам та відповідність яким надає презумпцію відповідності вимогам технічних регламентів;
- скасовано усі (14475) застарілі міждержавні стандарти (ГОСТ), розроблені до 1992 року.

Крім того, розпочато створення нової системи військової стандартизації, в рамках якої в Україні будуть прийматися стандарти НАТО та стандарти у сфері оборони держав-членів НАТО, а саме розроблено проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо військових стандартів», який найближчим часом буде внесено на розгляд Уряду.

У сфері метрології у 2017 році завершено створення 4 державних первинних еталонів та започаткована атестація аудиторів.

Досягнуто значний прогрес у забезпеченні участі національних органів у європейських та міжнародних організаціях зі стандартизації, метрології, оцінки відповідності, акредитації. Зокрема, у 2017 році Україна набула нового статусу організації-компаньона (CSB) зі стандартизації в Європейському комітеті зі стандартизації (CEN) та Європейському комітеті зі стандартизації в галузі електротехніки (CENELEC), а також підписала Меморандум про взаєморозуміння між Національним органом стандартизації та Європейським інститутом телекомунікаційних стандартів ETSI (підписано на початку січня 2018 року), що надасть можливість прискорити наближення української системи стандартизації до європейської моделі. У серпні 2017 року НААУ отримало статус підписанта Багатосторонньої Угоди IAF (IAF MLA) про

взаємне визнання результатів робіт з акредитації у сферах акредитації органів з сертифікації продукції, систем менеджменту та персоналу. НААУ також має підписані угоди про взаємне визнання з Європейською кооперацією з акредитації (EA) у всіх сферах акредитації, а також Міжнародною асоціацією з акредитації лабораторій (ILAC). Участь у цих міжнародних організаціях означає, що НААУ провадить діяльність, визнану на рівні Європейського Союзу.

Підготовка до підписання Угоди АСАА на першому етапі. Пріоритетними для Угоди АСАА секторами промислової продукції на першому етапі визначено низьковольтне електричне обладнання; електромагнітну сумісність обладнання; безпеку машин. У цих трьох секторах технічні регламенти приведені у відповідність до діючих актів ЄС, призначені органи з оцінки відповідності, оновлені переліки національних стандартів тощо.

Протягом 2017 року в рамках Діалогу високого рівня Україна – ЄС у промисловій сфері відбулося два засідання Робочої групи з питань усунення технічних бар'єрів у торгівлі та стандартизації, на яких розглядалась підготовка до підписання Угоди АСАА.

У 2017 році розпочато перший етап офіційного оцінювання Стороною ЄС горизонтального та секторального законодавства України у трьох визначених секторах. Європейською стороною здійснено перевірку стану наближення українських законодавчих актів до відповідних актів європейського законодавства і надано коментарі та запити для додаткових роз'яснень. У цілому українське законодавство отримало позитивну оцінку, однак зазначено про необхідність приведення у повну відповідність з нормами ЄС окремих положень законів у сфері технічних регламентів та оцінки відповідності, а також державного ринкового нагляду і контролю нехарчової продукції (законопроекти № 6235 та № 5054-1). Саме затримка з ухваленням відповідних законодавчих змін у ВРУ була однією з головних перешкод, що не дозволила завершити процес підготовки до підписання Угоди АСАА у 2017 рік.

Крім того, європейські експерти вказали на необхідність уточнення окремих положень трьох технічних регламентів: низьковольтного електричного обладнання, електромагнітної сумісності обладнання, безпеки машин (внесення змін до цих техрегламентів у процесі підготовки).

Ухвалення зазначених змін до законів та техрегламентів у 2018 році стає першочерговим завданням, оскільки від їх виконання залежить подальший хід офіційного оцінювання Стороною ЄС.

У 2018 році також очікується започаткування другої фази офіційного оцінювання готовності українських інституцій працювати відповідно до вимог

оновленого гармонізованого законодавства України (раніше було заплановано на 2017 рік). З метою оптимізації та прискорення процесу офіційного оцінювання Українська сторона запропонувала проводити другу фазу перевірки окремих складових української інфраструктури якості (стандартизація, оцінка відповідності, акредитація, метрологія, ринковий нагляд) у разі відповідності цих складових вимогам ЄС, не очікуючи завершення процесу адаптації законодавства в цілому за всіма напрямками. За результатами обох фаз офіційного оцінювання Сторона ЄС буде приймати рішення про стан узгодження системи технічного регулювання України до норм ЄС у даних секторах.

Загалом, на 1 січня 2018 року Україною виконано 62% зобов'язань щодо наближення законодавства у сфері технічного регулювання до права ЄС від загальної кількості зобов'язань, розрахованих в цілому на п'ять років. Стан виконання зобов'язань, розрахованих на 2017 рік, становить 59%.

КЛЮЧОВІ ЗАВДАННЯ НА НАСТУПНИЙ РІК:

- Ухвалення змін до деяких законів для забезпечення максимально точного наближення національного законодавства до вимог та практики країн ЄС у сфері технічного регулювання та державного ринкового нагляду (законопроекти №6235 та №5450-1). Ухвалення змін до деяких законів України у зв'язку з прийняттям Законів України «Про стандартизацію» (законопроект № 7123) та «Про метрологію та метрологічну діяльність».
- Перегляд вже затверджених та розроблення нових технічних регламентів відповідно графіку у Додатку III для забезпечення точної відповідності діючим регламентам та директивам ЄС.
- Завершення переходу від обов'язкової сертифікації продукції в державній системі сертифікації до оцінки відповідності вимогам технічних регламентів. Відміна переліку продукції, що підлягає обов'язковій сертифікації в Україні.
- Проведення другої фази офіційного оцінювання української інфраструктури якості в рамках підготовки до підписання Угоди АСАА для трьох перших пріоритетних секторів. Рішення ЄС про стан наближення технічного законодавства, стандартів та інфраструктури України до норм ЄС з метою підписання Угоди АСАА.
- Виконання умов для набуття повного членства України в Міжнародній організації законодавчої метрології (OIML) та підписання Метричної Конвенції з метою забезпечення участі в повному обсязі в Угоді про взаємне визнання національних еталонів і сертифікатів калібрування й вимірювання.

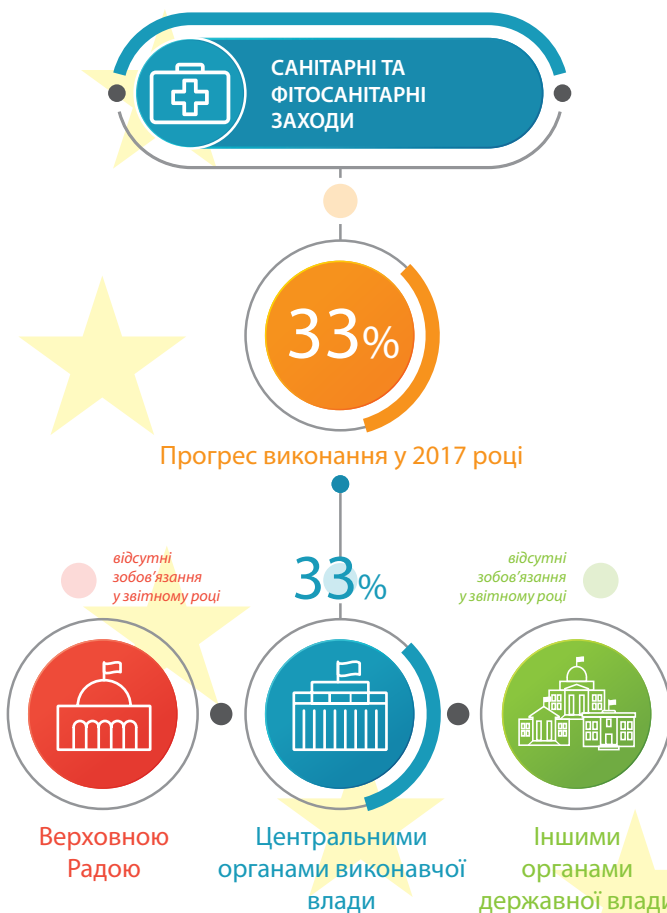
САНІТАРНІ ТА ФІТОСАНІТАРНІ ЗАХОДИ

Приведення санітарних та фітосанітарних заходів (СФЗ) і системи контролю безпеки харчових продуктів в Україні у відповідність до європейських вимог та практик сприятиме підвищенню рівня захисту життя і здоров'я людей, тварин та рослин в Україні, посиленню захисту прав українських споживачів харчової продукції, а також розширенню експорту агрохарчової продукції до країн ЄС та третіх країн. Відповідно до Статті 64 Угоди про асоціацію, Україна має наблизити своє законодавство у сфері СФЗ до законодавства ЄС та надати Підкомітету з управління санітарними та фітосанітарними заходами комплексну стратегію стосовно імплементації Глави 4. Підкомітет повинен затвердити цю стратегію, після чого вона стане невід'ємною частиною Угоди про асоціацію у вигляді Додатка V до цієї Глави.

Відповідно до Всеохоплюючої стратегії імплементації Глави 4 (Стратегія СФЗ) (Розпорядження КМУ від 24 лютого 2016 р. №228-р) до кінця 2021 року Україна має адаптувати в національне законодавство понад 250 актів ЄС за такими напрямками як державний контроль у сфері СФЗ, безпека харчових продуктів та кормів, здоров'я і благополуччя тварин, здоров'я рослин, тощо. Стратегія СФЗ також включена до Плану заходів щодо виконання Угоди про асоціацію, затвердженого Постановою КМУ від 25 жовтня 2017 року, якою відповідальними за виконання зобов'язань у цій сфері визначено Мінагрополітики, Держпродспоживслужбу, МОЗ, а в окремих випадках – Мінприроди.

Угодою про асоціацію встановлений механізм визнання еквівалентності СФЗ стосовно окремих заходів чи всієї системи, що застосовується до сектору, підсектору, товару. Прийняття рішення про еквівалентність має належним чином спростити процедури доступу на ринок ЄС для українських виробників агрохарчової продукції, в т.ч. забезпечувати скорочення фізичних перевірок на кордоні, спрощення отримання сертифікатів та полегшення процедури попереднього схвалення експортних потужностей. Це також відкриє нові міжнародні ринки для українських виробників, оскільки визнання еквівалентності та право експортувати на ринок ЄС є перевагою на інших ринках збуту.

У 2017 році створено Підкомітет з управління СФЗ Комітету Асоціації Україна – ЄС у торговельному

складі. Протягом року відбулося два засідання Підкомітету. Українську сторону у складі Підкомітету з управління СФЗ очолює Керівник Держпродспоживслужби, Сторону ЄС – начальник відділу двосторонніх міжнародних відносин Генерального Директорату з питань охорони здоров'я та безпеки харчових продуктів Європейської Комісії (DG «SANTE»).

Наразі в рамках роботи Підкомітету з управління СФЗ все ще триває погодження тексту Всеохоплюючої стратегії СФЗ між Україною та ЄС з метою її затвердження на двосторонньому рівні Україна-ЄС у вигляді Додатку V до Глави 4 Угоди про асоціацію. Зокрема, Українська сторона запропонувала внести зміни у Стратегію СФЗ у зв'язку з оновленням окремих актів європейського законодавства, в т.ч. змінити терміни адаптації цих актів ЄС. Попередньо Сторони домовилися схвалити Стратегію як Додаток V під час наступного засідання Підкомітету з управління СФЗ. Для цього потрібно остаточно погодити текст Стратегії, а також пройти внутрішньодержавну процедуру необхідну для набрання чинності рішень Підкомітету

про затвердження Додатку до Угоди про асоціацію (відповідно до Постанови КМУ від 25 жовтня 2017 р. № 808).

У рамках виконання Стратегії СФЗ Україна вже ухвалила низку законодавчих актів, які закладають основи для реформування системи безпечності харчової продукції на основі впровадження базових європейських принципів та практик. Зокрема, Закон України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» (№ 771, в редакції ЗУ № 1602 від 22.07.2014 р.) передбачає запровадження в Україні європейської моделі системи безпечності та якості харчових продуктів, яка побудована на принципі «від лану до столу» та вимогах простежуваності (відповідно до вимог Регламенту (ЄС) 178/2002), а також встановлює поступовий перехід операторами ринку на обов'язкове використання процедур, заснованих на принципах HACCP (Системи аналізу небезпечних факторів і контролю у критичних точках – Hazard Analysis and Critical Control Point). Крім того, також ухвалені закони стосовно питань запровадження обов'язкової ідентифікації та реєстрації усіх с/г тварин, поводження з побічними продуктами тваринного походження, не призначеними для споживання людиною, гармонізації системи сертифікації насіння і садивного матеріалу з вимогами ЄС.

У 2017 році ухвалено ще два важливі системні законодавчі акти, які тривалий час знаходилися на розгляді у Парламенті:

- Закон України «Про державний контроль, що здійснюється з метою перевірки відповідності законодавству про харчові продукти та корми, здоров'я та благополуччя тварин» (№ 2042-VIII від 18.05.2017 р.), який впроваджує положення Регламенту (ЄС) 854/2004, Регламенту (ЄС) 669/2009, Регламенту (ЄС) 882/2004, Директиви 97/78/ЄС, Рішення Комісії 2006/778. Більшість норм Закону набирають чинності у квітні 2018 року. Закон передбачає повне оновлення системи державного контролю, що базується на вимогах законодавства ЄС. Зокрема, він впроваджує інтегрований державний контроль, що охоплює увесь ланцюг харчової продукції «від лану до столу», у т. ч. корми та продуктивні тварини; запроваджує ризик-орієнтований підхід під час здійснення планових перевірок; вводить перевірки без попередження; встановлює вичерпний перелік питань для проведення перевірок; посилює відповідальність виробників за порушення законодавства у цій сфері; вводить новий порядок здійснення державного контролю на кордоні тощо;
- Закон України «Про безпечність та гігієну кормів» (2264-VIII від 21.12.2017 р.), який набере чинності 19 січня 2020 року. Закон запроваджує європейські вимоги (всього 12 актів ЄС, в т.ч. Регла-

мент (ЄС) 183/2005, Регламент (ЄС) 1831/2003, Регламент (ЄС) 767/2009, Директива Комісії 2008/38, Регламент Комісії (ЄС) 429/2008, Регламент Комісії (ЄС) 378/2005, Регламент (ЄС) 178/2002 та ін.) для виробництва та обігу безпечних для тварин кормів та є важливим елементом усієї системи контролю безпечності харчових продуктів «від лану до столу». Зокрема, закон передбачає обов'язкове впровадження виробниками кормів процедур HACCP та вимог простежуваності; запроваджує чіткі вимоги щодо маркування на всіх етапах виробництва та обігу кормів; встановлює порядок затвердження та реєстрації потужностей, які здійснюють виробництво та обіг кормів; вимоги до імпорту та експорту кормів; гігієнічні вимоги до виробництва кормів; запроваджує спрощену, еквівалентну європейській систему реєстрації кормових добавок.

З метою реалізації ухвалених законів розробляється більше 40 нормативно-правових актів. Адаптація та належне виконання цих законів та підзаконних актів запровадить в Україні ефективну та збалансовану систему державного контролю безпечності харчових продуктів, яка відповідає вимогам ЄС та визнається у світі, забезпечує належний рівень захисту життя і здоров'я українських споживачів, дозволяє розвиватися сумлінним виробникам харчової продукції.

Крім того, у 2017 році на рівні наказів відповідальних ЦОБВ були ухвалені та запроваджені:

- порядок затвердження експортних потужностей, внесення та виключення їх з реєстру затверджених експортних потужностей, порядку проведення державної реєстрації потужностей, ведення державного реєстру потужностей операторів ринку та надання інформації з нього заінтересованим суб'єктам, порядку ведення реєстру операторів ринку та потужностей, на які видано експлуатаційний дозвіл;
- методичні рекомендації щодо процедур здійснення відбору зразків на виконання плану державного моніторингу залишків ветеринарних препаратів та забруднювачів у живих тваринах і необроблених харчових продуктах тваринного походження;
- інструкція з профілактики та боротьби з африканською чумою свиней;
- каталог кормових матеріалів;
- порядок проведення сертифікації, видачі та скасування сертифікатів на насіння та/або садивний матеріал та форм сертифікатів на насіння та/або садивний матеріал; порядок маркування та пакування партій насіння і форми етикетки; порядок видачі свідоцтв агрономам-інспекторам, ввезення насіння на територію України, ведення реєстрів у сфері насінництва;

- інструкція з профілактики та ліквідації сальмонельозу птиці;
- забезпечено участь у європейській системі нотифікації хвороб тварин (ADNS);
- накази Мінагрополітики про запровадження ідентифікації і реєстрації коней, свиней, великої рогатої худоби.

Відповідно до графіку чинної Стратегії СФЗ, на 2017 рік заплановано, але не виконано лише одне зобов'язання щодо приведення вимог до меду у відповідність до положень Директиви 2001/110/ЄС. Мінагрополітики підготувало проект наказу «Про затвердження вимог до окремих показників якості меду», який був погоджений з МОЗ із зауваженнями. Проект проходить погодження з представниками галузі бджільництва. У рамках процедури погодження тексту Додатку V Українська сторона надіслала пропозиції Стороні ЄС визначити термін виконання цього завдання – кінець 2019 року.

У 2018 році Україна запланувала реалізувати значний обсяг зобов'язань, зокрема передбачено виконання 144 заходів з адаптації законодавства. Враховуючи потребу в ухваленні значної кількості нормативно-правових актів, постає необхідність прискорення та оптимізації процедури зовнішнього погодження проектів нормативно-правових актів на виконання євроінтеграційних зобов'язань зацікавленими ЦОВВ. Як показує практика, найбільші труднощі та значні затримки зазвичай викликає процес погодження проектів актів у сфері СФЗ Державною регуляторною службою та Міністерством юстиції України.

КЛЮЧОВІ ЗАВДАННЯ НА НАСТУПНИЙ РІК:

- Затвердження Підкомітетом з управління СФЗ Всеохоплюючої стратегії імплементації Глави 4 (Санітарні та фітосанітарні заходи) як Додатку V до Угоди про асоціацію.
- Розробка та затвердження підзаконних актів на виконання Закону України «Про державний контроль, що здійснюється з метою перевірки відповідності законодавству про харчові продукти та корми, здоров'я та благополуччя тварин» та Закону України «Про безпечність та гігієну кормів».
- Ухвалення законопроектів, що вже зареєстровані в ВРУ чи ще розробляються:
 - «Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення заходів стосовно забезпечення простежуваності» № 7489 від 16.01.2018 р. – на виконання положень Регламенту (ЄС) № 931/2011.
 - «Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів» (буде внесений незабаром в ВРУ) – Регламент (ЄС) № 1169/2011.

- «Про внесення змін до Закону України «Про ветеринарну медицину» (розробляється) – Директива Ради 91/496/ЄС.
- «Про вимоги до предметів та матеріалів, що контактують з харчовими продуктами» (№ 4611 від 06.05.2016 р.) – Регламент (ЄС) 1935/2004.
- «Про внесення змін до деяких законів України щодо відстеження і маркування генетично модифікованих організмів та обігу, відстеження і маркування харчових продуктів, кормів та/або кормових добавок, ветеринарних препаратів, отриманих з використанням генетично модифікованих організмів» (№ 7210 від 19.10.2017 р.) – Регламент (ЄС) 1829/2003, Регламент (ЄС) 1830/2003, Регламент (ЄС) 641/2004.
- «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо ідентифікації та реєстрації тварин» (розробляється) – Регламент Комісії (ЄС) 494/98, Регламент Комісії (ЄС) 1082/2003, Регламент Комісії (ЄС) 1505/2006.
- Розробка та ухвалення інших нормативно-правових актів щодо:
 - Спеціальних гігієнічних вимог при виробництві та обігу харчових продуктів тваринного походження.
 - Гігієнічних вимог до харчових добавок, ароматизаторів, ензимів.
 - Порядку проведення державної реєстрації новітніх харчових продуктів, харчових добавок, ароматизаторів, ензимів, вод природних мінеральних, ведення реєстру та надання інформації з нього.
 - Максимальних рівнів залишків пестицидів, фармакологічно активних речовин, окремих забруднюючих речовин у харчових продуктах.
 - Правил додавання вітамінів, мінеральних речовин та деяких інших речовин до харчових продуктів.
 - Затвердження вимог щодо ввезення (пересилання) на митну територію України живих тварин, їх репродуктивного матеріалу та продуктів тваринного походження.
 - Переліку продуктів, що підлягають державному контролю на прикордонних інспекційних постах.
 - Методів відбору зразків та підготовка зразків щодо визначення максимально допустимих рівнів мікотоксинів у харчових продуктах для цілей державного контролю.
 - Стандартів утримання та поводження з тваринами, заходи щодо контролю та ліквідації хвороб тварин.

МИТНІ ПИТАННЯ

Запровадження прозорих та спрощених митних процедур, а також усунення дискримінаційних вимог до імпорту, експорту або ж транзиту товарів позитивно впливає на розвиток торгівлі. Глава 5 «Митні питання та сприяння торгівлі» Розділу IV «Торгівля і питання, пов'язані з торгівлею» Угоди про асоціацію передбачає співробітництво України та ЄС щодо обміну інформацією, впровадження спільних ініціатив, автоматизації митних та інших торговельних процедур з метою сприяння торгівлі та, водночас, досягнення оптимального балансу між сприянням торгівлі та ефективним контролем і безпекою.

Угодою про асоціацію чітко встановлено, що митні процедури мають бути пропорційними, передбачуваними, мають застосовуватися уніфіковано та ефективно, що сприятиме захисту законної торгівлі, уникненню непотрібних або дискримінаційних навантажень на об'єкти господарювання, запобіганню шахрайству, а також сприянню господарській діяльності економічних операторів, які мають підтверджений високий рівень відповідності вимогам законодавства.

Відповідно до статті 84 Угоди про асоціацію Україна зобов'язана протягом трьох років здійснити поступове наближення законодавства до митного законодавства ЄС у відповідності до Додатку XV до цієї Угоди. З врахуванням останніх змін у праві ЄС остаточний перелік документів, положення яких потрібно імплементувати, виглядає наступним чином:

- Конвенція про спрощення формальностей у торгівлі товарами та Конвенція про єдиний режим транзиту;
- Регламент 952/2013, яким встановлюється Митний кодекс Союзу;
- Регламент 1186/2009, що встановлює систему Співтовариства для звільнення від сплати мит (розділи I та II);
- Регламент 608/2013 про митний контроль за дотриманням прав інтелектуальної власності.

З метою імплементації положень Конвенції про спрощення формальностей у торгівлі товарами та Конвенції про єдиний режим транзиту КМУ подав

на розгляд ВРУ проект закону № 4777 «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо уповноваженого економічного оператора та спрощень митних формальностей» та проект закону № 5627 «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо приведення транзитних процедур у відповідність до Конвенції про єдиний режим транзиту та Конвенції про спрощення формальностей у торгівлі товарами».

На жаль, протягом 2017 року прогрес щодо ухвалення вказаних законопроектів Верховною Радою України був відсутній, що унеможливило здійснення заходів з розробки підзаконних нормативно-правових актів та впровадження інших практичних заходів, зокрема:

- затвердження форм, необхідних для здійснення транзиту у відповідності до вимог Конвенції;

- запровадження процедури обміну зразками печаток спеціального типу;
- визначення механізмів взаємної допомоги у сфері подання претензій у відповідності до вимог Конвенції;
- закріплення процедури здійснення митних формальностей у відповідності до вимог Конвенції;
- визначення правил використання електронної системи транзиту для виконання митних формальностей та інше.

У зв'язку з цим, у 2017 році не вдалося в повному обсязі реалізувати домовленості, зафіксовані в операційних висновках Митного підкомітету співробітництва Україна – ЄС від 15 червня 2017 року, відповідно до яких сторона ЄС закликала Україну швидко прийняти та реалізувати положення закону про уповноважених економічних операторів, а також Україна зобов'язувалася продовжувати підготовку до інструментів впровадження вторинного законодавства у цій сфері.

Враховуючи це, прийнято рішення розробити та подати до ВРУ доопрацьований проект закону, спрямований на створення передумов для започаткування процедури приєднання України до Конвенцій про спрощення формальностей у торгівлі товарами і про єдиний режим транзиту, та включити до нього положення проектів законів № 5627 та 4777. У результаті 29 грудня 2017 року КМУ вніс у Парламент проект Закону № 7473 «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо деяких питань виконання Глави 5 Розділу IV Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони».

Крім того, у 2017 році прийнято низку підзаконних нормативно-правових актів, спрямованих на реалізацію комплексу юридичних, організаційних та інформаційно-технологічних завдань, необхідних для належного запровадження комунікації з Новою комп'ютеризованою транзитною системою ЄС (NCTS) та запровадження єдиного адміністративного документу, що передбачено вищезазначеними конвенціями. Це дуже важливий крок для приєднання України до Конвенції про єдиний режим транзиту, оскільки успішне функціонування національного модулю NCTS в односторонньому порядку в тестовому режимі протягом року є необхідною умовою для отримання запрошення про приєднання до Конвенції, що значно спростить умови ведення міжнародної торгівлі для суб'єктів господарювання.

Також, у 2017 році продовжено роботу щодо запровадження автоматизованої системи «Єдине вікно» в пунктах пропуску та у місцях митного оформлення товарів, що покликано значно спростити митні процедури та зменшити час на їх проведення, а також реалізовано комплекс заходів, спрямованих на зменшення корупційних чинників в роботі митниці, а саме: запроваджено фото- та відеофіксацію митних перевірок та реалізовано систему автоматизованого розподілу митних декларацій. Такі заходи полегшать ведення бізнесу сумлінними суб'єктами господарювання, посилять контроль над працівниками митниці та зменшать можливість для корупційних проявів.

Загалом, станом на 01 січня 2018 року виконано 29% зобов'язань України щодо наближення законодавства у сфері митних питань до права ЄС. Згідно з Планом заходів з виконання Угоди про асоціацію саме в 2018 році необхідно реалізувати значний обсяг зобов'язань України у цій сфері, що передбачає завершення процедури імплементації положень Регламентів 952/2013, 1186/2009, 608/2013 та 1352/2013.

Урядовим офісом вже проведено значний обсяг підготовчої роботи з імплементації положень Регламенту 952/2013, яким встановлюється Митний кодекс Союзу. Розпочато підготовку порівняльного аналізу відповідності Митного кодексу України до Регламенту 952/2013, що має на меті визначення обсягу норм, які необхідно імплементувати.

КЛЮЧОВІ ЗАВДАННЯ НА НАСТУПНИЙ РІК:

Верховна Рада України у 2018-му році повинна розглянути внесені КМУ проекти законів:

- «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо деяких питань виконання Глави 5 Розділу IV Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони» (реєстр. № 7473), спрямований на створення передумов для започаткування процедури приєднання України до Конвенцій про спрощення формальностей у торгівлі товарами і про єдиний режим транзиту. Законопроектом, зокрема пропонується запровадити дієвий механізм інституту уповноваженого економічного оператора аналогічний тому, що функціонує в ЄС, з перспективою подальшого взаємного визнання, що передбачено статтею 80 Угоди про асоціацію та є одним із основних базисів митного співробітництва між Україною та ЄС;

- «Про внесення змін до Митного кодексу України (щодо виконання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС)» (реєстр. №4615), спрямований на імплементацію розділів I та II Регламенту 1186/2009. Прийняття проекту Закону дасть можливість виконати зобов'язання України, зафіксовані в Угоді про асоціацію між Україною та ЄС щодо наближення до законодавства ЄС у сфері звільнення від оподаткування митом, ПДВ та акцизним податком.
- «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо захисту прав інтелектуальної власності під час переміщення товарів через митний кордон України» (реєстр. №4614), спрямований на імплементацію Регламенту 608/2013. Проект Закону дозволить привести національну систему захисту прав інтелектуальної власності у процесі зовнішньоекономічної діяльності у відповідність до відповідних Регламентів ЄС, сприятиме підвищенню рівня запобігання та протидії переміщенню через митний кордон товарів, що порушують права інтелектуальної власності.

Зазначені проекти законів перебувають на різних стадіях розгляду у Верховній Раді України і, на жаль, не в повному обсязі імплементують відповідні Регламенти ЄС у митній сфері. Оскільки рег-

ламенти ЄС за своєю правовою природою мають загальне застосування та є цілісно обов'язковими в усіх державах-членах, навіть у випадку прийняття зазначених проектів законів необхідно буде здійснити додаткове законодавче врегулювання з метою повної реалізації зобов'язань України у митній сфері.

Крім того, в 2018 році Міністерство фінансів планує продовжувати системне реформування митниці та сформувати концептуально новий порядок взаємодії митних та контролюючих органів з суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності. Міністерством визначено ключові напрямки реформи:

- зміна структури митних органів;
- аудит та регламентування митних процедур і процесів у відповідності до світових стандартів;
- систематизація законодавства;
- модернізація ІТ системи митниці;
- безпека митних даних;
- реформа системи оцінки митної вартості товарів;
- розвиток міжнародного митного співробітництва;
- створення власного моніторингового центру;
- розвиток автоматизованої системи управління ризиками;
- нова кадрова політика та ін.

ПІДПРИЄМНИЦТВО

ЗАСНУВАННЯ ТА ДІЯЛЬНІСТЬ КОМПАНІЙ ТА КОРПОРАТИВНЕ УПРАВЛІННЯ

Ефективні правила та методики у сфері заснування та діяльності компаній є одним із важливих напрямів у запровадженні в Україні привабливого інвестиційного клімату та удосконалення механізмів доступу до ринку.

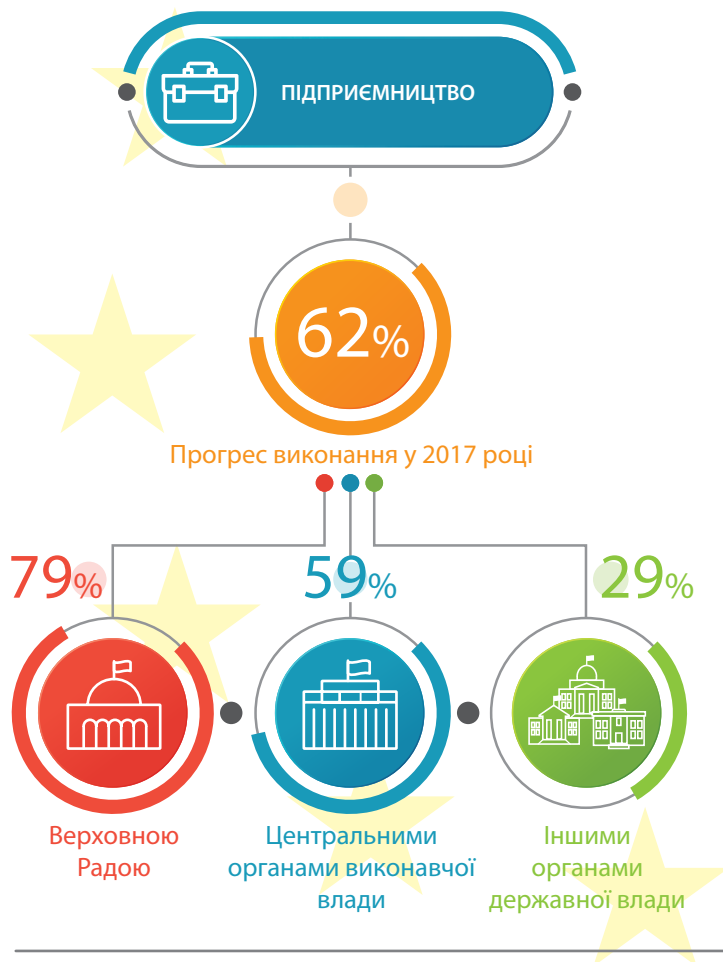
Дана сфера належить до повноважень Мінекономрозвитку, НКЦПФР, Мінфін, Мінюст, АМКУ, що є відповідальними за виконання положень Угоди про асоціацію у цьому піднапрямку.

Положення Угоди про асоціацію щодо заснування та діяльності компаній передбачені в ст. 387 Розділу V («Економічне та галузеве співробітництво»).

Відповідно до Додатку XXXIV у національне законодавство України має бути імплементована Директива 2009/102/ЄС. На виконання даного положення Мінекономрозвитку розробив проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо товариств, які складаються з одного учасника.

З метою імплементції Директиви 2007/36/ЄС, 16 листопада 2017 року Верховною Радою України був прийнятий Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення ведення бізнесу та залучення інвестицій емітентами цінних паперів» № 2210-VIII. Даний Закон України також удосконалює порядок проведення загальних зборів акціонерних товариств та участі в них акціонерів.

З метою приведення у відповідність до права ЄС правил і процедур здійснення поглинання відповідно до українського законодавства (на виконання Директиви 2004/25/ЄС) у березні 2017 року Верховною Радою України був прийнятий Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення рівня корпоративного управління в акціонерних товариствах» № 1983-VIII, який набув чинності 4 червня 2017 року. Даний Закон України також імплементує положення про закріплення права міноритарних акціонерів вимагати від мажоритарного акціонера обов'язкового придбання їх цінних паперів за справедливою ціною (sell-out) та права останнього вимагати від міноритарних акціонерів обов'язкового продажу належних їм акцій (squeeze-out).

КЛЮЧОВІ ЗАВДАННЯ НА НАСТУПНИЙ РІК:

Пріоритетним напрямом розвитку даної сфери у 2018 році є включення в національне законодавство України положень про санкції за порушення законодавства про поглинання відповідно до Директиви 2004/25/ЄС, удосконалення національного законодавства України з метою приведення у відповідність до права ЄС умов, процедур та наслідків злиття і поділу акціонерних товариств та встановлення цивільної відповідальності за неправомірну поведінку під час поділу чи злиття акціонерних товариств для членів адміністративних й управлінських органів та залучених незалежних експертів, врахування положень Директив 89/666/ЄЕС та 2009/101/ЄС щодо забезпечення розкрит-

та обов'язкових відомостей філіями іноземних компаній.

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК ТА АУДИТ

Задля створення повноцінно-функціонуючої ринкової економіки та стимулювання торговельних відносин між Україною та ЄС на національному рівні впроваджуються відповідні міжнародні стандарти бухгалтерського обліку та аудиту. Дані положення також встановлені у ст. 387 Угоди про асоціацію (п.б) та деталізуються у Додатку XXXV.

Відповідальними за реалізацію даного напрямку є Мінфін, Мінекономрозвитку, Мін'юст, НКЦПФР.

З метою встановлення у бухгалтерському обліку чітких критеріїв віднесення підприємств до мікропідприємств, малих, середніх та великих підприємств у відповідності з правом ЄС, 5 жовтня 2017 року Верховною Радою України був прийнятий Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» №2164-VIII, яким також визначені критерії звільнення підприємств від зобов'язань щодо фінансової звітності.

З метою приведення норм національного законодавства України у сфері аудиторської діяльності у відповідність до законодавства Європейського Союзу, зокрема, положеннями Директиви 2006/43/ЄС, Директиви 2013/34/ЄС та Регламенту 537/2014, 21 грудня 2017 року прийнято Закон України 2258-VIII «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність», який законодавчо закріплює принципи фінансової звітності у відповідності з правом ЄС. Зокрема, Законом передбачено встановлення вимог щодо проведення аудиту фінансової звітності для підприємств, які становлять суспільний інтерес, середніх і великих підприємств, а також, підприємств із державною часткою власності. Законом встановлені вимоги до оприлюднення підприємствами фінансової звітності та передбачено запровадження санкцій за порушення вимог при складанні та оприлюдненні фінансової звітності.

КЛЮЧОВІ ЗАВДАННЯ НА НАСТУПНИЙ РІК:

Пріоритетними напрямками роботи на 2018 рік є розроблення та прийняття нормативної бази для створення єдиного реєстру аудиторів та аудиторських фірм, визначення умов та порядку допуску аудиторів до здійснення аудиторської діяльності, а також, прийняття положення про сертифікацію аудиторів. Робота має націлюватися на встановлення єдиних вимог до складання консолідованої фінансової звітності, відповідно до норм права ЄС, зокрема, затвердження Національного положення (стандарту)

бухгалтерського обліку 2 «Консолідована фінансова звітність» та внесення змін до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності».

КОНКУРЕНЦІЯ

Угода про асоціацію визначає, що одним з ключових елементів заснування зони вільної торгівлі між Україною та ЄС стає правове регулювання конкуренції, що є одним з фундаментальних принципів вільної ринкової економіки. Питання конкуренції регулюються Главою 10 Розділу IV «Торгівля і питання, пов'язані з торгівлею» Угоди про асоціацію (ст. 253-261). Відповідальними за реалізацію даного піднапрямку завдання є АМКУ.

У межах зобов'язань щодо забезпечення вільної та неспотвореної конкуренції у торговельних відносинах на виконання п.б ст.255 Угоди про асоціацію, Антимонопольним комітетом України розроблені та прийняті Рекомендаційні роз'яснення щодо порядку застосування частини першої статті 25 Закону України «Про захист економічної конкуренції» (щодо оцінки горизонтальних концентрацій) (від 27 грудня 2016 р. № 49-рр).

Антимонопольний комітет України продовжує офіційно оприлюднювати свої рішення на офіційному веб-сайті. Практика АМКУ базується на вже прийнятих в 2016 р. актах, які прийнято з метою виконання положень ст.256 Угоди про асоціацію, зокрема щодо підвищених порогових фінансових показників контролю за концентраціями. АМКУ використовує Рекомендаційні роз'яснення з метою однакового застосування методики нарахування штрафних санкцій за порушення законодавства про конкуренцію, прийняті в оновленій редакції Розпорядження АМКУ №6-рр від 16.02.2016 р.

На виконання частини третьої статті 256 Угоди про асоціацію між Україною та ЄС та з метою удосконалення системи контролю за узгодженими діями суб'єктів господарювання, 12 жовтня 2017 року Антимонопольним комітетом України прийнято Розпорядження № 10-рп «Про затвердження Типових вимог до вертикальних узгоджених дій суб'єктів господарювання та внесення змін до Типових вимог до узгоджених дій суб'єктів господарювання для загального звільнення від попереднього одержання дозволу органів Антимонопольного комітету України».

КЛЮЧОВІ ЗАВДАННЯ НА НАСТУПНИЙ РІК:

Пріоритетним завданням на 2018 рік є продовження удосконалення правозастосовної практики АМКУ у відповідності до права ЄС, а також розроблення нормативно-правової бази з

метою приведення у відповідність до права ЄС правил та механізмів контролю над узгодженими діями щодо трансферу технологій. Також одним із пріоритетів є запровадження механізму незалежного перегляду рішень щодо накладення будь-яких санкцій чи зобов'язань відповідно до абз. б, п. 3, ст. 255 Угоди про асоціацію.

ДЕРЖАВНА ДОПОМОГА

В умовах загострення конкуренції в міжнародній торгівлі державні субсидії стають важливим інструментом політики в галузі сприяння розвитку бізнесу, і вирішення соціальних питань, і підтримання ринку. Державна допомога може бути потужним інструментом політики та використовуватися для подолання питань, які ринок не здатен вирішити, або для досягнення соціальних цілей. Дійсно, виключно держава, користуючись своїм суверенітетом, визначає, де і коли надавати субсидії. Тим не менш, важливо, щоб прагматично визнавалися та попереджалися можливі негативні наслідки від такого роду діяльності держави у зв'язку з можливим спотворенням конкуренції на ринку та звести такі витрати до мінімуму.

Положення про державну допомогу зазначені у Главі 10 «Правила конкуренції» Розділу IV «Торгівля і питання, пов'язані з торгівлею» (ст. 262-267)

Відповідальними за реалізацію даного піднапрямку є АМКУ.

3 2 серпня 2017 року набрав чинності Закон України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», розроблений АМКУ з урахуванням зобов'язань, визначених Угодою про асоціацію між Україною та ЄС. Серед результатів впровадження – рівні умови для суб'єктів господарювання на товарних ринках та здоровий протекціонізм українського бізнесу.

Антимонопольним Комітетом України затверджено порядок подання та оформлення повідомлень про нову державну допомогу, внесені зміни до чинних умов надання державної допомоги, затверджено порядок повернення незаконної державної допомоги, що недопустима для конкуренції.

З урахуванням підходу права ЄС, зокрема Регламенту 651/2014 /ЄС, затверджено критерії оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання на професійну підготовку працівників (постанова Кабінету Міністрів України від 10 січня 2018 р. № 11), критерії оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання на працевлаштування окремих категорій працівників та створення нових робочих місць (постанова Кабінету Міністрів України від 31 січня 2018 р. № 33).

Також, затверджено критерії оцінки допустимості державної допомоги на відновлення платоспромож-

ності та реструктуризацію суб'єктів господарювання (постанова Кабінету Міністрів України від 31 січня 2018 р. № 36).

КЛЮЧОВІ ЗАВДАННЯ НА НАСТУПНИЙ РІК:

Продовжується адаптація законодавства України відповідно до acquis ЄС щодо моніторингу та контролю державної допомоги підприємствам (зміни до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання»).

Внесення змін до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», з метою підвищення рівня його адаптації до законодавства ЄС.

Затвердження критеріїв оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання на проведення наукових досліджень, технічний розвиток та інноваційну діяльність, захист навколишнього середовища, для забезпечення розвитку регіонів та підтримки середнього і малого підприємництва.

ПРОМИСЛОВІСТЬ І ПІДПРИЄМНИЦТВО

Прозорі та відкриті умови для розвитку політики у сфері промисловості зумовлюють покращену адміністративну структуру та нормативно-правову базу для українських та європейських суб'єктів господарювання в Україні. У цьому контексті Угодою про асоціацію передбачено розвиток співпраці між Україною та ЄС щодо розвитку малого і середнього підприємництва та промисловості з урахуванням визначених на міжнародному рівні принципів та практики в цих сферах.

Політика співпраці у сфері підприємництва та промисловості передбачена у рамках Розділу V «Економічне та галузеве співробітництво» ст. 378-380 Угоди про асоціацію.

Відповідальними за реалізацію даного напрямку є Мінекономрозвитку, Міненергоугілля, Мінінфраструктури, Мінфін, МОН, ДКА, Мінагрополітики.

Кабінетом Міністрів України була затверджена Стратегія розвитку малого і середнього підприємництва в Україні на період до 2020 року (Розпорядження КМУ від 24 травня 2017 р. № 504-р). Стратегія дає можливість скоординувати діяльність інших органів державної влади для реалізації виваженої та всеохоплюючої політики у сфері розвитку підприємництва відповідно до вимог сучасності.

КЛЮЧОВІ ЗАВДАННЯ НА НАСТУПНИЙ РІК:

Продовжується робота над Стратегією розвитку промислового комплексу України на період до 2025 року. Посилюється співпраця у рам-

ках Європейської мережі підприємств (Europe Enterprise Network, EEN) в Україні, яка здійснюється відповідно до Угоди про приєднання України до програми ЄС «Конкурентоспроможність підприємств малого і середнього бізнесу».

ВИДОБУВНА ТА МЕТАЛУРГІЙНА ГАЛУЗІ

З метою сприяння взаєморозумінню, покращенню умов для підприємництва, обміну інформацією щодо неенергетичних аспектів видобувної та металургійної сфер, пов'язаних, зокрема, з видобутком руд металів та промислових мінералів Україна та Європейський Союз домовилися розвивати та поглиблювати співробітництво у даному напрямку.

Політика співпраці у сфері видобувної та металургійної галузі передбачена у рамках Розділу V «Економічне та галузеве співробітництво» ст. 381-382 Угоди про асоціацію.

Відповідальними за реалізацію даного напрямку є Міненерговугілля, Мінприроди, Мінекономрозвитку та Держстат.

З метою удосконалення механізму розкриття даних та обміну інформацією щодо видобувних галузей був розроблений проект Закону про забезпечення прозорості у видобувних галузях (реєстр. № 6229), що очікує на розгляд у Верховній Раді України.

КЛЮЧОВІ ЗАВДАННЯ НА НАСТУПНИЙ РІК:

З метою реалізації розробленого проекту Закону України «Про забезпечення прозорості у видобувних галузях» робота концентрується на розробці підзаконної нормативно-правової бази. Також, робота триває щодо створення системи автоматизованого збору інформації про платежі до бюджету та запуску відкритого інформаційного ресурсу із даними видобувних галузей.

ТУРИЗМ

Співпраця у сфері туризму зумовлена зміцненням розвитку конкурентоспроможної туристичної галузі як генератора економічного зростання і стимулювання економіки, зайнятості та валютних надходжень. Такого роду співробітництво має відбуватись на двосторонньому, регіональному та європейському рівнях.

Політика співпраці у сфері туризму передбачена у рамках Розділу V «Економічне та галузеве співробітництво» ст. 399-402 Угоди про асоціацію.

Відповідальним за реалізацію даного напрямку є Мінекономрозвитку.

Співробітництво у сфері туризму зосереджується на таких напрямках:

- обміні інформацією, найкращими практиками, досвідом та передачі «ноу-хау», зокрема, інноваційних технологій;
- встановленні стратегічного партнерства між державними, приватними та суспільними інтересами з метою забезпечення сталого розвитку туризму;
- просуванні та розвитку туристичних продуктів і ринків, інфраструктури, людських ресурсів та інституційних структур;
- розвитку та імплементації ефективних політик і стратегій, зокрема, відповідних правових, адміністративних та фінансових аспектів;
- навчанні спеціалістів з туризму, а також наращенні потенціалу в галузі туризму з метою підвищення стандартів якості надання туристичних послуг;
- розвитку і сприянні туризму на основі місцевих громад.

З метою утворення консолідованого представницького об'єднання туристичного бізнесу, у грудні 2016 року відбулися установчі збори Національної туристичної організації. Таким чином, започаткована й створена постійно діюча мережева платформа об'єднання регіональних, міських і галузевих туристичних організацій

Кабінетом Міністрів України була затверджена Стратегія розвитку туризму та курортів на період до 2026 року (Розпорядження КМУ від 16 березня 2017 р. № 168-р).

КЛЮЧОВІ ЗАВДАННЯ НА НАСТУПНИЙ РІК:

Триває налагодження та активізація роботи Національної туристичної організації. Опрацьовується питання удосконалення законодавства та внесення змін до Закону України «Про туризм». З метою розвитку в'їзного та внутрішнього туризму та експорту туристичних послуг Мінекономрозвитку розроблено Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у сфері туризму», який проходить процедуру громадського обговорення.

ДЕРЖАВНІ ЗАКУПІВЛІ

Закупівля товарів, робіт та послуг для задоволення найважливіших суспільних потреб, є функцією держави, яка повинна здійснюватися на основі принципу раціонального використання державних коштів. Для реалізації цього принципу необхідно створення чіткої та прозорої системи публічних закупівель, а також, належної системи оскарження та моніторингу у цій сфері.

Саме на реалізацію принципу раціонального використання державних коштів спрямовано зобов'язання України, передбачені статтями 148-156 Глави 8 «Державні закупівлі» Розділу IV «Торгівля і питання, пов'язані з торгівлею» Угоди про Асоціацію, які передбачають наближення законодавства України у сфері державних закупівель до права ЄС та створення ефективної системи на основі принципів, якими регулюються державні закупівлі в державах-членах ЄС.

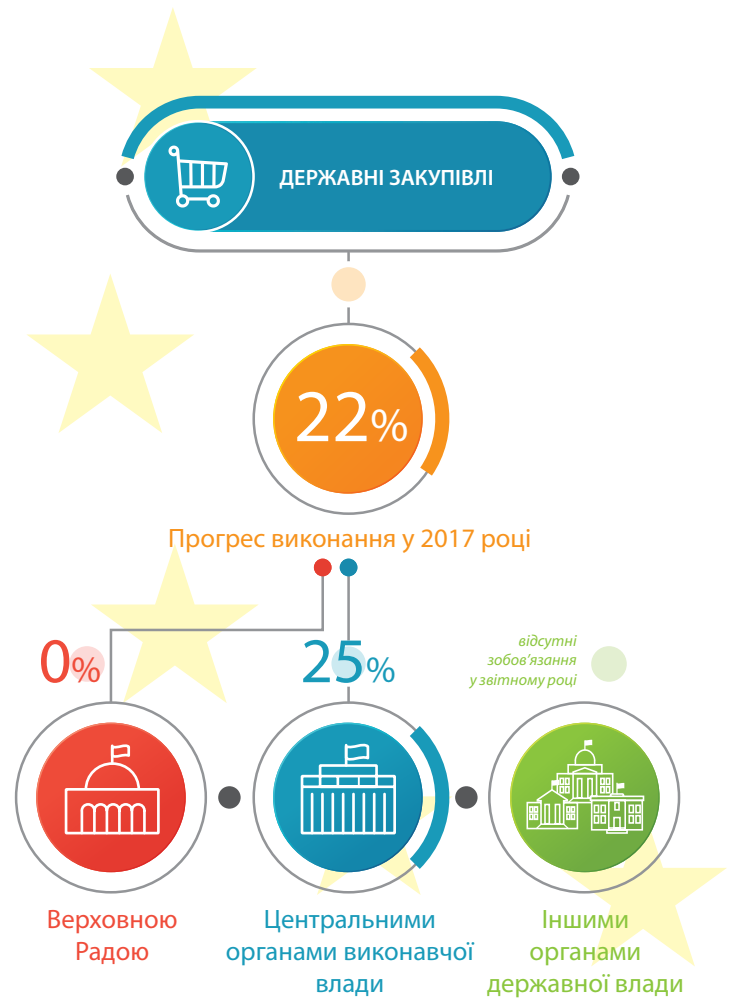
Крім того, наближення законодавства у цій сфері до права ЄС дозволить отримати для українських суб'єктів господарювання доступ до ринків державних закупівель держав-членів ЄС на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях.

Відповідальним за реалізацію зобов'язань України щодо наближення законодавства у сфері державних закупівель до права ЄС визначено Міністерство економічного розвитку і торгівлі України (далі – Мінекономрозвитку).

Відповідно до ст. 153 Угоди про асоціацію, Україна зобов'язана протягом восьми років привести законодавство у сфері державних закупівель у відповідність до права ЄС згідно з етапами, визначеними у Додатку XXI до Угоди про асоціацію.

Перший етап завершено в 2016 році, протягом якого Мінекономрозвитку здійснило заходи щодо закріплення в законодавстві основних принципів державних закупівель, а також створення основи інституційної структури згідно із стандартами ЄС.

На другому етапі, який триватиме до кінця 2018 року, необхідно внести до законодавства зміни щодо термінології, стандартних процедур та приве-

сти законодавство України у концептуальну відповідність з вимогами директив ЄС у сфері державних закупівель.

Згідно із статтею 152 Глави 8 Розділу IV Угоди про асоціацію Україна зобов'язана розробити комплексну «дорожню карту» для імплементації положень Глави 8 розділу IV Угоди про асоціацію, яка передбачатиме кілька етапів реформи публічних закупівель згідно з графіками, закріпленими в додатку XXI-А до Угоди про асоціацію.

Проте, деякі акти Європейського Союзу, перелічені у Додатку XXI Угоди про асоціацію, змінені, втратили чинність або замінені новими актами Європейського Союзу після парафування Угоди про асоціацію 30 березня 2012 року.

При цьому, ст. 149 Глави 8 Розділу IV передбачено, що порогові значення для договорів публічних закупівель, зазначених у Додатку XXI-Р повинні регулярно переглядатись, починаючи із першого звітного року після вступу в силу Угоди про асоціацію.

З метою виконання вимог ст. 152 Глави 8 Розділу IV Угоди про асоціацію, Кабінет Міністрів України своїм розпорядженням від 24 лютого 2016 р. № 175 р., схвалив Стратегію реформування системи публічних закупівель (дорожню карту), в якій передбачив імплементацію актуальних актів ЄС.

З метою відповідного оновлення зобов'язань України за Угодою про асоціацію між Україною та ЄС розроблено проект рішення Комітету асоціації у торговельному складі щодо внесення змін до Додатку XXI до Угоди про асоціацію та надано позитивний висновок щодо вищезазначеної дорожньої карти реформування системи публічних закупівель, яка була схвалена Урядом у грудні 2017 року та має бути остаточно затверджено Комітетом асоціації у торговельному складі у першій половині 2018 року.

У 2017 році Мінекономрозвитку здійснено кроки з реалізації постанови Кабінету Міністрів України від 23.11.2016 р. № 928, якою затверджено порядок реалізації пілотного проекту з організації діяльності централізованої закупівельної організації.

Учасниками пілотного проекту, в інтересах яких проводитимуться процедури закупівель та закупівлі за рамковими угодами, стали Секретаріат Кабінету Міністрів України, міністерства та інші центральні органи виконавчої влади. На основі результатів та досвіду пілотного проекту буде створюватися розгалужена система централізованих закупівельних організацій, зокрема на регіональному рівні.

Наказом Мінекономрозвитку від 12.01.2017 р. № 20 функції централізованої закупівельної організації покладені на Державну установу «Професійні закупівлі», а також, цим наказом затверджено перелік товарів і послуг, закупівлю яких може здійснювати централізована закупівельна організація. Головним завданням такої організації є підвищення ефективності закупівель шляхом об'єднання замовлень у великі тендери із залученням кваліфікованих спеціалістів із закупівель.

Крім того, в 2017 році делегати України брали участь у засіданні Комітету СОТ з питань державних закупівель у м. Женева, на якому запропонували реалізувати пілотний проект щодо створення електронного порталу з агрегації даних про міжнародні тендери держав-членів Угоди СОТ про державні закупівлі із використанням стандарту відкритих

даних «Open Contracting Data Standard» та аналізу статистичних даних у сфері публічних закупівель за допомогою модулю аналітики bi.prozorro.org.

Функціонування такого електронного порталу повинно значно спростити взаємний доступ суб'єктів господарювання до ринків державних закупівель держав-учасниць Угоди СОТ про державні закупівлі.

Загалом, станом на 01 січня 2018 року виконано 33% зобов'язань України щодо наближення законодавства у сфері державних закупівель до права ЄС від загальної кількості зобов'язань, розрахованих в цілому на вісім років.

КЛЮЧОВІ ЗАВДАННЯ НА НАСТУПНИЙ РІК:

Згідно з Планом заходів з виконання Угоди про асоціацію саме в 2018 році необхідно реалізувати значний обсяг зобов'язань України у сфері державних закупівель, а саме:

- запровадження до законодавства України ключових понять, закріплених у Директивах 2014/24/ЄС та 2014/25/ЄС;
- гармонізація засобів правового захисту з вимогами Директиви 89/665/ЄЕС (доповненої Директивою 2007/66/ЄС), зміненої Директивою 2014/23/ЄС;
- створення служби підтримки на базі Мінекономрозвитку;
- запровадження Кодексу поведінки для всіх суб'єктів сфери публічних закупівель;
- створення модуля для проведення закупівель за рамковими угодами в системі електронних закупівель;
- розроблення специфікації для інтеграції в єдину інформаційно-аналітичну систему технічних рішень, що забезпечать електронізацію публічних закупівель, зокрема, планування закупівель і виконання відповідних бюджетів для обміну даними про ідентифікацію та верифікацію інформації про суб'єктів господарювання, для організації вільного доступу до інформації (документів) про процедури закупівлі та надійної комунікації між замовниками та учасниками під час проведення процедур, передбачених Законом України «Про публічні закупівлі», зокрема, можливість подання та можливість прийняття пропозицій в електронній формі (з урахуванням стандартів для застосування електронних каталогів), а також, для підтримки процесу відбору замовниками економічно найбільш вигідних пропозицій (зокрема, електронних аукціонів).

Окремо слід наголосити на вкрай деструктивному для реалізації зобов'язань України за Угодою про асоціацію та у рамках СОТ, законопроекті №7206 «Купуй Українське, плати українцям». Вимога цього законопроекту щодо локального вмісту грубо порушує принцип національного режиму/недискримінації та суперечить Угоді СОТ про державні закупівлі (GPA) (статті III) і Угоді про асоціацію між Україною та ЄС (Глава 8, статті 148 та 151), а також відповідним Директивам ЄС у цій сфері.

Довідково:

У I кварталі 2017 року за результатами успішних надпорогових процедур (конкурентних і неконкурентних) укладено 45 351 договір на загальну

суму 94,026 млрд грн. Водночас, укладено 162 468 договорів на допорогових закупівлях (на загальну суму 21,660 млрд грн).

Рівень економії складає: за надпороговими закупівлями – 3,55 млрд грн і за допороговими – 0,83 млрд грн.

У II кварталі 2017 року укладено 202 403 договори на загальну суму 113,9 млрд грн, з яких 31 607 договорів – надпорогові закупівлі, 170 796 договорів – допорогові закупівлі.

Загальна економія у II кварталі 2017 року склала близько 9,3 млрд грн: за допороговими закупівлями – 1,7 млрд грн, за надпороговими закупівлями рівень економії – 7,7 млрд грн. Порівнюючи з I кварталом 2017 року, рівень економії у II кварталі зріс більше ніж у 2 рази.

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ

Глава 9 Угоди про асоціацію передбачає спрощення процедури створення і комерційного використання інноваційних продуктів та продуктів творчої діяльності на території Сторін, а також досягнення належного та ефективного рівня охорони і захисту прав інтелектуальної власності.

Угодою про асоціацію також визначаються стандарти, що стосуються прав інтелектуальної власності. Строк виконання зобов'язань відповідно до Угоди щодо імплементації положень актів права ЄС у сфері захисту прав інтелектуальної власності визначено на 2023 рік. При цьому, на 2017 рік відсутні зобов'язання, які підлягають імплементації.

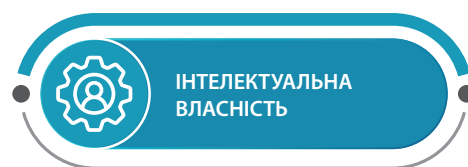
Разом з тим, вже у 2017 році загальний прогрес виконання зобов'язань у сфері інтелектуальної власності за 10 років становить 40%.

Цей прогрес пов'язаний з розробленими Кабінетом Міністрів України комплексними проектами законодавчих актів з питань авторського права та суміжних прав, охорони географічних зазначень, промислової власності, охорони винаходів і корисних моделей, управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав.

Ухвалення цих законодавчих ініціатив створить належне підґрунтя для вчасного виконання зобов'язань у рамках Угоди у цій сфері. Адже після ухвалення відповідного законодавства, має розпочатись тривалий процес його інституційної та методологічної реалізації.

Зобов'язання відповідно до Угоди про асоціацію та стан їх виконання

З метою імплементації Директиви 98/44/ЄС, Директиви 87/54/ЄЕС, Директиви 98/71/ЄС, Регламенту Ради (ЄЕС) № 1768/92, Регламенту (ЄС) № 469/2009, Регламенту Ради (ЄС) № 6/2002, Регламенту (ЄС) № 1901/2006, Директиви 2001/20/ЄС, Директиви 2001/83/ЄС та Регламенту (ЄЕС) № 726/2004, 2001/29/ЄС, Директиви 93/83/ЄС; Директиви 2006/115/ЄС, Директиви 2001/84/ЄС,

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА
ВЛАСНІСТЬ

У звітному році відсутні зобов'язання за Угодою про асоціацію

Директиви 2014/26/ЄС, Директиви 2008/95/ЄС, Регламенту Ради (ЄС) № 207/2009, а також для приведення національного законодавства у відповідність до міжнародних стандартів у сфері інтелектуальної власності на розгляд Верховної Ради України внесено наступні проекти законів України:

- «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення охорони прав на компонування напівпровідникових виробів» (реєстр. № 5694);
- «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення правової охорони інтелектуальної (промислової) власності» (реєстр. № 5699);
- «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення правової охорони винаходів і корисних моделей» (реєстр. № 7538);
- «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо врегулювання питань авторського права і суміжних прав» (реєстр. № 7539);
- «Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав» (реєстр. № 7466).

ЗАХИСТ ГЕОГРАФІЧНИХ ЗАЗНАЧЕНЬ

З метою досягнення європейського рівня охорони прав інтелектуальної власності, виконання зобов'язань, взятих Україною відповідно до Угоди про асоціацію, зокрема статей 204-207, а також положень Регламенту (ЄС) № 1151/2012 Європейського Парламенту та Ради від 21 листопада 2012 р. про якість сільськогосподарських продуктів та про-

дуктів харчування, удосконалення правового регулювання відносин у сфері інтелектуальної власності щодо правової охорони географічних зазначень, у лютому 2017 року Урядом внесено на розгляд Верховної Ради України проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення правової охорони географічних значень» (№6023).

У травні 2017 року відбулося установче засідання Підкомітету Україна-ЄС з питань географічних зазначень, у ході якого Європейською стороною передано оновлену інформацію щодо географічних зазначень ЄС для того, щоб Україна, відповідно до національного законодавства розпочала процедуру заперечень для нових назв та для будь-яких процедур, необхідних для наступної модифікації Додатків XXII-C та XXII-D Угоди про асоціацію. Така інформація опрацьовуються ДП «Український інститут інтелектуальної власності» та після опрацювання буде проведено спільну робочу нараду для визначення формату публікації наданої європейською стороною інформації.

На виконання Операційних висновків 1-го засідання Підкомітету українською стороною передано стороні ЄС інформацію щодо актуальних питань захисту географічних зазначень України в рамках Угоди про асоціацію, зокрема, експонування під час виставок, які проводяться в державах-членах ЄС, на стендах представників Російської Федерації продукції, яка маркується географічними зазначеннями України (через секретаря Підкомітету від сторони ЄС) та інформацію щодо нових інституційних, законодавчих та адміністративних змін стосовно геогра-

фічних зазначень (передано листом на Представництво ЄС в Україні).

КЛЮЧОВІ ЗАВДАННЯ НА НАСТУПНИЙ РІК:

На 2018 рік ст.201-211, додатком XXII глави 9 Розділу IV Угоди про асоціацію передбачене забезпечення обміну інформацією про географічні зазначення для цілей визначення їх охорони відповідно до Угоди, забезпечення обміну інформацією, досвідом і даними між державними і приватними установами щодо розвитку законодавства і політики та практики географічних зазначень, інформування представників ділових кіл щодо застосування та захисту географічних зазначень, сприяння виробникам та їх об'єднанням у проведенні ребредингу відповідної продукції для виконання положень щодо перехідних періодів відповідно до ст. 208 Угоди та просування нових назв товарів на ринках України, ЄС та третіх країн. Відповідальними за розробку нормативно-правових актів та їх імплементацію визначені Мінекономрозвитку, Державна служба інтелектуальної власності, ДФС та Мінагрополітики.

Протягом першого кварталу 2018 року планується направлення на погодження до центральних органів виконавчої влади та розміщення на сайті Міністерства економічного розвитку і торгівлі для громадського обговорення проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України стосовно удосконалення державного управління сферою інтелектуальної власності» та подання на розгляд Уряду.

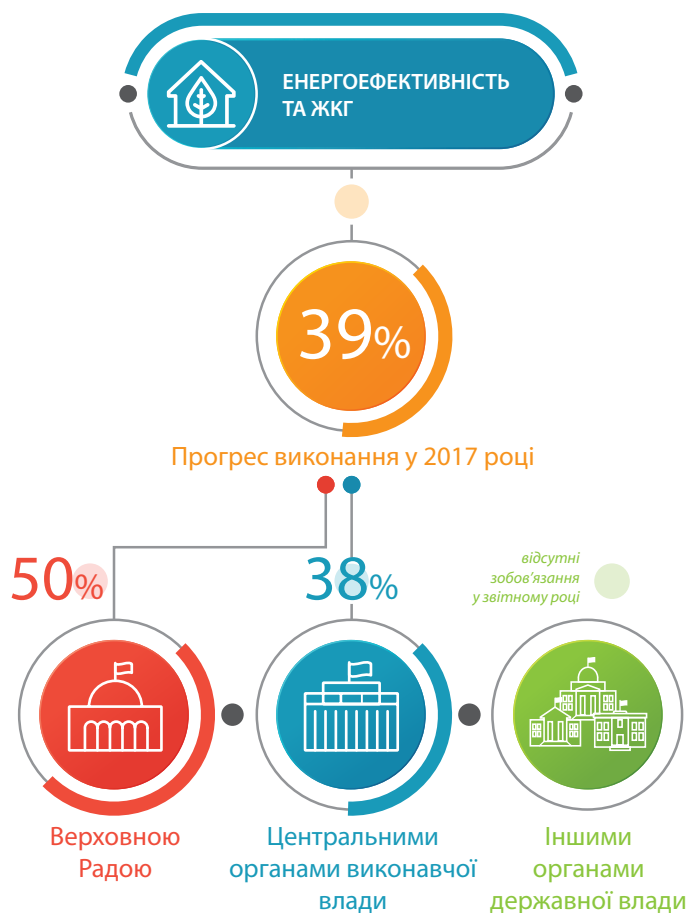
ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІСТЬ ТА ЖКГ

Угода про асоціацію надає Україні можливість співпрацювати з ЄС у сфері **підвищення енергоефективності**, зокрема, шляхом формування політики та вдосконалення нормативно-правової бази для запровадження стандартів ЄС у цій сфері. Крім того, зобов'язання охоплюють підвищення енергоефективності у процесі виробництва, транспортування, розподілу та використання енергії, впровадження ефективної когенерації, створення ринкових механізмів підтримки енергоефективності. В секторі ЖКГ наближення до стандартів ЄС має відбуватись завдяки ефективному використанню енергії у будівлях, при споживанні тепла та енергії населенням, впровадження обліку енергії та енергетичного менеджменту.

У 2017 році Україна досягла значних результатів на шляху імплементації директив ЄС у сфері енергоефективності. Завдяки спільній роботі законодавчої та виконавчої гілок влади разом із експертною підтримкою Секретаріату Енергетичного Співтовариства та Європейської комісії, а також проектів технічної допомоги, прийнято низку рамкових законів для регулювання ринку енергоефективності, що імплементують вимоги до енергетичної ефективності та сертифікації будівель, систему організації комерційного обліку споживання різних видів енергії, вимоги до державних закупівель енергосервісних послуг, організацію ринку житлово-комунальних послуг, а також базовий закон необхідний для запуску Фонду енергоефективності, який надаватиме фінансову підтримку проектам з енергомодернізації будівель у житловому секторі.

У 2017 році прийнято ряд основоположних законів у сфері енергоефективності:

Закон України «Про Фонд енергоефективності» 2095-VIII, який передбачає створення інноваційного фінансового інструменту, який дозволить розвивати галузь енергоефективності більш швидкими темпами. Створення такого Фонду дозволить залучити значні інвестиції в енергоефективність, зокрема близько 100 млн євро грантових коштів від уряду

Німеччини, а також ресурси із Державного бюджету України.

Закон України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання» 2119-VIII, який дає можливість громадянам сплачувати лише за той об'єм енергетичних ресурсів та комунальних послуг, який вони фактично спожили. Неможливо економити те, що не обліковується, забезпечення комерційного обліку у сфері комунальних послуг – це ефективна енергоефективність.

Закон України «Про енергетичну ефективність будівель» 1707-VIII, спрямований на зменшення споживання енергії у будівлях та підвищення енергетичної ефективності житлового фонду. Потенціал енергозбереження житлового сектора України складає 34%. Після зростання тарифів на житлово-кому-

нальні послуги в Україні, енергоефективне житло цінується вище. До того часу не існувало спеціального законодавства в цій сфері. Закон запровадив практику маркування енергоефективності житла, необхідну сертифікацію енергетичної ефективності об'єктів будівництва та існуючих будівель для визначення фактичних показників.

Закон України «Про приєднання України до Статуту Міжнародного агентства з відновлювальних джерел енергії (IRENA)» №2222-VIII від 05.12.2017. Ще у грудні 2016 року країни-члени Міжнародного агентства з відновлюваних джерел енергії (IRENA) прийняли рішення про можливість приєднання України. Участь України в IRENA сприятиме виконанню міжнародних зобов'язань щодо досягнення у 2020 році 11% енергії з відновлюваних джерел в енергетичному балансі. Зокрема, участь дозволить:

- подавати заявки до Абудабійського фонду розвитку (Abu Dhabi Fund for Development #ADFD, <http://www.adfd.ae>) щодо отримання пільгових кредитів на «зелені» проекти під 1-2% терміном до 20 років (<http://www.irena.org/ADFD>);
- отримувати додаткові гарантії інвесторам, які зацікавлені вкладати кошти в українські проекти з відновлюваних джерел;
- залучати світові інновації у відновлюваній енергетиці;
- отримувати рекомендації IRENA щодо покращення законодавства у сфері відновлюваної енергетики.

Розпорядженням від 18 серпня 2017 р. № 605-р Кабінет Міністрів України схвалив Енергетичну стратегію України на період до 2035 року «Безпека, енергоефективність, конкурентоспроможність». Це програмний документ, який визначає весь комплекс широкомасштабних реформ в енергетичному секторі країни. В основу нової енергетичної політики України покладені цілі зниження енергоємності економіки вдвічі до 2030 року, збільшення українського виробництва як традиційних, так і альтернативних джерел енергії, зокрема встановлено ціль до 2035 року досягти 25% виробництва енергії з відновлюваних джерел енергії.

З іншого боку, для повного виконання зобов'язань України у сфері енергоефективності необхідно прийняти низку підзаконних нормативно-правових актів та розробити методологічні матеріали з енергоефективності, без яких повноцінна імплементація норм та стандартів ЄС у цій сфері неможлива. Наприклад, у сфері вимог до екодизайну ведеться робота щодо розробки і затвердження десяти проектів нормативно-правових актів, для запуску Фонду енергоефективності розроблено дев'ять проектів підзаконних

актів, два з яких вже схвалено Урядом, а також підготовлено та узгоджено з європейською стороною Угоди про фінансування для наповнення Фонду.

Внесені Урядом та ухвалені Верховною Радою України Закони у сфері енергоефективності покликані знизити об'єми споживання енергетичних ресурсів шляхом підвищення ефективності їх використання, впроваджуючи енергозберігаючі технології та розумне використання енергоресурсів. Ухвалені закони дали ефективні і перевірені на практиці країнами ЄС механізми ефективної боротьби за енергетичну незалежність України.

Інституції, відповідальні за виконання даних зобов'язань: Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, Державне агентство з енергоефективності та енергозбереження України, Міністерство енергетики та вугільної промисловості України, Міністерство екології та природних ресурсів України, Міністерство аграрної політики та продовольства України, Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту прав споживачів, Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.

НА ЯКОМУ ЕТАПІ ЗНАХОДИТЬСЯ ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ІНШИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ

Відповідно до статей 56 та 57 Угоди про асоціацію, Україною мають вживатися заходи для поступового досягнення відповідності з технічними регламентами ЄС та системами стандартизації, метрології, акредитації, робіт з оцінки відповідності та ринкового нагляду ЄС та дотримуватися принципи та практики, що викладені в актуальних рішеннях та регламентах ЄС.

З метою виконання даних зобов'язань, протягом 2017 року прийнято наступні нормативно-правові акти щодо затвердження технічних регламентів у сфері енергоефективності, а саме:

Постанови КМУ № 381 від 31.05.2017 р. «Про затвердження Технічного регламенту енергетичного маркування пілососів», що імплементує положення Делегованого Регламенту Комісії (ЄС) № 665/2013 від 03 травня 2013 р., що доповнює Директиву 2010/30/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 19 травня 2010 року про енергетичне маркування пілососів;

Постанови КМУ № 380 від 31.05.2017 р. «Про затвердження Технічного регламенту енергетичного маркування побутових барабаних сушильних машин», що імплементує положення Делегованого Регламенту Комісії (ЄС) № 392/2012 в від 1 березня 2012 р., що доповнює Директиву 2010/30/

ЄС Європейського Парламенту та Ради від 19 травня 2010 року про енергетичне маркування побутових електричних барабанних сушильних машин;

Постанови КМУ № 360 від 24.05.2017 р. «Про затвердження Технічного регламенту енергетичного маркування кондиціонерів повітря», що імплементує положення Делегованого Регламенту Комісії (ЄС) № 626/2011 від 4 травня 2011 року, що доповнює Директиву 2010/30/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 19 травня 2010 року щодо енергетичного маркування повітряних кондиціонерів;

Постанови КМУ № 360 від 24.05.2017 р. «Про затвердження Технічного регламенту енергетичного маркування телевізорів», що імплементує положення Делегованого Регламенту Комісії (ЄС) № 1062/2012 від 28 вересня 2010 року щодо енергетичного маркування телевізорів.

У контексті євроінтеграційних зобов'язань та з метою покращення енергетичних та екологічних характеристик товарів, центральними органами виконавчої влади України розроблено низку технічних регламентів з екодизайну. Екодизайн сприяє усуненню з ринку товарів з найгіршими енергетичними та екологічними характеристиками, а також встановлює мінімальні енергетичні та екологічні параметри, що мають застосовуватись до всієї продукції конкретної категорії й захищати людей та навколишнє середовище.

Так, у 2017 році розроблено перші техрегламенти з екодизайну, зокрема «Про затвердження Технічного регламенту щодо вимог до екодизайну для вентиляторів з двигуном з номінальною електричною потужністю від 125 Вт до 500 кВт» та «Про затвердження Технічного регламенту щодо вимог до екодизайну для водяних насосів», які наразі знаходяться на розгляді Уряду України.

Затвердження технічних регламентів з екодизайну дозволить поступово усувати з ринку товари, що мають найбільший негативний вплив на навколишнє середовище, адже регламентують усі впливи на навколишнє середовище протягом усього життєвого циклу продукту, починаючи з концепції, проектування, виробництва, використання й аж до утилізації. Проте на сьогоднішній день ці регламенти,

як правило, встановлюють мінімальні стандарти енергоефективності, вимагаючи тим самим, щоб усі продукти в даній категорії відповідали обов'язковим вимогам щодо енергоефективності.

Наближення національного законодавства до актів законодавства ЄС у сфері технічного регулювання, які передбачені Угодою про асоціацію України з ЄС, забезпечить:

- прийняття технічних регламентів щодо енергетичного маркування;
- ефективне функціонування системи технічного регулювання та нагляду за обігом на ринку приладів, які споживають енергію;
- розробку національних стандартів, що відповідають європейським гармонізованим стандартам.

КЛЮЧОВІ ЗАВДАННЯ НА НАСТУПНИЙ РІК:

Подальша адаптація законодавства України у сфері енергетичного маркування до законодавства ЄС, сприятиме:

- торговельному обміну між Україною та ЄС;
- підсиленню конкурентноспроможності українських підприємств та загальному покращенню конкурентного середовища як ключового економічного чинника;
- підвищенню вимог та стандартів щодо якості продукції;
- підвищенню рівня захисту прав споживачів;
- звиканню Україною своїх міжнародних зобов'язань.

З огляду на це у 2018 році планується зосередити увагу на розробці та впровадженні низки нормативно-правових актів, направлених на імплементацию в національне законодавство норм та положень актів ЄС у цій сфері, зокрема: «Про затвердження Технічного регламенту щодо встановлення системи для визначення вимог з екодизайну енергоспоживчих продуктів», «Про затвердження Технічного регламенту щодо вимог до екодизайну для нових водо- грійних котлів, що працюють на рідкому чи газоподібному паливі», «Про затвердження Технічного регламенту щодо вимог до екодизайну для електродвигунів». Загалом заплановано затвердити близько 16 нормативно-правових актів у цій сфері.

ЕНЕРГЕТИКА, ВКЛЮЧАЮЧИ ЯДЕРНУ ЕНЕРГЕТИКУ

Угода про асоціацію передбачає здійснення масштабних реформ в газовому, нафтопромисловому та електроенергетичному секторах з метою запровадження ринкових механізмів функціонування, забезпечення рівних можливостей, захисту прав споживачів та зниження впливу на довкілля. Окрім цього, значна увага приділяється питанням енергетичної безпеки та розвитку міждержавного співробітництва.

2017 рік відзначився низкою важливих досягнень секторів вітчизняної енергетики, а саме:

- прийнято Закон України «Про ринок електричної енергії в Україні»;
- підписано Угоду про умови майбутнього об'єднання енергосистем України та Молдови з енергосистемою континентальної Європи;
- ухвалено рішення Стокгольмського арбітражу щодо постачання газу в Україну;
- Урядом схвалено Енергетичну стратегію України на період до 2035 року;
- ухвалено План заходів з реалізації Меморандуму стратегічного партнерства між Україною та ЄС в енергетичній сфері.

При цьому спотерігалось сповільнення темпу реформ через затримку з призначенням незалежних членів НКРЕКП та затримку з розробленням та затвердженням імплементаційних планів заходів до рамкових галузевих стратегій, таких як Енергетична стратегія та Національний план зі скорочення викидів від великих спалювальних установок.

Протягом 2017 року Україна не здійснила відчутного прогресу у виконанні зобов'язань щодо продовження реформування ринку природного газу. Критично важливим залишається законотворчий процес, який відбувається на платформі Комітету з питань паливно-енергетичного комплексу Верховної Ради України.

Наразі на розгляді у Верховній Раді України знаходяться законопроекти, які є пріоритетними та важливими з точки зору виконання Угоди про асоціацію. Це, зокрема:

- проект Закону України «Про забезпечення прозорості у видобувних галузях» (реєстр. № 6229) Проект закону спрямовано на підвищення прозорості господарської діяльності у видобувних галузях та імплементацію Директив ЄС 2013/34/ЄС, 2013/50/ЄС, 2007/14/ЄС.
- проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України у сфері використання ядерної енергії»(реєстр. № 5550). Проект закону імплементує Директиву №2013/59/Євратом у частині врегулювання питань регулювання діяльності з видобування і переробки уранових руд та запровадження ліцензування переробки уранових руд, радіаційного захисту, зменшення ризиків опромінення;

- проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення деяких аспектів нафтогазової галузі» (реєстр. № 3096-д);
- проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо їх приведення у відповідність з Законом України «Про ринок природного газу»)» (реєстр. № 4868);
- проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо їх приведення у відповідність з Законом України «Про ринок природного газу»» (реєстр. № 5289).

ЕНЕРГЕТИЧНА БЕЗПЕКА

Відповідно до статті 338 Угоди про асоціацію, співробітництво включає розробку та впровадження енергетичних стратегій та політик, розробку прогнозів та сценаріїв, удосконалення енергетичної статистики, що базується на своєчасному обміні інформацією про енергетичний баланс.

Одним з основних завдань реалізації Енергетичної стратегії на період до 2035 року, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18 серпня 2017 року № 605-р, є вирішення проблем енергетичної безпеки в умовах нагальної потреби забезпечення суверенітету держави за обставин зовнішньої агресії. Вирішення цих проблем має бути забезпечено шляхом реалізації механізмів трансформаційного характеру на період до 2020 року та визначення стратегічних орієнтирів розвитку до 2035 року. Протягом 2017 року Україна займала активну позицію щодо відстоювання своїх інтересів та неможливості реалізації проекту щодо розбудови Російською федерацією газопроводів в обхід України «Північний потік II» та «Турецький потік».

Спільними зусиллями України, країн Центральної Європи та окремих північноєвропейських держав вдалося загальмувати реалізацію «Північного потоку II» через Балтійське море. Основні зусилля наразі сконцентровані на доведенні до міжнародних партнерів важливості дотримання принципу солідарності та умов ст.274 УА в частині спільних консультацій та врахування інтересів партнерів у рамках розгляду питань щодо подальшого будівництва газопроводу «Турецький потік».

Завдяки рішенням Стокгольмського арбітражу щодо контракту на постачання **природного газу** в Україну від 19 січня 2009 року між НАК «Нафтогаз України» та «Газпром», Україна отримала можливість привести у відповідність з реаліями європейського газового ринку взаємовідносини в частині імпорту російського газу.

Так, у 2017 році розпочались переговори щодо врегулювання цінових аспектів рішення Стокгольмського арбітражу між НАК «Нафтогаз України» та «Газпром», які у подальшому мають продовжуватись за участі європейської сторони.

РЕГУЛЮВАННЯ ЕНЕРГЕТИЧНОГО СЕКТОРУ

Протягом 2017 року планувалось оновити склад Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП) відповідно до процедур та положень Закону України «Про НКРЕКП» від 22 вересня 2016 року №1540-19, який набрав чинності 26 листопада 2016 р.

Через затримку з призначенням від ВРУ, КМУ та АП членів Конкурсної комісії з відбору кандидатів на посади членів НКРЕКП не вдалося протягом 2017 року провести ротацію чинного складу регулятора.

У зв'язку з цим Верховна Рада України ухвалила Закон №7342-1 про внесення змін до закону «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», яким Президенту України надано повноваження призначити поза конкурсом кількох членів регулятора на короткий період до моменту призначення нових членів регулятора за результатами відкритого конкурсного відбору. Тож 29 грудня розпочався процес добору п'яти кандидатів на посади членів Національної комісії, що здійснює регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.

Затримки у діяльності НКРЕКП призвели також і до невчасного ухвалення усіх підзаконних актів, спрямованих на забезпечення виконання Закону України «Про ринок електричної енергії».

Водночас, протягом 2017 року НКРЕКП вдалося забезпечити розробку та ухвалення низки нормативних актів з метою виконання зобов'язань з реформування ринків природного газу, електроенергії та доопрацювання проекту Кодексу систем розподілу.

Так, НКРЕКП було розроблено та затверджено низку постанов, зокрема:

- 19.01.2017 прийнято «Про затвердження Змін до Методики визначення та розрахунку тарифу на послуги розподілу природного газу»;
- 16.02.2017 № 201 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності на ринку природного газу»;
- 16.02.2017 № 202 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з транспортування нафти, нафтопродуктів магістральним трубопроводом»;

- 25.05.2017 № 690 «Про затвердження Порядку формування тарифів на транспортування нафти та нафтопродуктів магістральними трубопроводам».
- На виконання Закону України «Про ринок електричної енергії» на відкритих засіданнях НКРЕКП прийнято постанови НКРЕКП:
- 22.03.2017 № 309 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з виробництва електричної енергії»;
- 30.03.2017 № 441 «Про затвердження Змін до Правил приєднання електроустановок до електричних мереж»;
- 06.04.2017 № 492 «Про затвердження Змін до Правил користування електричною енергією»;
- 13.04.2017 № 504 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з постачання електричної енергії»;
- 25.07.2017 № 932 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з розподілу електричної енергії»;
- 01.08.2017 № 989 «Про затвердження Методики формування, розрахунку та встановлення тарифу на електричну енергію, що виробляється на гідроелектростанціях»;
- 01.08.2017 № 990 «Про затвердження Методики формування, розрахунку та встановлення тарифів на електричну та теплову енергію, що виробляється на атомних електростанціях»;
- 01.08.2017 № 991 «Про затвердження Методики формування, розрахунку та встановлення тарифів на електричну та (або) теплову енергію, що виробляється на теплоелектроцентралях, теплових електростанціях та когенераційних установках»;
- 19.09.2017 №1144 «Про затвердження Змін до Методики обчислення плати за спільне використання технологічних електричних мереж»;
- 09.11.2017 № 1388 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з передачі електричної енергії»;
- 27.12.2017 № 1469 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з постачання електричної енергії споживачу»;
- 27.12.2017 № 1470 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з розподілу електричної енергії».
- 27.12.2017 № 1466 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності зі здійснення функцій оператора ринку»;
- 27.12.2017 № 1467 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження господар-

ської діяльності з виробництва електричної енергії»;

- 27.12.2017 № 1468 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з перепродажу електричної енергії (трейдерської діяльності)»;
- 27.12.2017 № 1471 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності із здійснення функцій гарантованого покупця»;

27 грудня 2017 року на відкритому засіданні НКРЕКП схвалено проекти постанов НКРЕКП: «Про затвердження Правил ринку»; «Про затвердження Правил ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку»; «Про затвердження Кодексу системи передачі»; «Про затвердження Кодексу систем розподілу»; «Про затвердження Кодексу комерційного обліку електричної енергії»; «Про затвердження Методики (порядку) формування плати за приєднання до системи передачі та систем розподілу».

РИНОК ПРИРОДНОГО ГАЗУ

Протягом 2017 року в Україні тривала робота щодо ухвалення Верховною Радою проекту Закону України № 6229 «Про забезпечення прозорості у видобувних галузях».

Затримка з ухваленням вказаного законодавчого акта затягує процес створення належних умов підзвітності та прозорості видобувних галузей, зокрема, газовидобутку.

Міненерговугілля вже розробило проект постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до Порядку забезпечення прозорості у видобувних галузях», що створить належні умови для виконання зобов'язань України щодо підготовки чергового звіту Ініціативи прозорості видобувних галузей за 2016 рік завдяки посиленню відповідальності за ненадання даних.

РИНОК ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇ

Підписання «Угоди про умови майбутнього об'єднання енергосистем України та Молдови з енергосистемою континентальної Європи» та набрання нею чинності 7 липня 2017 року є важливим досягненням на шляху створення передумов для подальшої інтеграції енергетичної системи України до загальноєвропейського ринку електроенергії. З метою забезпечення реалізації можливості успішного підключення ОЕС України до синхронної зони континентальної Європи на сьогоднішній день підготовлений проект Плану заходів щодо синхронізації Об'єднаної енергетичної системи України з енергооб'єднанням ENTSO-E, який включає шляхи вирішення організаційних, технічних та правових

задач для забезпечення виконання вимог ENTSO-E. Основні напрямки, передбачені планом, включають питання:

- модернізації/реконструкції генеруючих потужностей (енергоблоків електростанцій);
- модернізації/реконструкції та нового будівництва об'єктів мережі (як магістральної, так і розподільчої);
- модернізації/реконструкції та нового будівництва об'єктів системи управління енергосистемою;
- гармонізації (розробки/перегляду) нормативних і технічних вимог експлуатації енергосистеми.

13 квітня 2017 року прийнято Закон України «Про ринок електричної енергії». Закон визначає механізми виконання зобов'язань України відповідно до ст. 338 Угоди про асоціацію щодо модернізації та посилення наявної енергетичної інфраструктури, яка становить спільний інтерес, зокрема що стосується енергогенеруючих потужностей, цілісності, надійності та безпеки енергетичних мереж, поступову інтеграцію електроенергетичної системи України до європейської електроенергетичної мережі.

У рамках реалізації цього закону протягом 2017 року прийнято низку нормативно-правових актів, спрямованих на створення базових умов для реформування ринку електроенергії в Україні з метою його інтеграції та розкриття, зокрема, постанов НКРЕКП «Про затвердження Правил управління обмеженнями та порядку розподілу пропускної спроможності міждержавних перетинів»; «Про затвердження Примірнього договору про доступ до пропускної спроможності міждержавних перетинів (міждержавних електричних мереж України)»; «Про затвердження Методики визначення доступної пропускної спроможності міждержавних перетинів (міждержавних електричних мереж України)».

Протягом першої половини 2018 року необхідно активізувати роботу щодо створення технічних та регуляторних передумов для імпорту електроенергії з країн-членів ЄС.

Відповідно до пункту 170 Плану пріоритетних дій Уряду на 2017 рік та прикінцевих положень Закону України «Про ринок електричної енергії» передбачено запровадження процедури корпоратизації ДП «НЕК «Укренерго». На виконання вказаного, наказом Міністерства від 12.09.2017 № 599 затверджено нову редакцію Статуту Підприємства, наказами від 14.11.2017 № 700 та 19.10.2017 № 664 затверджено Положення про принципи формування наглядової

ради ДП «НЕК «Укренерго» та Положення про наглядову раду ДП «НЕК «Укренерго».

Наказом Міністерства від 18.12.2017 № 752 прийнято рішення про оголошення конкурсного відбору претендентів на заміщення чотирьох вакантних посад незалежних членів наглядової ради ДП «НЕК «Укренерго».

21 червня 2017 року у Києві ДП «НЕК «Укренерго» та SEPS підписали Меморандум про взаєморозуміння і співпрацю щодо підвищення пропускної здатності між енергосистемами України та Словаччини.

РИНОК НАФТИ ТА НАФТОПРОДУКТІВ

Державне агентство резерву України згідно із розпорядженням КМУ від 21.06.2017 № 503-р визначено відповідальним за формування мінімальних запасів нафти та нафтопродуктів (МЗНН) в Україні, відповідно до вимог Директиви 2009/119/ЄС.

У листопаді 2017 року Робоча група обговорила та затвердила рекомендації Групи консультантів ЄК щодо проекту моделі МЗНН, які, зокрема, передбачають підготовку та схвалення окремого закону щодо МЗНН, створення незалежного неприбуткового Агентства із формування та управління системою МЗНН, укладення Агентством довгострокових контрактів на економічно обґрунтованих засадах з операторами із зберігання МЗНН, провідну роль підприємств системи Держрезерву та ПАТ «Укртрансфат» у зберіганні відповідно нафтопродуктового та нафтового сегментів системи МЗНН.

З 20 червня 2017 року набули чинності зміни до постанови Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 № 1069 «Про затвердження переліку видів продукції, щодо яких органи державного ринкового нагляду здійснюють державний ринковий нагляд», згідно з якими органом державного ринкового нагляду за видами продукції «автомобільні бензини, дизельне, суднове та котельне паливо», визначено Держекоінспекцію.

Для впровадження системи моніторингу якості і безпечності нафтопродуктів ДП «УкрНДІННП «Масма» розроблено національний стандарт ДСТУ EN 14274 «Паливо автомобільне. Система моніторингу якості палива. Оцінювання якості бензину і дизельного палива. (EN 14274:2013, IDT)», на заміну ДСТУ EN 14274:2014, та ДСТУ EN 14275 «Палива автомобільні. Система моніторингу якості палива. Відбирання проб з пістолетів автозаправних станцій роздрібною торгівлі і комерційних (оптових) станцій (EN 14275:2013, IDT)».

ОПОДАТКУВАННЯ

З метою реалізації зобов'язань за напрямом «Оподаткування», які закріплені у Главі 4 Розділу V щодо економічного та галузевого співробітництва, а також відповідного Додатку XXVIII щодо непрямого оподаткування, Україна та ЄС співпрацюють заради поліпшення управління у цій сфері та подальшого покращення економічних відносин, торгівлі, інвестицій, добросовісної податкової конкуренції, а також сприяння збору законних податкових надходжень у нашій державі (відповідно до статей 349-350 Угоди).

Разом з цим, вдосконалення податкової системи України сприятиме забезпеченню ефективного збору податків і посиленню боротьби з податковим шахрайством і контрабандою підакцизних товарів (відповідно до статті 351-352 Угоди), що означає також поступове підвищення акцизних ставок.

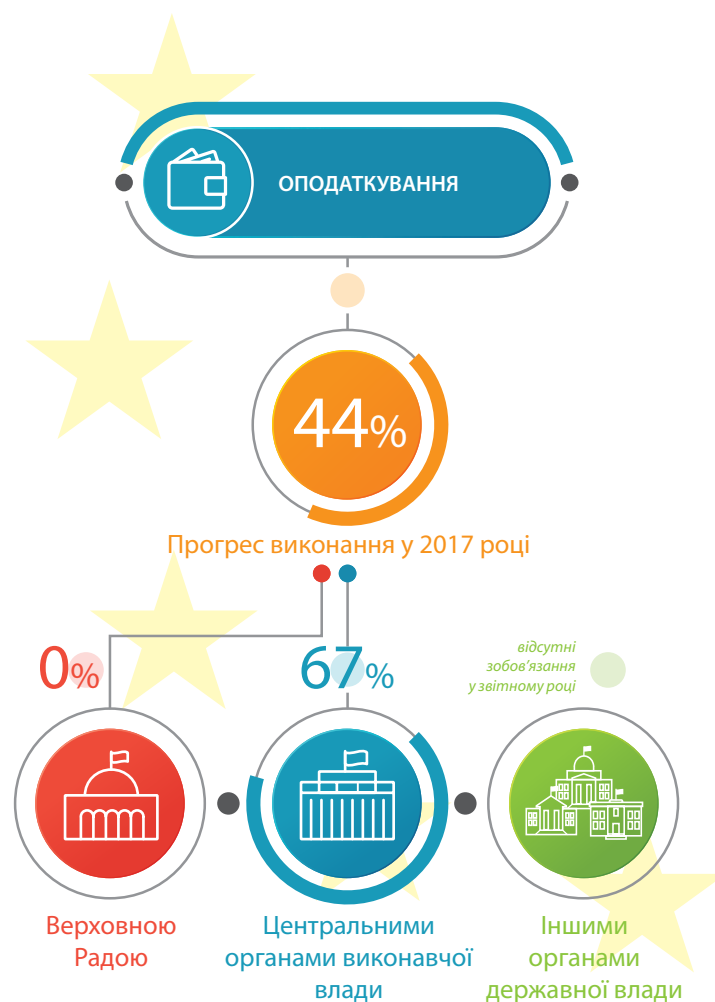
Водночас, зростання рівня акцизів на тютюнові вироби до рівня ЄС може призвести до скорочення виробництва тютюнової продукції в Україні.

Серед інших наслідків – впровадження положень у цій сфері означитиме розвиток податкової системи України, включаючи систему адміністрування податків, а скорочення рівня тіньової економіки та контрабанди підакцизних товарів, передбачатиме як результат зростання бюджетних надходжень.

Серед відповідальних за цей напрямок державних органів наявні такі: Мінфін, ДФС, Мінекономрозвитку, Мін'юст, МЗС, а також МВС, МОЗ, Національний банк, Нацкомфінпослуг, НКЦПФР.

Відмітимо, що Мінфін та ДФС є найбільш задіяними в процесі імплементації зобов'язань. Не менш важливу роль відіграє й ВРУ.

Так, протягом 2017 року було досягнуто певного прогресу щодо виконання Директиви 2011/64/ЄС про структуру та ставки акцизів, що застосовується до тютюнових виробів. Зазначимо, що у Податковому кодексі України (далі – ПКУ) у чинній редакції 2018 року та наказі ДФС від 2015 року № 401 «Про затвердження Пояснень до Української кла-

сифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності» частково уже враховані відповідні положення Директиви 2011/64/ЄС, які мають бути впроваджені протягом 2 років з дати набрання чинності цією Угодою.

Крім того, Кабінетом Міністрів України було схвалено та направлено на розгляд Верховної Ради України проект Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо наближення ставок акцизного податку на тютюнові вироби до мінімального рівня, діючого в ЄС» (реєстр. № 7110-1), який в цілому враховує положення Директиви 2011/64/ЄС.

Профільним Законом про внесення змін до ПКУ (прийнятому наприкінці 2016 р.) щодо забез-

печення збалансованості бюджетних надходжень у 2017 році оновлено вітчизняну класифікацію відповідної продукції згідно окремих положень Директиви 92/83/ЄЕС про гармонізацію структур акцизних зборів на спирт та алкогольні напої; а також в частині розміру ставок акцизного збору на алкогольної напої, зокрема, було збільшено ставки акцизного податку на 20 % і таким чином, оподаткування акцизним податком було також наближено до вимог Євросоюзу.

ВРУ було ухвалено Закон України «Про внесення змін до ПКУ та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2018 році», яким передбачено поступове до 2025 року наближення ставок акцизного податку на тютюнові вироби до мінімального рівня, діючого в Євросоюзі.

Зокрема, встановлено: поступове, до 2025 року, збільшення мінімального акцизного податкового зобов'язання до мінімального рівня ЄС – не менше еквіваленту 90 € за 1 тис. штук. Зокрема, у 2018 р. мінімальний акциз збільшується на індекс споживчих цін 11,2% та додатково на 16,7%, у подальшому – щорічно до 2025 р. – на 20%; поступове збільшення специфічних ставок акцизного податку до 2025 р. у такій самій пропорції, як і мінімальне акцизне податкове зобов'язання; визначення з 2025 р. частки загальної суми податкових зобов'язань у середньозваженій роздрібній ціні продажу сигарет не менше 60%.

Отже, все вищевказане має забезпечити вищий рівень надходжень акцизного податку до бюджету.

Окрім цього, здійснюється імплементація окремих положень згідно встановленого до 2019 року графіку щодо Директиви ЄС 2006/112/ЄС про спільну систему податку на додану вартість, яка вже частково відображена у чинному ПКУ.

А також, відбувається поступове впровадження норм Директиви 2003/96/ЄС про реструктуризацію системи Співтовариства щодо оподаткування продуктів енергії та електроенергії ще з 2016 року, наразі частково перенесене застосування окремих положень згідно профільного Закону на 2019 р.

Відповідно до зобов'язань, зокрема статті 352 Угоди про асоціацію, КМУ схвалено у 2017 р. розпорядження № 570-р про Стратегію у сфері протидії незаконному виробництву та обігу тютюнових виробів на період до 2021 року, яка спрямована на ліквідацію незаконної торгівлі сигаретами та іншими тютюновими виробами, їх незаконного виробництва та підробки.

Хоча виконання окремих положень Директив ЄС частково не дотримано у 2016 році, зокрема відкритим питанням сьогодні залишається впровадження норми щодо сигарет нестандартних розмірів, та механізму звільнення від сплати акцизного податку денатурованих тютюнових виробів, перероблених виробником, виробів виключно для наукових випробувань, відповідно до норм ЄС, приведення законодавства України з питань тютюну у відповідність до законодавства Євросоюзу (в частині визначення понять та виключень).

Отже, є доцільним здійснити подальші кроки щодо наближення положень та норм ПКУ та інших підзаконних актів до вимог Директив ЄС в разі виявлення розбіжностей, залучаючи для попередньої оцінки фахівців зі сторони Євросоюзу.

Разом з цим, частково простроченим у 2017 році є стан імплементації Директиви 2007/74/ЄС про звільнення від податку на додану вартість і акцизів на товари, що ввозяться особами, які подорожують з третіх країн. Внесений Кабінетом Міністрів України у 2016 році на розгляд Верховної Ради України проект Закону «Про внесення змін до Митного кодексу України» (реєстр. № 4615), яким передбачені кількісні обмеження на імпорт підакцизних товарів, що звільняються від ПДВ та акцизного податку, визначені у Директиві № 2007/74/ЄС, протягом звітного періоду не було розглянуто Верховною Радою.

Отже, все ще залишається необхідність для України внесення відповідних змін до Митного кодексу стосовно врахування в повному обсязі кількісних обмежень на імпорт підакцизних товарів, а саме алкогольних напоїв; тютюнових виробів; на ввезення певної кількості палива без сплати ПДВ та акцизного податку відповідно до вимог ЄС.

Все ще не затвердженим Радою асоціації між Україною та ЄС є графік приведення акцизних зборів на тютюнові та алкогольні вироби у відповідність до вимог Євросоюзу.

У рамках виконання зобов'язань щодо обміну податковою інформацією, Мінфін здійснює перегляд конвенцій про уникнення подвійного оподаткування та запобігання податковим ухиленням з метою приведення їх положень до вимог Модельної конвенції ОЕСР, зокрема, якою передбачається значне розширення можливостей щодо обміну податковою інформацією. На початку 2018 року, планується здійснення внутрішньодержавних про-

цедур, необхідних для підписання Протоколів про внесення змін до Конвенцій про уникнення подвійного оподаткування з Королівством Нідерландів та Республікою Австрія.

Крім того, Мінфіном було розроблено та у травні 2017 року представлено для обговорення детальну Дорожню карту з імплементації Плану дій BEPS (Base Erosion and Profit Shifting (BEPS) – План заходів з протидії розмиванню податкової бази й виведенню прибутку з-під оподаткування), відповідно до якого Україна взяла на себе зобов'язання імплементувати так званий мінімальний стандарт плану дій BEPS – обов'язкові чотири заходи з 15 існуючих. Зокрема: підвищити ефективність протидії шкід-

ливим податковим практикам, запобігати зловживанню пільгами, передбаченими угодами про уникнення подвійного оподаткування; впровадити обов'язкове документування транснаціональними компаніями трансфертного ціноутворення та звітність в розрізі країн діяльності, а також підвищити ефективність механізмів врегулювання суперечок між країнами навколо угод про уникнення подвійного оподаткування.

У 2018 році планується також прийняття підзаконних нормативно-правових актів з питань адміністрування акцизного податку на нафтопродукти та з питань акцизного збору з метою приведення таких актів у відповідність з положеннями права ЄС.

СТАТИСТИКА ТА ОБМІН ІНФОРМАЦІЄЮ

З метою реалізації Угоди про асоціацію у 2017 році розроблено та затверджено:

- Методику розрахунку показників соціальних виключень та стану бідності за умовами життя. Методологія та алгоритм розрахунку базуються на регламентах ЄС № 1983/2003 та № 2015/226, а також окремих положеннях документів європейського обстеження доходів та умов життя (EU-SILC).

Довідково: Наказ Держстату від 29.12.2017 №340.

- Методологічні положення з типологізації виробників продукції сільського господарства з урахуванням вимог європейського статистичного законодавства. Документ розроблено відповідно до вимог ЄК та Евростату щодо гармонізованої типологізації аграрних господарств.

Довідково: Наказ Держстату від 21.12.2017 №332.

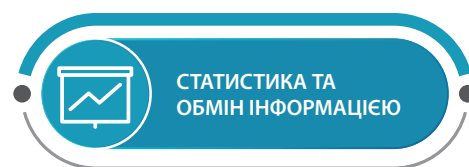
- Методику застосування вибіркового методу в державному статистичному спостереженні «Використання та запаси палива».

Довідково: Наказ Держстату від 07.11.2017 №286.

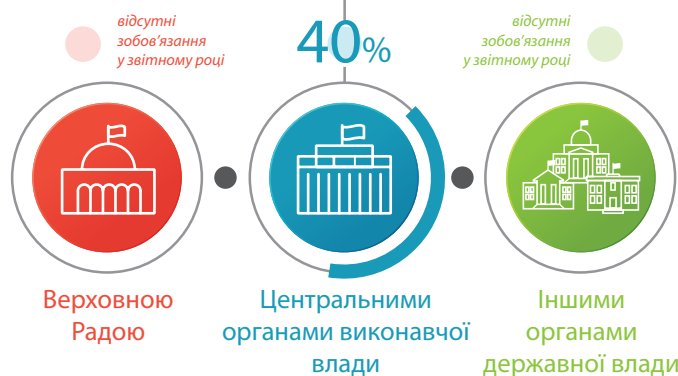
Наступним кроком на шляху адаптації законодавства до acquis ЄС у сфері статистики має стати прийняття проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України, що регулюють державну статистичну діяльність» (реєстр. № 4584).

КЛЮЧОВІ ЗАВДАННЯ НА НАСТУПНИЙ РІК:

- Розроблення та впровадження за підтримки ЄС Єдиного веб-порталу офіційної статистичної інформації з метою створення потужного та зручного веб-інструментарію для надання користувачам необхідної статистичної інформації відповідно до європейських стандартів;
- Розроблення спільно з експертами TAIEХ проекту Методологічних положень зі статистики професійного навчання та навчання протягом життя;
- Продовжити роботу над інструментарієм державного статистичного спостереження щодо рибогосподарської діяльності підприємств;
- Підготовка методології для оцінки обсягів кінцевого споживання енергії домогосподарствами за цілями призначення з використанням методів математичного моделювання.

Прогрес виконання у 2017 році

НАВКОЛИШНЄ ПРИРОДНЕ СЕРЕДОВИЩЕ

Впровадження європейських стандартів у сфері ресурсозбереження, охорони навколишнього природного середовища, надкористування, систем екологічного управління та екологічних критеріїв до товарів та послуг надасть можливість вітчизняному товаровиробнику покращити екологічні аспекти виробництва і продукції та рівень конкурентоздатності на світовому ринку.

Відповідальними ЦОВВ за імплементацію Угоди про асоціацію в сфері охорони навколишнього середовища є Мінприроди, Міненерговугілля, Мінінфраструктури, Мінрегіон, МОН, ДСНС.

Згідно із Додатком XXX до Угоди Україна зобов'язується імплементувати у своє законодавство положення 26 директив та 3 регламентів ЄС у таких секторах як: управління довкіллям та інтеграція екологічної політики у інші галузеві політики, якість атмосферного повітря, управління відходами та ресурсами, якість води та управління водними ресурсами, включаючи морське середовище, охорону природи, промислове забруднення та техногенні загрози, зміну клімату та захист озонового шару, генетично модифіковані організми.

У 2017 році у рамках виконання цих зобов'язань тривала робота щодо ухвалення та розгляду Верховною Радою горизонтального законодавства.

Так, на початку 2017 року прийнято Закон України «Про оцінку впливу на довкілля», що дає можливість втілити прогресивну, оновлену та проєвропейську модель оцінки впливу на довкілля відповідно до вимог Директиви 2011/92/ЄС про оцінку впливу окремих державних і приватних проєктів на навколишнє середовище (кодифікація). На виконання норм зазначеного Закону України прийнято низку підзаконних нормативно-правових актів, спрямованих на його реалізацію.

Проект Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» (реєстр. № 6106), який враховує вимоги Протоколу про Стратегічну екологічну оцінку, а також Директиви 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів та програм на навколишнє середовище, передано на повторне друге читання.

Результати порівняльного аналізу відповідності законодавства України щодо доступу до публічної інформації свідчать про високий ступінь його відповідності вимогам Директиви №2003//ЄС. Після внесення деяких уточнень до законодавства, українська сторона зможе ініціювати проведення спільної оцінки зі стороною ЄС стану імплементації зазначеної Директиви.

КЛЮЧОВІ ЗАВДАННЯ НА НАСТУПНИЙ РІК:

- Внесення на розгляд Верховної Ради України та ухвалення проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо доступу до екологічної інформації».

- Прийняття Верховною Радою України проекту Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку».
- Ухвалення Стратегії екологічної політики до 2030 року.

ЯКІСТЬ ВОДИ ТА УПРАВЛІННЯ ВОДНИМИ РЕСУРСАМИ

На виконання норм Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо впровадження інтегрованих підходів до управління водними ресурсами за басейновим принципом» прийнято постанову Кабінету Міністрів України від 18 травня 2017 р. № 336 «Про затвердження Порядку розроблення плану управління річковим басейном» та низку наказів Мінприроди, які в цілому мають забезпечити належне виконання вказаного закону.

Верховною Радою прийнято Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про питну воду та питне водопостачання» № 2047-VIII, який імплементує окремі положення Директиви 98/83/ЄС про якість води, призначеної для споживання людиною та Директиви 91/271/ЄЕС про очистку міських стічних вод.

Належне виконання Закону потребує низки підзаконних актів, зокрема, правил приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення та порядку визначення розміру плати, що справляється за понаднормативні скиди стічних вод до систем централізованого водовідведення; порядку повторного використання очищених стічних вод та осаду за умови дотримання нормативів гранично допустимих концентрацій забруднюючих речовин, які наразі знаходяться на стадії доопрацювання.

У рамках співробітництва в галузі охорони і сталого розвитку басейну річки Дністер, 7 червня 2017 Верховною Радою України прийнято Закон України «Про ратифікацію договору між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Молдова про співробітництво в галузі охорони і сталого розвитку басейну річки Дністер». Це – перший транскордонний басейновий договір, спрямованим на розвиток партнерства між державами щодо запровадження інтегрованого управління водними ресурсами.

Презентовано новий сучасний геопортал «Водні ресурси України», до якого наразі занесено дані понад 3000 річок. Планується, що портал буде однією із складових загальної інформаційної системи «Відкрите довкілля».

КЛЮЧОВІ ЗАВДАННЯ НА НАСТУПНИЙ РІК:

У зв'язку з прийняттям Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів

України щодо впровадження інтегрованих підходів до управління водними ресурсами за басейновим принципом» та відповідних підзаконних актів, подальший пріоритет полягає у формуванні довгострокової стратегії розвитку водного сектору. З цією метою, започатковано Національний діалог з питань водної політики, підготовка і прийняття Концепції реформування Держводагенства, а також на пізнішому етапі та за результатами Національного діалогу – розробка і прийняття відповідної Стратегії водної політики. Впровадження водних директив потребує комплексного підходу і реформування сектору в цілому.

УПРАВЛІННЯ ВІДХОДАМИ

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 8 листопада 2017 р. № 820-р схвалено Національну стратегію управління відходами в Україні до 2030, положення якої визначили цілі та принципи політики у цій сфері відповідно до зобов'язань України за Угодою про асоціацію. Наразі здійснюється робота над розробкою Національного плану дій щодо управління відходами. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження національного переліку відходів» доопрацьовується з урахуванням пропозицій центральних органів виконавчої влади. Презентовано електронний сервіс «Ecomara.gov.ua», який включає інтерактивну мапу сміттєзвалищ України та мобільний додаток із функцією он-лайн сповіщення про виявленні сміттєзвалища.

Також, з метою створення системи поводження з батарейками, батареями і акумуляторами та їх відходами шляхом запровадження розширеної відповідальності виробника батарейок та акумуляторів Мінрегіоном розроблено проект Закону України «Про батарейки, батареї і акумулятори», що сприятиме зменшенню обсягів захоронення батарейок і акумуляторів на полігонах побутових відходів.

Крім того, Мінрегіоном спільно з європейськими експертами проекту Twinning «Впровадження системи управління відходами електронного та електричного обладнання (WEEE) в Україні» з метою створення ефективної системи поводження з відходами електричного та електронного обладнання шляхом запровадження розширеної відповідальності виробника розроблено проект Закону України «Про відходи електричного та електронного обладнання».

Вищезгадані проекти законів спрямовані на імплементацію положень Директиви 2006/66/ЄС про батарейки та акумулятори та відходи батарейок й акумуляторів, що містять певні небезпечні речовини, Директиви 2012/19/ЄС про відходи електричного та електронного обладнання.

Водночас з метою запровадження комплексного підходу у сфері управління відходами, вбачається також необхідним імплементація положень Директиви 1994/62/ЄС про упаковку та відходи упаковки із відповідними змінами, на що, зокрема, спрямований проект Закону України «Про упаковку та відходи упаковки» (реєстр. № 4028).

ОХОРОНА ПРИРОДИ

Верховною Радою прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо охорони тваринного світу», яким, зокрема, передбачено запровадження в травні-червні в місцях масового розмноження та вирощування потомства тваринами оголошення органами самоврядування «сезонів тиші», посилення охорони середовищ існування тварин в об'єктах природно-заповідного фонду, заборону використання для добування тварин електротоку, петель, самоловів, самострілів.

Також Верховною Радою прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо імплементації європейських екологічних норм про охорону середовища рідкісних видів тварин і рослин», метою якого є захист від знищення середовища перебування (зростання) видів тваринного та рослинного світу, занесених до Червоної книги України.

На виконання Рамкової конвенції про охорону та сталий розвиток Карпат, Верховною Радою прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо охорони пралісів», який забороняє рубки лісу в пралісах, вводить адміністративну відповідальність за знищення та пошкодження пралісів.

Розроблено проекти нормативно-правових актів щодо внесення змін до законів України «Про Червону книгу України», «Про природно-заповідний фонд України», «Про екологічну мережу України».

Визначено 271 об'єкт Смарагдової мережі Європи в Україні для збереження рідкісних та зникаючих природних оселищ, видів флори і фауни, у тому числі птахів у межах всіх об'єктів, що підлягають збереженню за Бернською конвенцією.

Розроблено законопроект «Про збереження природних оселищ та видів природної фауни і флори [важливих для Європи]» (доопрацьовується із заінтересованими сторонами).

Проведено аналіз списку видів птахів наведених в додатках I, II, III до Директиви 2009/147/ЄС про захист диких птахів, щодо наявності цих видів на території України та характеру їх перебування, а також включення цих видів до Червоної книги на основі наявних наукових даних.

КЛЮЧОВІ ЗАВДАННЯ НА НАСТУПНИЙ РІК:

Наразі продовжується робота щодо завершення формування списку потенційних територій Смарагдової мережі на базі наявних матеріалів й проведення їх оцінки відповідно до процедур затверджених Бернською конвенцією та на основі досвіду й методології Оселищної Директиви.

ПРОМИСЛОВЕ ЗАБРУДНЕННЯ ТА ПРОМИСЛОВІ ЗАГРОЗИ

8 листопада 2017 року прийнято розпорядження КМУ № 796-р «Про Національний план скорочення викидів від великих спалювальних установок», який спрямовано на поступове та неухильне скорочення викидів діоксиду сірки (SO₂), оксидів азоту (NO_x) та речовин у вигляді суспендованих твердих частинок від великих спалювальних установок, загальна номінальна теплова потужність яких становить 50 і більше МВт.

Також прийнято розпорядження Кабінету Міністрів України від 31 травня 2017 р. № 616-р «Про схвалення Концепції реформування державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища України». У зв'язку з цим відбувається процес реформування Державної екологічної інспекції шляхом ліквідації останньої та створення нового органу — Державної природоохоронної служби України (єдиного контролюючого органу у сфері довкілля) та передачу йому всіх контрольних функцій, врахування в його компетенції вимог Директиви 2010/75/ЄС про промислові викиди, Директиви 2008/50/ЄС а також здійснення функцій екологічного моніторингу.

З метою імплементації положень Директиви 2010/75/ЄС про промислові викиди (всеохоплююче запобігання і контроль забруднень) продовжується робота над розробкою проекту Закону України «Про систему природоохоронних дозволів».

ЗМІНА КЛІМАТУ ТА ЗАХИСТ ОЗОНОВОГО ШАРУ

Першим кроком у напрямку реалізації Україною Паризької угоди стало затвердження Концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року, метою якої є вдосконалення державної політики у сфері зміни клімату для досягнення сталого розвитку держави, створення правових та інституційних передумов для забезпечення поступового переходу до низьковуглецевого розвитку за умови економічної, енергетичної та екологічної безпеки і підвищення добробуту громадян.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 6 грудня 2017 р. № 878-р затверджено план заходів щодо виконання Концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року.

На завершальному етапі знаходиться робота над проектом Закону України «Про системи моніторингу, верифікації та звітності щодо викидів парникових газів» (відповідно до Директиви 2003/87/ЄС про встановлення схеми торгівлі викидами парникових газів у рамках Співтовариства) та проектом Стратегії низьковуглецевого розвитку України до 2050 року.

КЛЮЧОВІ ЗАВДАННЯ НА НАСТУПНИЙ РІК:

З метою дотримання міжнародних зобов'язань, взятих після набрання чинності для України Монреальського протоколу про речовини, що руйнують озоновий шар, та імплементації положення Регламенту (ЄС) № 2037/2000 про речовини, що руйнують озоновий шар та положення Регламенту (ЄС) № 842/2006 про деякі фторовані парникові гази продовжується робота щодо проекту Закону України «Про озоноруйнівні речовини та фторовані парникові гази».

Озоноруйнівні речовини та фторовані парникові гази використовуються в Україні, як спінювачі, розчинники та охолоджувачі у виробництві будівельних матеріалів, оборонній промисловості, атомній промисловості, авіації, медицині, автомобільній промисловості, тощо. Оскільки виробництво цих речовин в країні відсутнє, імпорту, використання та знешкодження таких речовин, а також товарів, що їх містять, потребують врегулювання на законодавчому рівні.

ЯКІСТЬ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ

Проведено аналіз відповідності існуючої мережі спостережень вимогам директиви 2008/50/ЄС та

Директиви 2004/107/ЄС, розпочато роботу із вдосконалення порядку розміщення постів спостережень за якістю повітря.

Триває робота над розробкою проектів розпорядження КМУ «Про державну систему моніторингу повітря» та «Про схвалення Концепції реформування державної системи моніторингу довкілля».

Розроблено проекти наказів МВС «Про затвердження Порядку здійснення моніторингу за вмістом миш'яку, кадмію, ртуті, нікелю та поліциклічних ароматичних речовин в атмосферному повітрі» та «Про затвердження Порядку встановлення зон та агломерацій за рівнем забруднення атмосферного повітря та їх класифікації».

ГЕНЕТИЧНО МОДИФІКОВАНІ ОРГАНІЗМИ

Мінприроди розроблено нову редакцію Закону України «Про державну систему біобезпеки при створенні, випробуванні, транспортуванні та використанні генетично модифікованих організмів». Наразі законопроект опрацьовується представництвом Європейського Союзу в Україні та Офісом ефективного регулювання.

Урядовим офісом координації європейської та євроатлантичної інтеграції здійснюється переклад Директиви Європейського Парламенту та Ради від 11 березня 2015 року № 2015/412, яка вносить зміни до Директиви Європейського Парламенту та Ради від 16 грудня 2002 року №2001/18/ЄС про навмисний випуск у навколишнє середовище генетично модифікованих організмів, вимоги якої необхідно врахувати у законопроекті.

ТРАНСПОРТ, ПОШТОВІ ПОСЛУГИ

Імплементация Угоди про асоціацію у сфері транспорту передбачає більше можливостей для взаємодії України з ЄС, що матиме основоположне значення для інтеграції транспортного сектору України в європейський ланцюг поставок та пасажирських перевезень.

З огляду на це, Міністерство інфраструктури України визначило наступні пріоритети з імплементації Угоди на 2017 рік:

- схвалення дорожніх карт у сфері міжнародного морського транспорту та у сфері поштових послуг;
- утворення нових органів відповідно до Угоди про асоціацію;
- розробка національних реєстрів, передбачених актами законодавства ЄС;
- інтеграція національної транспортної мережі до загальноєвропейської;
- схвалення оновленої транспортної стратегії до 2030 року;
- прийняття базових євроінтеграційних законів та розробка підзаконних актів.

Схвалення дорожніх карт **у сфері міжнародного морського транспорту** та у сфері поштових послуг, утворення нових органів відповідно до Угоди про асоціацію, розробка національних реєстрів, передбачених актами законодавства ЄС, інтеграція національної транспортної мережі до загальноєвропейської, схвалення оновленої транспортної стратегії до 2030 року, прийняття базових євроінтеграційних законів та розробка підзаконних актів.

Відповідно до визначених завдань, у сфері автомобільного транспорту розроблено проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у сфері забезпечення експлуатації колісних транспортних засобів відповідно до вимог Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони» (реєстр. № 7317).

Зазначеним проектом Закону охоплюється низка

зобов'язань, передбачених статтею 368 та Додатком XXXII Угоди про асоціацію. Зокрема:

- запроваджується встановлення та використання пристроїв обмеження швидкості на транспортних засобах у сфері міжнародних вантажних перевезень та розробляється відповідна регуляторна база, формується механізм періодичної звітності щодо перевірок періодів роботи та відпочинку водіїв;
- запроваджується (законодавче закріплення) періодичної перевірки придатності колісних транспортних засобів до експлуатації – розроблено регуляторну базу для системи перевірки технічного стану колісних транспортних засобів на придатність до експлуатації;

- забезпечується проведення обов'язкового контролю колісних транспортних засобів та створення бази даних з результатами перевірок;
- впроваджується система видачі сертифікатів придатності до експлуатації за результатами обов'язкового технічного контролю стану колісних транспортних засобів;
- впроваджується розробка регуляторної бази для державного контролю на автомобільному транспорті в частині здійснення обміну інформацією, встановлення контролю та застосування санкцій;
- впроваджується система забезпечення необхідного рівня професійної компетентності менеджерів міжнародних транспортних перевезень. З даного питання також розроблено проект постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку проведення спеціального навчання керівників, менеджерів (управителів) з перевезень та водіїв»;
- запроваджується ліцензування у сфері міжнародних автомобільних перевезень. Дане питання також регулюється розробленим проектом постанови «Про внесення змін до Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з перевезення пасажирів, небезпечних вантажів та небезпечних відходів автомобільним транспортом, міжнародних перевезень пасажирів та вантажів автомобільним транспортом»;
- створюється Єдиний державний електронний реєстр автомобільних перевізників.

Ведення національного електронного реєстру передбачено в Законі України № 222-VIII «Про ліцензування видів господарської діяльності» як Єдиний державний реєстр юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців (до набрання чинності положенням про внесення до ЄДР органи ліцензування продовжують формувати, вести, надавати відомості з власних ліцензійних реєстрів).

В Укртрансбезпеці вже діє Єдина інформаційна система (ЄІС), до якої вноситься інформація про ліцензіатів та їх засоби провадження господарської діяльності (транспортні засоби), що передбачено в мінімальних вимогах до національного електронного реєстру в Регламенті ЄС № 1071/2009. Водночас, здійснюються й інші заходи для розширення можливостей зазначеного реєстру, зокрема, надання доступу перевізникам та країнам-членам ЄС та внесення інформації про фахівців (менеджерів з перевезень).

Також триває створення електронної системи

«Кабінет перевізника» як частини заходів з реалізації постанови Кабінету Міністрів України від 24.05.2017 № 363 «Про затвердження Порядку подання органу ліцензування документів в електронній формі»:

- узгоджується час роботи та відпочинку мобільних працівників (водіїв) у сфері міжнародних перевезень відповідно до європейського законодавства, а також розроблено відповідну регуляторну базу;
- удосконалюються вимоги щодо спеціального навчання (процедур підтвердження початкової кваліфікації або підготовки, перепідготовки) водіїв транспортних засобів для надання послуг з міжнародного перевезення пасажирів і вантажів;
- запроваджується система підтвердження професійної компетентності водіїв, що надають послуги з міжнародного перевезення пасажирів та вантажів.

Разом з цим, розроблено проект наказу Мінінфраструктури «Про затвердження Порядку підвищення кваліфікації водіїв транспортних засобів для надання послуг з перевезення пасажирів і вантажів такими засобами», який знаходиться на внутрішньому погодженні в структурних підрозділах Мінінфраструктури.

Також у Верховній Раді України зареєстровано проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо окремих питань здійснення габаритно-вагового контролю» (№7318). Зазначеними змінами передбачається законодавчо закріпити можливість фіксації порушень, пов'язаних з відсутністю документів (дозволів) щодо узгодження умов та режимів перевезення в разі перевищення вагових або габаритних обмежень чи документу про внесення плати за проїзд великовагових (великогабаритних) транспортних засобів в автоматичному режимі в порядку, установленому Кабінетом Міністрів України.

Ще одним кроком, здійсненим у напрямку наближення європейського та українського законодавства, є проект Закону України про внесення змін до Закону України «Про автомобільні дороги» щодо аудиту безпеки автомобільних доріг (реєстр. №7320), відповідно до якого впроваджуються деякі правові та організаційні засади здійснення перевірки безпеки автомобільних доріг.

У сфері **залізничного транспорту** на виконання одразу семи Директив та чотирьох Регламентів розроблено проект Закону України про внесення змін до Закону України «Про залізничний транспорт України» (реєстр. № 7316). Даним проектом Закону передбачається комплексна реформа в управлінні

залізничним транспортом та монополізація ринку залізничних перевезень.

У сфері **безпеки під час перевезення небезпечних вантажів автомобільним, залізничним та річковим транспортом** здійснено наступні кроки:

- посилено рівень безпеки при перевезенні небезпечних вантажів автомобільним, залізничним та річковим транспортом та приведено у відповідність вимоги спеціального навчання працівників суб'єктів перевезення небезпечних вантажів на залізничному та річковому транспорті у частині встановлення вимог до уповноважених з питань безпеки та інших учасників транспортного процесу.
- Дані аспекти охоплюються проектом Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо приведення їх у відповідність із законодавством Європейського Союзу у сфері перевезення небезпечних вантажів» (реєстр. № 7387), який наразі перебуває на стадії доопрацювання з урахуванням зауважень, отриманих від заінтересованих центральних органів виконавчої влади.
- розроблено регуляторну базу щодо забезпечення європейського рівня безпеки при перевезенні небезпечних вантажів автомобільним, залізничним та річковим транспортом.

Прийнято відповідні накази:

1. Наказ Мінінфраструктури від 04.04.2017 № 126 «Про затвердження Правил перевезення небезпечних вантажів внутрішніми водними шляхами України», зареєстрований в Мін'юсті 28.04.2017 за № 556/30424;
2. Зміни до Правил безпеки та порядку ліквідації наслідків аварійних ситуацій з небезпечними вантажами при перевезенні їх залізничним транспортом, затверджені наказом Мінінфраструктури від 25.04.2017 № 156, зареєстрованим в Мін'юсті 17.07.2017 за № 865/30733;
3. Наказ Мінінфраструктури та МВС від 12.05.2015 № 166/550 «Про затвердження Порядку перевірки цистерн для перевезення небезпечних вантажів», зареєстрований в Мін'юсті 05.06.2015 за № 663/27108;
4. Зміни до Правил перевезення наливних вантажів, затверджені наказом Мінінфраструктури від 25.04.2017 № 156, зареєстрованим в Мін'юсті 17.07.2017 за № 865/30733;
5. Зміни до Правил перевезення небезпечних вантажів, затверджені наказом Мінінфра-

структури від 25.04.2017 № 156, зареєстрованим у Мін'юсті 17.07.2017 за № 865/30733.

У сфері внутрішнього морського транспорту з метою імплементації Регламенту (ЄС) № 417/2002 розроблено проект наказу Міністерства інфраструктури України «Про затвердження вимог щодо подвійного корпусу або еквівалентної конструкції для нафтоналивних однокорпусних танкерів». Наразі здійснюється погодження проекту структурними підрозділами Мінінфраструктури.

Також, подано на розгляд Верховної Ради України та рекомендовано Комітетом Верховної Ради з питань транспорту прийняти в першому читанні доопрацьований проект Закону України «Про внутрішній водний транспорт» (реєстр. № 2475а), який охоплює наступні питання:

- узгоджено мінімальний рівень підготовки моряків, а також запроваджено електронний облік та можливості перевірки чинності документів моряків через Інтернет у режимі реального часу;
- внесено зміни до законодавства України щодо посилення безпеки суден та портових засобів, а також підготовки персоналу за даним напрямом;
- узгоджено законодавство України щодо професійної компетенції перевізника для судноплавства на внутрішньому водному транспорті та взаємне визнання дипломів, сертифікатів та інших офіційних посвідчень кваліфікаційного рівня для провадження такої діяльності, а також здійснення організаційних заходів щодо видачі посвідчень відповідного зразка.

У сфері морського транспорту на розгляді Верховної Ради України знаходиться проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо обов'язкового страхування відповідальності перевізника за шкоду, заподіяну життю, здоров'ю пасажирів та третіх осіб» (реєстр. № 4642, відправлено на повторне перше читання 04.04.2017). Прийняття зазначеного законопроекту забезпечить, серед іншого:

- узгоджений з європейським законодавством режим відповідальності та страхування для перевезення пасажирів морем (виконання норм Регламенту № 392/2009);
- узгоджений процес здійснення видачі, контролю та скасування страхових свідоцтв суден.

На виконання рекомендацій першої консультативної місії в Україні експертів International Maritime

Organization (IMO) та зобов'язань в рамках Угоди про асоціацію Кабінетом Міністрів України ухвалено постанову від 06.09.2017 № 1095 «Про утворення Державної служби морського та річкового транспорту України». Зокрема, відповідно до додатку ХХХІІ Угоди про асоціацію, Україна має імплементувати положення Директиви 2009/15/ЄС стосовно загальних правил і стандартів для організацій з інспектування та огляду суден, а також відповідної діяльності морських адміністрацій. Також, розпорядженням Кабінету Міністрів України від 11.09.2017 № 747-р схвалено Стратегію імплементативних положень директив та регламентів ЄС у сфері міжнародного морського та внутрішнього водного транспорту («дорожня карта»). Метою стратегії є запровадження режиму внутрішнього ринку у секторі міжнародних морських перевезень, а також прийняття Комітетом асоціації у торговельному складі між Україною та ЄС рішення щодо поетапного взаємного надання доступу до ринків державних контрактів на закупівлю робіт і послуг у цьому секторі.

З метою виконання зобов'язань, взятих Україною у **сфері повітряних перевезень** в рамках Угоди про асоціацію між Україною та ЄС та парафорованої Угоди про САП, прийнято розпорядження Кабінету Міністрів України від 08.02.2017 № 88-р «Про затвердження Плану заходів з підготовки до запровадження спільного авіаційного простору України з Європейським Союзом та його державами-членами». Найбільш нагальним питанням виконання зазначеного Плану заходів залишається прийняття нових авіаційних правил України, що були розроблені Державіаслужбою, але не надані Мінінфраструктури на затвердження до Кабінету Міністрів України.

Разом з тим, з метою лібералізації повітряного сполучення між Україною та країнами-членами Європейського Союзу до моменту укладення Угоди про САП 22 березня 2017 року Міністерство інфраструктури України та Державна авіаційна служба затвердили План роботи з країнами-членами Європейського Союзу на 2017 рік з питань лібералізації повітряного сполучення.

У сфері поштових та кур'єрських послуг триває гармонізація національного законодавства із законодавством ЄС у сфері надання поштових послуг. Зокрема, Міністерством інфраструктури розроблено проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про поштовий зв'язок», який перебуває на доопрацюванні після проведення консультацій та отримання пропозиції від приватних операторів поштового зв'язку. Також розроблено проект Розпорядження Кабінету Міністрів України

«Про схвалення Стратегії імплементативних положень директив Європейського Союзу у сфері поштових та кур'єрських послуг («дорожньої карти»)). Станом на кінець 2017 року проект акта не схвалено.

В рамках співробітництва **транспортної панелі Східного партнерства** з метою розвитку регіональної транспортної мережі СхП, поєднаної з TEN-T мережею, Українською стороною спільно зі стороною ЄС та МФО визначено пріоритетні інфраструктурні проекти, спрямовані на вирішення транспортних вузьких місць в Україні, фінансування яких передбачено за рахунок коштів технічної допомоги NIF та кредитних коштів ЄІБ, а саме:

- розвиток інтелектуальної транспортної системи (ІТС) на національних дорогах України;
- будівництво відсутнього північного об'їзду міста Тернополя;
- реконструкція та електрифікація залізничної колії 1435 мм на ділянці Ковель-Ягодин (українсько-польський кордон);
- реконструкція та електрифікація залізничної колії 1435 мм на ділянці Мукачєво-Чоп-Захонь (українсько-угорський кордон);
- будівництво та реконструкція дороги Краковець – Львів – Умань – Одеса («Гданськ-Одеса» HIGHWAY PROJECT, що з'єднує Балтійське та Чорне моря);
- електрифікація на дільниці Бердичів – Коростень – Бережесь.

Також Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 червня 2017 р. № 481 схвалено **Стратегію підвищення рівня безпеки дорожнього руху в Україні на період до 2020 року**.

Розроблено проект Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державної програми підвищення рівня безпеки дорожнього руху в Україні на період до 2020 року» (31.08.2017 оприлюднено на офіційному веб-сайті Мінінфраструктури та направлено на погодження із ЦОВВ).

КЛЮЧОВІ ЗАВДАННЯ НА НАСТУПНИЙ РІК:

На виконання статті 369 Угоди триває створення науково-дослідного випробувального центру перспективних технологій безпечного, екологічно сприятливого та енергоефективного автомобільного транспорту на базі ДП «Державний автотранспортний науково-дослідний і проектний інститут».

Підписано Меморандум про взаєморозуміння між Мінінфраструктури, ДП «ДержавтотрансН-ДІпроект» та компанією AVL List GmbH (Австрія) щодо співробітництва в галузі скорочення і контролю забруднення довкілля від автомо-

більшого транспорту та запровадження в Україні європейських стандартів і технологій стосовно викидів, споживання палива та енергетичної ефективності колісних транспортних засобів. Меморандум, зокрема, передбачає вирішення завдання оснащення випробувального центру відповідним обладнанням.

Окрім того, триває співробітництво з Європейським залізничним агентством (ERA) з питань інтероперабельності залізничних колій (система простору 1520).

Контактна група ОСЗ/ERA після проведення збору даних, обміну інформацією, попереднього аналізу з питань верхньої будови колії, енергопостачання, СЦБ, пасажирських вагонів, локомотивів, моторвагонного рухомого складу та засобів тяги, вантажних вагонів, експлуатації та управління рухом, ремонтних підприємств, ліцензування машиністів, тощо, виявила високий ступінь сумісності та інтеграції залізничної колії 1520 мм в державах, що входять та не входять в ЄС. Контактна група також констатувала, що основні параметри системи 1520 мм з інтероперабельності можуть бути викладені у відповідності зі структурою, що застосовується в ТСІ ЄС.

Обмін інформацією здійснюється через постійні засідання Контактної групи ОСЗ/ERA, а також участі представників ERA в засіданнях комісії ОСЗ.

У 2017 році фахівці ПАТ «Укрзалізниця» взяли участь у чотирьох засіданнях Контактної групи ERA/ОСЗ. Завершена робота з аналізу підсистеми «Безпека у залізничних тунелях». Триває робота з аналізу підсистеми «Телематичні додатки для пасажирських перевезень» та розпочата робота з аналізу підсистеми «Шум на залізничному транспорті».

Також триває робота з розробки проекту Закону України «Про мультимодальні перевезення». Проведено низку робочих зустрічей за участю представників Мінінфраструктури, Представництва Європейського Союзу в Україні та громадських організацій з метою визначення питань, які потребують вирішення на законодавчому рівні та обговорення окремих положень законопроекту. Підготовлений за результатами вказаних зустрічей законопроект опубліковано 11 грудня 2017 на офіційному веб-сайті Мінінфраструктури для проведення консультацій з громадськістю.

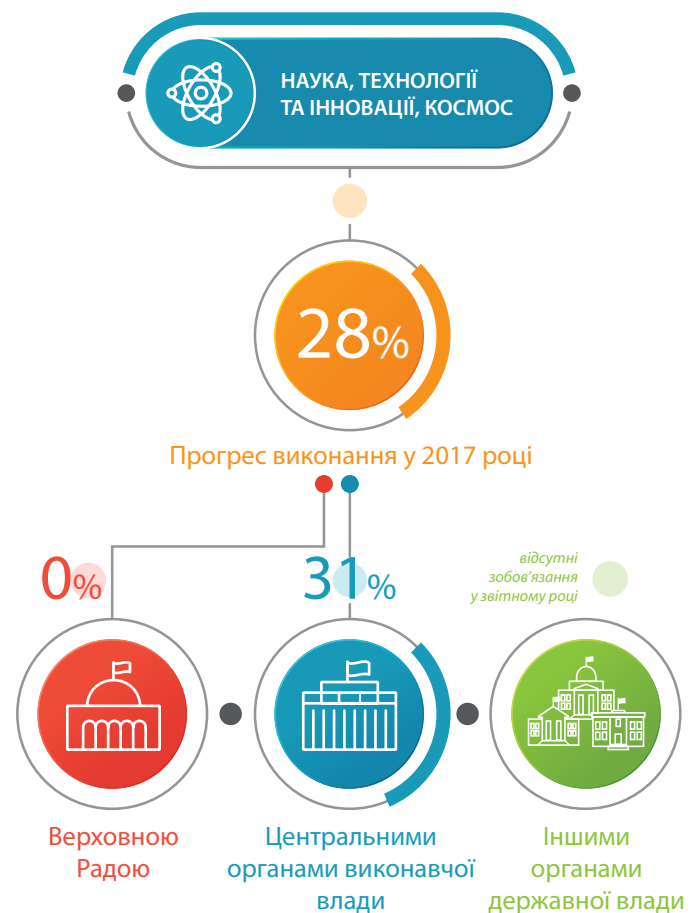
НАУКА, ТЕХНОЛОГІЇ ТА ІННОВАЦІЇ, КОСМОС

СПІВРОБІТНИЦТВО У СФЕРІ НАУКИ, ТЕХНОЛОГІЙ ТА ІННОВАЦІЙ

У 2017 році продовжувалася робота щодо правового та організаційного забезпечення виконання Угоди про **участь України у Рамковій програмі Європейського Союзу з досліджень та інновацій «Горизонт 2020»** (далі – Програма ЄС «Горизонт 2020»). Зокрема:

- затверджено Порядок проведення конкурсу з відбору представників та експертів до комітетів Програми ЄС «Горизонт 2020» та персональний склад конкурсної комісії;
- визначено представників та експертів до більшості програмних комітетів Програми, за окремими вакансіями оголошено додатковий конкурс;
- сплачено річний внесок до бюджету Програми в розмірі 6,450 млн. євро;
- забезпечено ефективну роботу мережі національних і регіональних контактних пунктів Програми ЄС «Горизонт 2020» за 19 тематичними напрямками;
- проведено близько 50 заходів із популяризації Програми ЄС «Горизонт 2020»;
- станом на кінець 2017 року (починаючи з 2014 року) 1190 вітчизняних установ та організацій підготували та подали 915 проектних пропозицій у рамках Програми ЄС «Горизонт 2020». За підсумками конкурсів 117 українських організацій-учасників Програми отримали фінансування у сумі понад 17 млн. євро для реалізації 90 проектів, 9 з яких координуються українськими організаціями. Загальний бюджет проектів, до яких залучені організації з України, перевищує 465 млн. євро.

Триває імплементація Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», що передбачає повне «перезавантаження» всієї системи управління та **фінансування науки** в Україні. Так, на виконання положень Закону у квітні 2017 року створено Національну раду України з питань розвитку науки і технологій (у серпні 2017 року Уряд затвердив її склад). Очолює Національну раду Прем'єр-міністр

України. Національна рада утворюється з метою забезпечення ефективної взаємодії представників наукової громадськості, органів виконавчої влади та реального сектору економіки у формуванні та реалізації єдиної державної політики у сфері наукової і науково-технічної діяльності. Наразі сформовано Науковий та Адміністративний комітети Національної ради. Прийняте рішення є завершальним етапом у процесі формування правового поля, необхідного для початку роботи Національної ради з питань розвитку науки і технологій.

Уряд затвердив Порядок, який визначає єдині стандарти проведення незалежними експертами та експертними групами атестації для визначення ефективності діяльності наукової (науково-дослідної, науково-технологічної, науково-технічної, нау-

ково-практичної) установи (постанова Кабінету Міністрів від 19.07.2017 №540).

За результатами аудиту української системи наукових досліджень та інновацій, який проводився Європейською Комісією у рамках Інструменту політичної підтримки (Policy Support Facility) Програми ЄС «Горизонт 2020», триває розроблення оперативного плану заходів щодо реформування вітчизняної наукової сфери.

Протягом 2017 року тривала робота над проектом Дорожньої карти інтеграції України до Європейського дослідницького простору (ERA-UA). Цей документ передбачає опис наявної ситуації, цілі інтеграції та заходи для їх досягнення, індикатори змін тощо. У підсумку Дорожня карта має докорінно змінити наявні підходи до сфери науки та забезпечити її ефективне функціонування з урахуванням найкращих європейських практик і досвіду.

У 2017 році визначено представників до програмних комітетів Євратому «Euratom – fission» та «Euratom – fusion», що дозволить активно сприяти залученню українських наукових установ та організацій до участі у перспективних проектах програми Євратом.

З метою створення сприятливих умов для **інноваційної діяльності** триває доопрацювання пакету із чотирьох законопроектів щодо стимулювання інновацій. Зокрема, передбачається розроблення Закону України «Про підтримку та розвиток інноваційної діяльності», внесення змін до Податкового та Бюджетного кодексів України, а також деяких законодавчих актів щодо стимулювання інновацій.

КЛЮЧОВІ ЗАВДАННЯ НА НАСТУПНИЙ РІК:

- Продовжувати роботу щодо правового та організаційного забезпечення участі України у Програмі ЄС «Горизонт 2020».
- Забезпечити затвердження оперативного плану першочергових заходів із реформування вітчизняної наукової сфери та розпочати його впровадження.
- Забезпечити затвердження Дорожньої карти з інтеграції науково-інноваційної системи України до європейського дослідницького простору та приступити до її практичного виконання.
- Забезпечити прийняття пакету законів щодо стимулювання інноваційної діяльності.

КОСМОС

Упродовж року українські підприємства ДП «КБ «Південне» та ДП «Південний машинобудівний завод» продовжували виконувати контракт з італійською компанією Avio S.p.A. на виготовлення та поставку маршового двигуна РД-868Р IV ступеня для

ракети-носія «Vega» (в рамках програми Європейського космічного агентства). Загалом у 2017 році здійснено три успішних пуски цієї ракети.

Забезпечувалася діяльність національного контактного пункту Рамкової програми ЄС із досліджень та інновацій «Горизонт 2020», утвореного на базі Державного космічного агентства. Українські підприємства космічної галузі були залучені до 4 проектів, що виконувалися в рамках програми. З 2018 року планується вступ українського НКП до консорціуму COSMOS2020, що сприятиме стимулюванню українських організацій до участі у проектах програми, зокрема, шляхом проведення інформаційних заходів серед організацій за участі європейських експертів.

Також здійснювалися роботи із розширення дії супутникових систем функціонального доповнення EGNOS на територію України. Зокрема, проводилися зустрічі з європейськими партнерами з питань місць розміщення наземних контрольних станцій та відповідні дослідження.

Триває опрацювання проекту Угоди між Європейською Комісією та ДКА про співробітництво в галузі доступу до даних і використання даних супутників Sentinel програми Copernicus. Угода надасть можливість отримувати інформацію з європейських супутників Sentinel за окремим більш швидкісним каналом передачі даних. Наразі проект Угоди проходить процедуру внутрішнього узгодження між підрозділами Європейської Комісії.

КЛЮЧОВІ ЗАВДАННЯ НА НАСТУПНИЙ РІК:

- Підтримувати постійний діалог з Європейським космічним агентством щодо поглиблення співробітництва, участі України у нових проектах та перспективи набуття членства в ЄКА.
- Забезпечити прийняття законів «Про державне регулювання у сфері дистанційного зондування Землі» та «Про державне регулювання у сфері супутникової навігації», а також підзаконних актів, необхідних для їх імплементації.
- Підписати Угоду з Європейською Комісією про співробітництво в галузі доступу до даних і використання даних супутників Sentinel програми Copernicus та забезпечити її практичну реалізацію.
- Завершити роботи із розширення дії супутникових систем функціонального доповнення EGNOS на територію України.
- Розробити та затвердити п'ятирічну Загальнодержавну цільову науково-космічну програму України.

ІНФОРМАЦІЙНЕ СУСПІЛЬСТВО

Прийнято Закон України «Про доступ до інфраструктури об'єктів будівництва, транспорту, елек-

троенергетики для розвитку телекомунікаційних мереж» (Закон від 07.02.2017 №1834-VIII), спрямований на створення рівних умов діяльності для всіх учасників ринку телекомунікацій. Зокрема, Закон встановлює:

- єдиний порядок доступу до інфраструктури об'єктів будівництва, транспорту, електроенергетики з метою розвитку телекомунікаційної мережі;
- права та обов'язки юридичних і фізичних осіб, у власності (володінні) яких перебуває інфраструктура, а також провайдерів телекомунікаційних послуг;
- види плати, які можуть застосовуватись під час забезпечення доступу до інфраструктури.

Завдяки цьому Закон покликаний подолати існуючі проблеми із частими необґрунтованими відмовами у доступі до інфраструктури з боку їх володільців, а також усунути практику стягнення надмірної плати за надання доступу або ж накладення невідповідних додаткових зобов'язань на операторів і провайдерів телекомунікацій.

З метою реформування законодавства у сфері електронного цифрового підпису та інтеграції України у єдиний цифровий ринок ЄС прийнято Закон України «Про електронні довірчі послуги» (від 05.10.2017 №2155-VIII). Положення закону імплементують Регламент ЄС №910/2014 про електронну ідентифікацію та довірчі послуги для електронних транзакцій на внутрішньому ринку та спрямовані на:

- створення умов для розвитку та функціонування сфери електронних довірчих послуг;
- забезпечення вільного обігу електронних довірчих послуг в Україні;
- підвищення довіри громадян до електронних послуг, у тому числі транскордонних;
- забезпечення відповідності системи електронних довірчих послуг європейським стандартам;
- технологічну сумісність і нейтральність національних технічних рішень, а також недопущення їх дискримінації.

Закон набирає чинності у листопаді 2018 року, тож наразі здійснюється розробка підзаконних актів, що необхідні для забезпечення відповідності вимог до електронних довірчих послуг європейським і міжнародним стандартам та технологічної сумісності (інтероперабельності) електронних підписів, в тому числі транскордонної.

У 2017 році Мінекономрозвитку розроблено Концепцію розвитку цифрової економіки та суспільства

України на 2018-2020 роки, яка 17 січня 2018 року затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів разом із відповідним планом заходів.

Концепція враховує положення Цифрового порядку денного для Європи – 2020 та передбачає перехід від сировинного типу економіки, яка споживає природні ресурси, до високотехнологічних виробництв та ефективних процесів за допомогою ІТ-технологій і комунікацій. Також документ спрямований на вирішення проблеми «цифрового розриву» та на наближення «цифрових» технологій до громадян, у тому числі шляхом забезпечення доступу громадян до широкосмугового Інтернету, особливо у селищах та невеликих містах.

КЛЮЧОВІ ЗАВДАННЯ НА НАСТУПНИЙ РІК:

- Розробити та прийняти Дорожню карту щодо наближення законодавства України до права ЄС у сфері телекомунікацій та інтеграції до Єдиного Цифрового ринку ЄС.
- З метою імплементції Директиви 98/84/ЄС внести зміни до законодавства щодо заборони виробництва, продажу та використання пристроїв несанкціонованого доступу до послуг, які засновані на або складаються з умовного доступу, та санкцій за її порушення.
- Розробити та прийняти комплекс підзаконних актів з метою належної імплементції законів «Про доступ до інфраструктури об'єктів будівництва, транспорту, електроенергетики для розвитку телекомунікаційних мереж» та «Про електронні довірчі послуги»; створити дієві механізми контролю за дотриманням нового законодавства.
- Розробити проект та прийняти Закон України «Про державні електронні інформаційні ресурси».
- Внести зміни до законодавства про електронну комерцію з урахуванням положень Директиви 2000/31/ЄС.
- Прийняти комплексний закон «Про електронні комунікації», спрямований на посилення незалежності та адміністративної спроможності національного регулятора, запровадження обов'язкових публічних консультацій для нових регуляторних заходів та дієвих механізмів оскарження рішень регулятора, закріплення прав та обов'язків користувачів і надавачів універсальних телекомунікаційних послуг відповідно до права ЄС.

ФІНАНСОВИЙ СЕКТОР

БОРТЬБА З ЛЕГАЛІЗАЦІЄЮ (ВІДМИВАННЯМ) КОШТІВ ТА ФІНАНСУВАННЯМ ТЕРОРИЗМУ

Угода про асоціацію передбачає співробітництво між Україною та Європейським Союзом у сфері запобігання та боротьби з легалізацією (відмиванням) коштів та фінансуванням тероризму, а також імплементацію відповідних міжнародних стандартів, зокрема, стандартів Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей та фінансуванням тероризму (FATF) та стандартів, рівнозначних тим, які були прийняті ЄС (ст. 20 Угоди).

У межах виконання цих зобов'язань протягом 2017 року Державною службою фінансового моніторингу здійснено наступні заходи:

- запроваджено санкції за недотримання правил супроводження грошових переказів інформацією про платника та одержувача;
- оновлено законодавство у сфері протидії відмиванню коштів у зв'язку зі змінами актів права ЄС;
- запроваджено технічний аспект поняття «політичні діячі» відповідно до права ЄС;
- створено підрозділи фінансової розвідки для протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму відповідно до вимог ЄС;
- забезпечено облік та збереження статистичних даних відповідно до норм ЄС;
- запроваджено додаткові заходи належної обачності щодо клієнтів у випадках, які можуть становити підвищений ризик відмивання коштів та фінансування тероризму;
- затверджено єдині правила супроводження грошових переказів інформацією про платника та отримувача;
- удосконалено вимоги до ідентифікації даних клієнта при використанні банківських рахунків або банківських розрахункових книжок відповідно до права ЄС.

ЗАКОНОДАВСТВО ПРО ЗАСНУВАННЯ ТА ДІЯЛЬНІСТЬ КОМПАНІЙ, КОРПОРАТИВНЕ УПРАВЛІННЯ, БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК ТА АУДИТ

Відповідно до статті 387 Глави 13 Розділу 5 Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, Україна зобов'язалася адаптувати законодавство України до стандартів ЄС, що регулюють захист

прав акціонерів, кредиторів та інших заінтересованих сторін, бухгалтерський облік та аудит, політику корпоративного управління.

У рамках реалізації цих зобов'язань, Верховною Радою України 23 березня 2017 року прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення рівня корпоративного управління в акціонерних товариствах» № 1983-VIII. Зазначений Закон спрямований на імплементацію норм Директиви Європейського Парламенту та Ради 2004/25/ЄС від 21 квітня 2004 року про пропозиції поглинання та передбачає врегулювання питання надання права міноритарним акціонерам вимагати від акціонера-власника 95 відсотків акцій товариства обов'язкового придбання за справедливою ціною акцій, що належать таким міноритарним акціонерам (sell-out), і надання права акціонеру-власнику 95 відсотків акцій товариства вимагати від міноритарних

акціонерів обов'язкового продажу належних їм акцій (squeeze-out).

Крім того, з метою виконання Україною зобов'язань відповідно до статей 387 та 388, додатку XXXIV Угоди про асоціацію, Верховною Радою України 16 листопада 2017 року прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення ведення бізнесу та залучення інвестицій емітентами цінних паперів» № 2210-VIII. Зазначений Закон спрямований на імплементацію положень Директив 2012/30/ЄС та 2007/36/ЄС, Рекомендацій Європейської Комісії 2005/162/ЄС, 2004/913/ЄС та принципів ОЕСР щодо корпоративного управління.

На початок 2018 року планується розроблення та винесення на публічне обговорення проектів нормативно-правових актів, необхідних для реалізації Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення ведення бізнесу та залучення інвестицій емітентами цінних паперів».

У межах зобов'язань щодо забезпечення поступового приведення у відповідність чинних законів та майбутнього законодавства України до *acquis* ЄС (ст. 133 Угоди) та у контексті імплементації положень Директиви 2008/48/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 23 квітня 2008 року про кредитні угоди для споживачів та про скасування Директиви Ради 87/102/ЄЕС, Нацкомфінпослуг прийнято Розпорядження від 20 липня 2017 року № 3238 «Про затвердження Методики розрахунку загальної вартості кредиту для споживача, реальної річної процентної ставки за договором про споживчий кредит», яке зареєстровано в Міністерстві юстиції України 16 серпня 2017 року за № 1008/30876.

Також Нацкомфінпослуг прийняла розпорядження від 27.06.2017 № 2864 «Про затвердження Вимог до кредитних посередників та до їх діяльності у сфері споживчого кредитування на ринку небанківських фінансових установ», яке зареєстровано в Міністерстві юстиції України 12 вересня 2017 р. за № 1119/30987.

Крім того, Верховною Радою України 5 жовтня 2017 року прийнято Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 2164-VIII. Зазначений Закон розроблено Урядом в рамках виконання зобов'язань відповідно до Угоди про асоціацію щодо наближення законодавства України у сфері бухгалтерського обліку до законодавства ЄС, зокрема, до положень Директиви ЄС № 2013/34/ЄС.

З метою імплементації положень Директиви 2006/43/ЄС 21 грудня 2017 року Верховною Радою України прийнято Закон України 2258-VIII «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність». Цим

Законом передбачається, зокрема, запровадити систему суспільного нагляду за аудиторською діяльністю, створити систему контролю якості аудиторських послуг з відповідною системою санкцій, запровадити безпосереднє застосування міжнародних стандартів аудиту, визначити категорії підприємств, що становлять суспільний інтерес, які підлягають обов'язковому аудиту.

ЗАПРОВАДЖЕННЯ СТАНДАРТІВ: «ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ЕФЕКТИВНОГО БАНКІВСЬКОГО НАГЛЯДУ» БАЗЕЛЬСЬКОГО КОМІТЕТУ

Відповідно до статті 127 Глави 6 Розділу 4 Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, Україна зобов'язалася докладати необхідних зусиль для забезпечення впровадження міжнародних стандартів регулювання та нагляду у сфері фінансових послуг, які включають, зокрема, «Основні принципи ефективного банківського нагляду» Базельського комітету.

Протягом 2017 року Національний банк України (далі – Національний банк) продовжував удосконалювати нормативно-правову базу з питань банківського регулювання та нагляду з урахуванням «Основних принципів ефективного банківського нагляду» Базельського комітету з банківського нагляду. Зокрема, протягом 2017 року прийнято:

- Постанову Правління Національного банку України від 04.08.2017 № 75 «Про затвердження Змін до Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями», якою передбачено право банків формувати кредитну документацію (справу) боржника з електронних документів, які створені та підписані банком і боржником із застосуванням електронного цифрового підпису;
- Постанову від 31.08.2017 № 84 «Про затвердження Змін до Положення про застосування Національним банком України заходів впливу», якою удосконалено механізм застосування Національним банком заходу впливу у вигляді накладення штрафу за порушення вимог законодавства з питань фінансового моніторингу; розширено підстави застосування Національним банком заходу впливу у вигляді накладення штрафу (за відображення в бухгалтерському обліку операцій, договорів, які не мають документального підтвердження або операцій, проведених на підставі неукладених договорів); уточнено визначення терміну «недостовірна інформація» тощо;
- Постанову від 15.09.2017 № 91 «Про внесення змін до Положення про визначення пов'я-

- заних із банком осіб», якою Національний банк зобов'язав банки письмово повідомляти фізичних і юридичних осіб про визнання їх особами, пов'язаними з банком, не пізніше наступного робочого дня після визначення особи пов'язаною з банком і внесення інформації про неї до переліку таких осіб;
- Постанову від 27.09.2017 № 94 «Про затвердження Змін до Правил організації статистичної звітності, що подається до Національного банку України», якою, у межах підготовки до запуску Кредитного реєстру Національного банку, запроваджено нову форму статистичної звітності, за якою банки звітуватимуть про кредитні операції з боржниками (фізичними та юридичними особами), та розширено форму статистичної звітності, згідно якої банки звітують про концентрацію ризиків за активними операціями з контрагентами та пов'язаними з банком особами;
 - Постанову від 24.10.2017 № 105 «Про затвердження та внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку з питань аудиту банків», якою, серед іншого, запроваджується диференційований підхід до організації проведення річного аудиту банків;
 - Постанову від 10.11.2017 № 109 «Про затвердження змін до Положення про порядок подання відомостей про структуру власності банку», якою передбачено наступне: право Національного банку визнати структуру власності банку непрозорою в разі неможливості встановити особу чи осіб, які здійснюють значний вплив на управління або діяльність банку; можливість подання відомостей про структуру власності банку до Національного банку лише в електронному вигляді;
 - Постанову від 10.11.2017 № 110 «Про затвердження змін до Положення про порядок ведення Реєстру аудиторських фірм, які мають право на проведення аудиторських перевірок банків», якою встановлюються наступні вимоги: збільшення до двох років мінімального терміну договірних відносин аудиторської фірми з банком щодо надання аудиторських послуг; збільшення мінімальної чисельності аудиторів із банківським сертифікатом та підвищення рівня кваліфікації працівників аудиторської фірми; включення аудиторської фірми до розділу Реєстру аудиторських фірм та аудиторів Аудиторської палати України, що містить перелік аудиторських фірм, які відпо-

відають критеріям проведення обов'язкового аудиту тощо;

- Постанову від 11.12.2017 № 126 «Про внесення змін до Положення про порядок проведення виїзних, невиїзних (камеральних) перевірок щодо дотримання банками, іншими фінансовими установами, національним оператором поштового зв'язку вимог валютного законодавства України та перевірок пунктів обміну іноземної валюти на території України», якою Національний банк скасував обов'язковість проведення планової перевірки не рідше одного разу на 36 місяців, розширив перелік джерел інформації, за результатами аналізу яких може бути призначена позапланова перевірка;
- Постанову від 15.12.2017 № 131 «Про затвердження змін до Положення про порядок регулювання діяльності банківських груп», якою уточнено складові розрахунку регулятивного, статутного капіталу банківської групи та найменування окремих назв статей активів, що враховуються під час розрахунку економічних нормативів;
- Постанову від 22.12.2017 № 141 «Про затвердження Положення про здійснення оцінки стійкості банків і банківської системи України», якою Національний банк запровадив щорічну оцінку стійкості банків;
- Постанову від 28.12.2017 № 145 «Про внесення змін до Положення про планування та порядок проведення інспекційних перевірок», якою Національний банк оновив вимоги до організації та проведення інспекційних перевірок банків та інших осіб, які охоплюються наглядовою діяльністю Національного банку;
- Постанову від 28.12.2017 № 146 «Про затвердження змін до Положення про порядок реєстрації та ліцензування банків, відкриття відокремлених підрозділів», якою передбачені зміни до вимог при набутті або збільшенні істотної участі; при відкритті відокремлених підрозділів банків; для початку нового виду діяльності банками, щодо яких застосовано обмеження в діяльності; щодо використання печаток у документах на реєстрацію тощо.

Національним банком з метою імплементації положень Директиви 2013/36/ЄС та Регламенту (ЄС) 575/2013 підготовлено:

- пропозиції щодо внесення змін до Закону України «Про банки і банківську діяльність» у частині удосконалення порядку перевірки фінансового/майнового стану засновників/власників істотної участі, перегляду строку по-

годження набуття/збільшення істотної участі в банку, розміщення інформації про видані банківські ліцензії на сайті Національного банку, удосконалення кваліфікаційних вимог до керівників, врегулювання адміністративних санкцій за порушення вимог ліцензування;

- з метою запровадження вимог щодо внутрішньої оцінки достатності капіталу банку (ICAAP) опрацьовувалися концепція та підходи до побудови процесу ICAAP з урахуванням місцевих умов за участі міжнародних експертів у рамках проекту технічної допомоги EU-FINSTAR;
- з метою запровадження вимог щодо системи ризик-менеджменту в банках підготовлено та опрацьовано з урахуванням пропозицій банківської спільноти проект Положення «Про організацію системи управління ризиками в банках України»;
- з метою розроблення нових вимог до структури капіталу 28.12.2017 обговорено Концепцію «Вдосконалення вимог до структури регулятивного капіталу» на Комітеті фінансової стабільності. Наразі відповідний проект нормативно-правового акту опрацьовується з експертами Світового банку;
- з метою запровадження нових показників ліквідності на Комітеті фінансової стабільності Національного банку 2 жовтня 2017 року обговорено Концепцію «Впровадження LCR (коефіцієнта покриття ліквідності)». Наразі на розгляд Правління Національного банку підготовлено проект Постанови «Про запровадження коефіцієнту покриття ліквідності (LCR)» та проект Рішення «Про схвалення Методики розрахунку коефіцієнта покриття ліквідності (LCR)»;
- з метою удосконалення корпоративного управління в банках підготовлено та представлено Правлінню пропозиції щодо внесення змін до Закону України «Про банки і банківську діяльність», у якому, серед іншого, передбачено встановлення додаткових вимог до Ради та Правління банку, у тому числі передбачено необхідність створення комітетів Ради банку, доповнено функції Ради банку, передбачено, що спільний рівень кваліфікації членів Ради та Правління банку має відповідати розміру, складності структури та профілю ризику банку, а також передбачено встановлення права Національного банку визначати наявність у ради та Правління банку спільного рівня кваліфікації. Законопроект надіслано до Міжнародного валютного фон-

ду, Світового банку, Національного антикорупційного бюро України та помічникам народних депутатів.

З метою імплементації Директиви 2002/87/ЄС продовжується робота щодо розробки форм статистичної звітності стосовно концентрації ризиків та щодо внутрішньогрупових операцій.

З метою імплементації Директиви 98/26/ЄС в частині визначення в правилах платіжних систем моменту введення в систему документа на переказ коштів було затверджено зміни до Положення про порядок реєстрації платіжних систем, учасників платіжних систем та операторів послуг платіжної інфраструктури (постанова Правління Національного банку від 21.12.2017 № 139). Цією постановою також передбачено, що правила платіжних систем мають містити порядок забезпечення платіжною системою супроводження переказу коштів інформацією про ініціатора та отримувача на всіх етапах здійснення переказу коштів, що сприяє імплементації положень Регламенту 2015/847/ЄС.

ПОТОЧНІ ПЛАТЕЖІ ТА РУХ КАПІТАЛУ

Відповідно до статей 144 та 145 Глави 7 Розділу 4 Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, Україна зобов'язалася не обмежувати і дозволяти відповідно до положень статті VIII Угоди Міжнародного валютного фонду 1944 року будь-які платежі та перекази у вільно конвертованій валюті за поточними рахунками платіжного балансу. Також Україна зобов'язалася без шкоди для інших положень Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом не вводити будь-яких нових обмежень на рух капіталу і поточні платежі між резидентами України та Сторони ЄС, та не робити існуючі умови більш обтяжливими.

Протягом 2017 року у рамках поступової лібералізації валютного законодавства Національний банк продовжив поступово пом'якшувати тимчасові валютні обмеження. Зокрема протягом звітного періоду:

- надано дозвіл здійснювати на підставі індивідуальної ліцензії Національного банку купівлю та перерахування іноземної валюти для розміщення за межами України гарантійного депозиту на рахунках міжнародних платіжних систем як банкам, так і небанківським фінансовим установам;
- уточнено порядок застосування виключень із заборони дострокового погашення кредитів, позик в іноземній валюті, отриманих резидентами від нерезидентів. Під такі виключення підпадають всі види платежів за визначеними кредитними договорами чи договора-

- ми позики, тобто платежі за основною сумою з урахуванням процентів та інших платежів, установлених договором;
- розширено перелік випадків, коли бізнес може достроково погашати кредити та позики в іноземній валюті, отримані резидентами від нерезидентів. Відтепер достроково можна погасити кредит або позику, у реалізації якої повністю чи частково бере участь іноземна держава через уповноважених нею осіб (шляхом кредитування, страхування, гарантування);
 - клієнтам уповноважених банків, які бажають здійснити валютну операцію, дозволено не засвідчувати печатками документи, які подаються для проведення цих операцій. Також, не вимагатиметься засвідчення печатками документів, що подаються до Національного банку. Водночас, у низці випадків знято вимогу щодо нотаріального засвідчення для оригіналів чи копій документів, що стосуються проведення валютних операцій;
 - українським компаніям надано можливість сплачувати іноземним інвесторам дивіденди, нараховані не лише за 2014 – 2016 роки, як було дотепер за період до 2013 року включно. Щомісячний ліміт на такі операції становитиме не більше 2 млн. дол. США на одну юридичну особу (емітента, депозитарну установу або іноземного інвестора);
 - резидентам-позичальникам, які перебувають в процесі ліквідації, дозволено здійснювати дострокове погашення зовнішніх запозичень від нерезидента-кредитора (за кредитним договором/договором позики згідно з порядком (черговістю) задоволення вимог кредиторів, визначеним законодавством України);
 - скасовано вимогу для банків здійснювати попередню оплату в іноземній валюті за імпортом товарів за зовнішньоекономічним договором, загальна вартість яких перевищує 5 млн. дол. США (в еквіваленті), виключно з використанням акредитивної форми розрахунків. Відтепер здійснювати авансові розрахунки в таких випадках можна буде і без використання акредитивів;
 - спрощено порядок ввезення резидентами в Україну іноземної валюти у готівковій формі. Так, фізичні особи-резиденти можуть ввозити в Україну готівку на суму понад 10 тис. євро в еквіваленті за умови письмового декларування митному органу в повному обсязі;
 - уточнено порядок вивезення резидентами за межі України готівкової іноземної валюти. Відтепер вивезення за межі України фізични-

ми особами-резидентами готівки в сумі понад 10 тис. євро в еквіваленті здійснюється за наявності документів, що підтверджують зняття ними готівки з власних рахунків у банках, і квитанції про здійснення валютно-обмінної операції з цією готівкою (у разі здійснення такої операції) на суму, що перевищує в еквіваленті 10 тис. євро;

- розширено перелік операцій бізнесу, надходження за якими не підпадають під вимогу обов'язкового продажу. Відтепер зазначена вимога не буде поширюватися на перекази, що були здійснені банком за рахунок власних (не куплених) коштів клієнта, які повертаються іноземним банком;
- скасовано обмеження на максимальну суму переказів іноземної валюти для операцій уповноважених банків, які вони здійснюють на підставі індивідуальних ліцензій Національного банку. Досі максимальний ліміт за такими операціями становив 50 тис. дол. США (в еквіваленті) протягом одного календарного місяця. В подальшому банки зможуть проводити такі перекази іноземної валюти на суму, визначену в індивідуальній ліцензії;
- уточнено перелік операцій з переказування іноземної валюти суб'єктами господарювання-резидентами за межі України, які не потребують отримання індивідуальної ліцензії Національного банку. Відтепер змінами чітко унормована можливість перерахування у якості відшкодування резидентом-позичальником коштів нерезиденту-гаранту (поручителю) за умови, що цей гарант (поручитель) сплатив відповідно до договору гарантії (поруки) за зобов'язаннями такого резидента-позичальника, передбаченими відповідним кредитним договором з уповноваженим банком-кредитором;
- уточнено перелік підстав для анулювання індивідуальних ліцензій Національного банку на переказування суб'єктами господарювання-резидентами іноземної валюти за межі України.

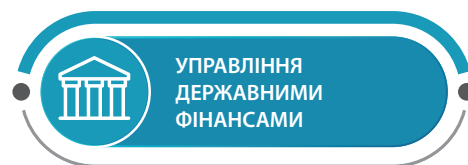
Крім того, продовжується робота над проектом Закону України «Про валюту». Зокрема, у 2017 році проведено його обговорення із ключовими стейкхолдерами, у тому числі з Європейською Комісією, Міжнародним валютним фондом, Європейським банком реконструкції та розвитку тощо. Наразі проект Закону України «Про валюту» і презентаційні матеріали до нього передано до Адміністрації Президента України та підготовлено до розгляду на засіданні Національної ради реформ.

УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМИ ФІНАНСАМИ

Стаття 346 Глави 3 Розділу V Угоди про асоціацію передбачає співпрацю між Україною та Європейським Союзом у сфері управління державними фінансами. Регулярний діалог із цих питань спрямований на вдосконалення бюджетної політики, а також на формування стабільних систем державного внутрішнього контролю та зовнішнього аудиту на основі міжнародних стандартів та таких фундаментальних принципів функціонування державних фінансів, як підзвітність, прозорість, ефективність та результативність.

З метою виконання цих положень Угоди про асоціацію Міністерством фінансів України розроблена модель середньострокового бюджетного планування, яка покликана підвищити ефективність та результативність бюджетних видатків, посилити зв'язок між пріоритетами державної політики, видатками державного бюджету та результатами діяльності головних розпорядників. Основні компоненти розробленої моделі увійшли до відповідних розділів Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2017-2020 роки, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 08 лютого 2017 року № 142-р (далі – Стратегія).

У рамках переходу до середньострокового бюджетного планування, відповідно до Стратегії, вперше розроблено проект Основних напрямів бюджетної політики на 2018-2020 роки. Цей документ містить задані у рамках бюджетної політики стратегічні цілі держави, визначені відповідно до програмних (стратегічних) документів економічного і соціального розвитку, та вперше – межі видатків головних розпорядників коштів державного бюджету, в межах яких здійснюватиметься діяльність на досягнення таких цілей на наступні три роки. Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.06.2017 № 411-р схвалено проект Основних напрямів бюджетної політики на 2018-2020 роки та подано до Верховної Ради України (проект Постанови Верховної Ради України «Про Основні напрями бюджетної політики на 2018-2020 роки» (реєстр. № 6591).

УПРАВЛІННЯ
ДЕРЖАВНИМИ
ФІНАНСАМИ

У звітному році відсутні зобов'язання за Угодою про асоціацію

На основі проекту Основних напрямів бюджетної політики на 2018-2020 роки та стратегічних документів держави, в тому числі Середньострокового плану пріоритетних дій Уряду до 2020 року, розроблено проект Державного бюджету України на 2018 рік.

Крім того, Міністерством фінансів України на кінець 2017 року виконано наступні основні завдання, передбачені Стратегією:

- включено до середньострокової бюджетної декларації оцінку фіскальних ризиків та державного боргу;
- завершено організаційні заходи для створення центру реформи внутрішнього контролю в Міністерстві фінансів України;
- розроблено стратегію оподаткування та митної реформи, створено міжнародну наглядову раду з нагляду за реформуванням ДФС.

РЕФОРМА БЮДЖЕТУ

У межах виконання зобов'язань щодо розвитку системи середньострокового бюджетного прогнозування/планування (підпункт «а» пункту 1 статті 347 Угоди про асоціацію) ведеться робота над розробленням змін до Бюджетного кодексу щодо повноцінного впровадження середньострокового бюджетного планування, які включатимуть:

- формалізацію середньострокової бюджетної декларації із межами витрат;
- додаткові повноваження та відповідальність профільних міністерств з точки зору управління асигнуваннями верхньої межі стелі видатків та звітування про стратегічні цілі та результати, оптимізації кількості основних розпорядників коштів;

- фискальні правила, що встановлюватимуть обмеження на дефіцит бюджету (3% ВВП) та видачу нових державних гарантій (3% бюджетних надходжень за відповідний рік);
- основи управління фискальним ризиком.

Також Міністерство фінансів України працює з МЕРТ для підготовки проекту закону про національне стратегічне планування, щоб забезпечити тісний взаємозв'язок стратегічного та бюджетного планування. Законопроект передбачає запровадження середньострокових стратегічних планів галузевих міністерств, які мають вирішальне значення для ефективного бюджетного планування, а також незалежну перевірку прогнозу макроекономічних та бюджетних доходів.

Крім того, Міністерство фінансів України розробило загальний підхід для проведення перегляду витрат 5 пілотних міністерств (галузевий перегляд) та 5 міжвідомчих видаткових статей (горизонтальний перегляд). Увага при перегляді витрат приділятиметься визначенню невласливих та неефективних витрат та перерозподілу фінансування відповідно до пріоритетів реформи. Пілотний проект буде, швидше за все, включати міністерства, які вже беруть участь у реформі РДУ, щоб забезпечити синергію.

Задля забезпечення кращої реалізації цих змін, Міністерством фінансів України за підтримки Трестового фонду ЄС / СБ проведено дослідження ринку відповідних програмних забезпечень для бюджетного планування. Станом на цей час готується ТЗ щодо функціональних вимог та подальшого налаштування існуючих продуктів. Середня вартість виконання таких систем становить близько 1,5 млн. євро, а термін виконання – 12-18 місяців.

РЕАЛІЗАЦІЯ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ У СФЕРІ ВНУТРІШНЬОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ

Відповідно до статті 347 Глави 3 Розділу V Угоди про асоціацію між Україною та ЄС за напрямком державного внутрішнього фінансового контролю (далі – ДВФК), передбачено забезпечення подальшого розвитку системи ДВФК шляхом гармонізації з міжнародно визнаними стандартами та методологіями, а також найкращою практикою ЄС щодо внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту в державних органах, включаючи функціонально незалежний внутрішній аудит в органах державної влади.

Впродовж 2017 року забезпечено послідовне виконання заходів у сфері розвитку ДВФК як невід'ємної частини системної реформи управління державними фінансами, зокрема:

- з 1 січня 2017 року повноваження на вико-

нання функції гармонізації ДВФК передано від Державної аудиторської служби до Міністерства фінансів України (відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 951), що повністю відповідає європейській практиці щодо функціонування центрального підрозділу гармонізації у структурі Міністерства фінансів України;

- забезпечено функціонування у Міністерстві фінансів України центрального підрозділу гармонізації – Департаменту гармонізації ДВФК (визначено його функції, забезпечено укомплектування посад тощо);
- визначено напрями подальшої співпраці з міжнародними партнерами (зокрема, Національною Академією фінансів та економіки Мінфіну Королівства Нідерланди) у сфері ДВФК. Розроблено Програму двостороннього співробітництва та «Дорожню карту» підтримки подальшого розвитку ДВФК;
- удосконалено правове регулювання у сфері ДВФК, зокрема, внесені зміни до 4 актів Уряду (у тому числі порядку проведення внутрішнього аудиту) та 4 наказів Мінфіну з питань внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту (Методичних рекомендацій з організації внутрішнього контролю, Кодексу етики працівників підрозділу внутрішнього аудиту, Стандартів внутрішнього аудиту та Звітності про результати діяльності підрозділу внутрішнього аудиту), а також прийнято Порядок здійснення Міністерством фінансів України оцінки функціонування системи внутрішнього аудиту;

Впродовж 2017 року інформація з питань ДВФК постійно оприлюднювалась на офіційному веб-сайті Міністерства фінансів України. Зокрема, на офіційному веб-сайті створено розділ з питань розвитку державного внутрішнього фінансового контролю, в якому розміщено нормативну базу ДВФК, методичні посібники у цій сфері та роз'яснення Міністерства фінансів України із зазначених питань.

КЛЮЧОВІ ЗАВДАННЯ НА НАСТУПНИЙ РІК:

- Проведення спільно з нідерландськими експертами оцінки функціонування внутрішнього контролю в міністерствах, інших центральних органах виконавчої влади;
- Реалізація пілотного проекту з внутрішнього аудиту та підготовка до проведення пілотного проекту з внутрішнього контролю;
- Відстеження практичної реалізації правової бази з питань ДВФК, підготовка змін до Порядку проведення внутрішнього аудиту;

- Удосконалення методологічного забезпечення внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту;
- Оновлення та реалізація програми підвищення кваліфікації для внутрішніх аудиторів;
- Проведення навчальних заходів з питань ДВФК (тренінгів з внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту для внутрішніх аудиторів міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, обласних та Київської міської державних адміністрацій; «тренінгу для тренерів» для працівників центрального підрозділу гармонізації; «круглого столу» для керівників підрозділів внутрішнього аудиту; семінару з фінансового управління і контролю);
- Постійна роз'яснювальна, консультаційна та методологічна підтримка внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту.

УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМ БОРГОМ

Відповідно до статті 347 Глави 3 Розділу 65 Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, Україна зобов'язалася покращити обмін досвідом та інформацією з питань стану державного боргу.

В рамках управління державним боргом Міністерством фінансів України розроблено проект Середньострокової стратегії управління державним боргом на 2017-2019 роки, який затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 01.12.2017 № 905. В результаті прийняття зазначеної Стратегії на законодавчому рівні встановлено цілі, завдання та заходи з управління державним боргом на середньострокову перспективу, що безпосередньо має збільшити прозорість політики управління державним боргом та сприятиме підвищенню ефективності управління державним боргом в цілому.

Також, Кабінетом Міністрів України прийнято розроблені Міністерством фінансів України Постанови від 18.09.2017 № 696 «Про здійснення державних зовнішніх запозичень у 2017» та від 04.10.2017 № 748 «Про здійснення у 2017 році правочину з державним боргом».

Крім того, постійно ведеться робота щодо обміну інформацією, досвідом, найкращими практиками щодо вдосконалення управління державним боргом відповідно до міжнародних стандартів. Проводяться тематичні семінари і навчальні курси для працівників Міністерства фінансів України, організовані у рамках проектів міжнародної технічної допомоги. Надаються консультації та проводяться переговори зі стороною ЄС, іноземними експертами, радниками, у результаті яких працівники Міністерства фінансів України набувають нових знань і практичних навичок та впроваджують їх в роботі.

ЩОДО ВІДШКОДУВАННЯ ПДВ ТА СТАТУСУ РЕФОРМИ ДФС

Відповідно до статті 351 Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, передбачено співробітництво, спрямоване на вдосконалення і розвиток податкової системи та податкових органів України, зокрема, посилення потужностей збору і контролю, з окремим наголосом на процедурах відшкодування ПДВ для уникнення накопичення заборгованості, забезпечення ефективного збору податків і посилення боротьби з податковим шахрайством, а також ухиленням від сплати податків.

У межах виконання цих положень Угоди про асоціацію, з 1 квітня 2017 року відшкодування ПДВ платникам здійснюється на підставі Реєстру заяв про повернення суми бюджетного відшкодування (далі – Реєстр), формування якого здійснюється Державною фіскальною службою України і Казначейством.

Основні характеристики Реєстру:

- Реєстр кардинально відрізняється від Реєстру, що існував до 1.01.2017 року;
- Реєстр працює автоматично і абсолютно прозоро на підставі баз даних ДФС та Казначейства;
- Міністерство фінансів України адмініструє Реєстр як окремий інформаційний ресурс та забезпечує захист інформації;
- Заяви платників ПДВ вносяться до Реєстру автоматично протягом операційного дня їх отримання у хронологічному порядку їх надходження;
- Повернення узгоджених сум бюджетного відшкодування здійснюється також у хронологічному порядку відповідно до черговості внесення заяв до Реєстру;
- Інформація про узгодженість бюджетного відшкодування та його суму відображається в Реєстрі органом Державної фіскальної служби України на наступний робочий день після виникнення такого випадку;
- Не внесена у встановлені строки в Реєстр інформація стосовно перевірок суми ПДВ, вказаної у заявці платника, слугує підставою для автоматичного визнання такої суми ПДВ узгодженою і відображення її у Реєстрі для бюджетного відшкодування;
- Казначейство здійснює бюджетне відшкодування на підставі даних Реєстру, що містяться в інформаційному ресурсі Міністерства фінансів України, протягом п'яти операційних днів.

Крім того, у 2017 році Урядом схвалено Кон-

цепцію реформування системи органів, що реалізують державну податкову та митну політику, яка була розроблена Міністерством фінансів України на основі рекомендацій міжнародних партнерів, зокрема, Міжнародного валютного фонду, Митно-прикордонної служби США, Міністерства фінансів США та Європейської Комісії. Метою Концепції є реформа Державної фіскальної служби України на основі довгострокового та всеохоплюючого плану розвитку, який передбачає:

- впровадження в роботу фіскальної служби найкращих світових практик як у вигляді новітніх процедур, так і шляхом модернізації існуючих;
- підвищення ролі органів Державної фіскальної служби України у реалізації реформи;
- стабільне фінансування процесів перетворення та розвитку.

Концепція спрямована на здійснення реформування органів Державної фіскальної служби України за такими напрямками:

- оптимізація організаційної та функціональної структури;
- удосконалення системи управління процесами у Державній фіскальній службі України;
- управління інформаційними системами та технологіями;
- забезпечення доброчесності та застосування антикорупційних заходів;
- забезпечення та підвищення якості внутрішнього аудиту.

Також 19 липня 2017 року Урядом було ухвалено Постанову Кабінету Міністрів України «Про реформування деяких територіальних органів Державної фіскальної служби України», якою передбачаються заходи з проведення оптимізації процесів у Державній фіскальній службі України, що дасть змогу підвищити ефективність її роботи, мінімізувати контакти працівників Служби з представниками бізнесу для зниження рівня корупції, а також забезпечити належну координацію роботи Державної фіскальної служби України.

ГУМАНІТАРНА ПОЛІТИКА

КУЛЬТУРА

Співпраця у сфері культури в рамках Угоди про асоціацію передбачає тісніше співробітництво між Україною та ЄС задля покращення взаєморозуміння та розширення культурних обмінів, а також мобільності об'єктів мистецтва та митців.

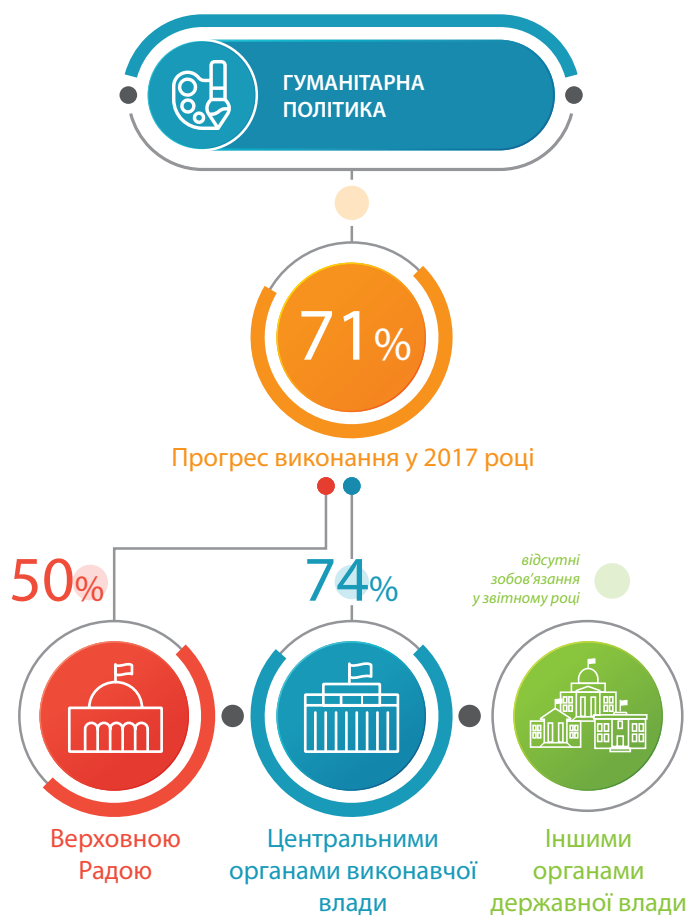
З метою виконання зазначених положень у 2017 році українська Сторона продовжує активну участь у Програмі ЄС «Креативна Європа».

У 2017 році Національним бюро програми ЄС «Креативна Європа» в Україні за підтримки Мінкультури проведено близько 70 заходів; розроблено проект веб-ресурсу бази даних українських культурних і креативних індустрій; проведена робота щодо налагодження співпраці з партнерами в Україні.

Успіхом у 2017 році є те, що чотири українські організації стали партнерами проектів європейського співробітництва, відібраними для надання підтримки в рамках програми «Креативна Європа».

Проведено відповідну роботу зі Стороною ЄС щодо визначення умов участі України у програмі у 2017 році. Єврокомісія повідомила Мінкультури про рішення продовжити період дії пільгових умов участі України у програмі «Креативна Європа» на 2017 рік (1 євро), при цьому зазначивши, що це останній рік дії особливих умов для України. Мінкультури включило потребу щодо сплати внеску за участь України у програмі «Креативна Європа» у 2018 році в проект бюджетного запиту на наступний період (15 млн. грн.) та передбачило 1,5 млн. додаткової потреби Українському центру культурних досліджень для забезпечення діяльності бюро програми «Креативна Європа» в Україні.

- Утворено Український культурний фонд (Закон України № 1976-VIII), основними завданнями якого є сприяння розвитку культури та мистецтв України, підтримка культурного розмаїття та інтеграції української культури у світовий культурний простір.
- Створено та забезпечено діяльність Українського інституту книги як єдиного центру

прийняття рішень для перетворення вітчизняної видавничої справи на культурну індустрію європейського зразка.

- Прийнято Закон України «Про державну підтримку кінематографії в Україні», який враховує механізми та інструменти підтримки кінематографії, випробувані в європейських країнах.

За сприяння Мінкультури у 2017 році український кінематограф представлено на понад 30 міжнародних заходах. За період 2017 року випущено 21 український фільм.

З метою виконання положень Угоди про асоціацію щодо **розвитку культурного розмаїття, збереження і оцінки культурної та історичної спадщини:**

- Розроблено та внесено на розгляд Президента України проект Закону України «Про приєднання України до Другого протоколу до Гаазької конвенції про захист культурних цінностей у разі збройного конфлікту 1954 року».

Наразі пакет документів щодо приєднання України до Другого протоколу доопрацьовується в частині розроблення імплементаційного законопроекту, спрямованого на криміналізацію діянь, передбачених статтею 15 Другого протоколу, та доповнення статутів Збройних Сил України керівними принципами та інструкціями щодо захисту культурних цінностей відповідно до статті 30 Протоколу.

- Затверджено Концепцію впровадження електронного обліку і презентації об'єктів культурної спадщини та культурних цінностей (наказ Мінкультури від 07.11.2017 №1161).
- Підготовлено та 18.12.2017 надіслано Комітету всесвітньої спадщини ЮНЕСКО для попереднього розгляду План управління об'єктом всесвітньої спадщини ЮНЕСКО.
- У 2017 році започатковано Премію за збереження та охорону нематеріальної культурної спадщини.
- Відповідно до положень Конвенції про охорону нематеріальної культурної спадщини, розроблено та затверджено Порядок ведення Національного переліку елементів нематеріальної культурної спадщини України.
- 13.12.2017 в рамках 11-ї сесії Міжурядового комітету з охорони та заохочення розмаїття форм культурного самовираження члени комітету обрали проект, представлений Україною – «Business of Plays: Transforming the Theatre Industry» для фінансування Міжнародним фондом культурного розмаїття (IFCD) Конвенції ЮНЕСКО про захист та заохочення розмаїття форм культурного самовираження 2005 року.

У рамках виконання положень Угоди про асоціацію щодо сприяння **розвитку культурних та креативних індустрій в Україні:**

- Розроблено проект Закону України про внесення змін до Закону України «Про культуру» (реєстр. №6738).

Законопроект розроблено з метою визначення терміну «креативні індустрії» на законодавчому рівні, що дозволить чітко ідентифікувати види діяльності, які створюють творчі послуги та продукт, потребують належних форм державної підтримки для забезпечення їх подальшого сталого розвитку.

- У квітні 2017 року проведено Міжнародну науково-практичну конференцію «Культурні

і креативні індустрії: історія, теорія та сучасні практики».

- У жовтні 2017 року відбувся Міжнародний Форум «Креативна Україна», який став майданчиком для загальнодержавного обговорення формування публічної політики у сфері культурних і креативних індустрій на політичному, міжнародному та експертному рівнях.

Крім того, у першому півріччі 2017 року експертами ЄС проведено функціональний аудит Міністерства культури України з використанням методологічних досліджень на прикладі європейських країн. У своєму аналізі експерти зробили акцент на стратегічних напрямках культурної політики та впровадженні нових форм комунікацій, використанні нових технологій в реалізації культурної політики, активізації та впровадженні креативних індустрій як складової економіки країни, впровадженні нових культурних практик у рамках децентралізації. Експертами надано низку рекомендацій щодо підвищення операційної ефективності діяльності Міністерства культури України та перегляду повноважень відомства.

КЛЮЧОВІ ЗАВДАННЯ НА НАСТУПНИЙ РІК:

- Підтримка участі України у програмі ЄС «Креативна Європа».
- Вжити комплекс заходів з метою підвищення ефективності охорони, збереження та управління культурною спадщиною.
- Створення правових умов для розвитку креативних індустрій в Україні.

ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА ТА СПОРТ

Угода про асоціацію передбачає сприяння популяризації фізичної культури і спорту, здорового способу життя, підвищення рівня національної компетенції у спортивній галузі, інтеграції людей з розумовими та фізичними вадами через заняття спортом. З метою реалізації зазначених положень Угоди про асоціацію:

- Затверджено Державну цільову соціальну програму розвитку фізичної культури і спорту на період до 2020 року (постанова Кабінету Міністрів від 01.03.2017 № 115). В основу Програми закладено комплексний підхід до вирішення проблеми здоров'я та фізичної активності населення.
- З метою приведення законодавства у відповідність до європейських вимог і стандартів 18.01.2018 ухвалено зміни до Закону України «Про фізичну культуру і спорт» (щодо уточнення деяких положень). Закон визначає термін «спортивна зброя» та урегулює питання

придбання, зберігання, перевезення і використання спортивної зброї, боєприпасів до неї. У рамках імплементації положень Угоди про асоціацію щодо захисту спорту від таких загрозливих явищ, як допінг, договірні матчі, расизм та насильство:

- прийнято Закон України «Про антидопінговий контроль у спорті» (№ 1835-VIII). Закон враховує положення Міжнародної конвенції про боротьбу з допінгом у спорті та створює правові та організаційні засади акредитації лабораторії антидопінгового контролю з дотриманням вимог Всесвітньої антидопінгової агенції.

КЛЮЧОВІ ЗАВДАННЯ НА НАСТУПНИЙ РІК:

- Посилення співпраці щодо обміну інформацією та досвідом між Національним антидопінговим центром та антидопінговими організаціями держав-членів ЄС.

ПОЛІТИКА З ПИТАНЬ АУДІОВІЗУАЛЬНОЇ ГАЛУЗІ

З метою впровадження європейських стандартів в українському медійному середовищі та згідно з документами ЄС у рамках реалізації спільних проєктів Ради Європи та ЄС в медіасфері:

- 19.01.2017 Національна телекомпанія України перетворена у публічне акціонерне товариство «Національна суспільна телерадіокомпанія України». З цього моменту набула у повному обсязі своїх повноважень Наглядова рада «Національної суспільної телерадіокомпанії України», яка 23.01.2017 затвердила «Основні напрями діяльності ПАТ НСТУ» на 2017 рік. У Державному бюджеті України на 2018 рік передбачена підтримка національного суспільного мовника у розмірі майже 776,6 млн. гривень.
- У Верховній Раді України зареєстровано проєкт Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про телебачення і радіомовлення»» (реєстр. № 7397, внесений народними депутатами).

Законопроєктом передбачено викласти Закон України «Про телебачення і радіомовлення» в новій редакції – як Закон «Про аудіовізуальні медіасервіси».

- Триває розроблення законопроєкту про аудіовізуальні послуги.

СПІВРОБІТНИЦТВО З ПИТАНЬ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Угода про асоціацію передбачає здійснення регулярних контактів Комітету асоціації з представниками Платформи громадянського суспільства (ПГС) з метою отримання їхньої думки щодо досягнення цілей цієї Угоди. Так, протягом 2017 року проведено 6 зустрічей з Українською Стороною ПГС (УС ПГС), присвячених виконанню Угоди.

Зокрема, УС ПГС представила оцінку реалізації Україною окремих положень Угоди про асоціацію «Від цілей до результатів: виконання Угоди про асоціацію очима стейкхолдерів», а також доповіді УС ПГС, представлені та затверджені на 5-му засіданні Платформи громадянського суспільства Україна-ЄС (15 листопада 2017 р.), що були присвячені імплементації євроінтеграційних реформ у сфері науки і технологій, а також державній політиці стосовно внутрішньо переміщених осіб.

У свою чергу, на щоквартальних зустрічах Віцепрем'єр-міністр з питань європейської та євроатлантичної інтеграції Іванна Климпуш-Цинцадзе та Урядовий офіс координації європейської та євроатлантичної інтеграції інформували УС ПГС про результати імплементації Угоди, зокрема, в контексті засідань двосторонніх органів асоціації Україна – ЄС, а також окреслили спільні плани.

Окрім цього, з метою удосконалення інформування громадськості у сфері європейської інтеграції 25 жовтня 2017 року на засіданні Уряду схвалено Стратегію комунікації у сфері європейської інтеграції на 2018 – 2021 роки. Стратегія має забезпечити підтримку державної політики у сфері європейської інтеграції громадянами України. Водночас розроблено та опрацьовано відповідний проєкт плану заходів на 2018 рік з реалізації Стратегії, який має бути схвалено Урядом.

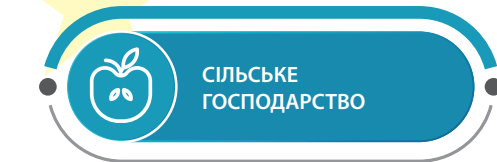
СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО

З метою сприяння розвитку вітчизняного сільськогосподарства шляхом зближення законодавства та національного регулювання у відповідності до норм і стандартів Євросоюзу, Глава 17 «Сільське господарство та розвиток сільських територій» включена до Розділу V «Економічне і галузеве співробітництво» Угоди про асоціацію, яка надає можливість Україні, згідно з положеннями Додатку XXXVIII, розглянути положення регламентів Євросоюзу як частину юридичних стандартів при поступовому наближенні вітчизняного законодавства у конкретній галузі сільськогосподарства до норм ЄС.

Відмітимо, що Угода та профільний Додаток не передбачають чітко встановлених строків щодо її імплементації в цій частині, надаючи можливість здійснення поступового наближення вітчизняного правового регулювання сільськогосподарської галузі у строки, прийнятні для України.

Разом з тим, імплементація Угоди про асоціацію, зокрема статей 403 – 406, сприяє співробітництву України з ЄС щодо взаємного розуміння аграрної політики та політики розвитку аграрних регіонів; розвитку сучасного та сталого сільськогосподарського виробництва, поширення органічних методів виробництва і біотехнологій шляхом впровадження передового досвіду в цих областях, обміну знаннями та кращими практиками з метою сприяння економічного добробуту сільських громад та підвищенню конкурентоспроможності сільськогосподарського сектору, ефективності та прозорості ринків, умов для інвестицій, а також стандартизації вимог до якості вітчизняної продукції. Розвиток сільськогосподарства матиме позитивний вплив на зростання зайнятості та добробуту громад в аграрних регіонах країни, а держава отримує можливість модернізувати аграрну політику відповідно до вимог законодавства ЄС, поліпшити планування та запровадження відповідних політик підтримки на різних рівнях.

Серед відповідальних за цей напрямок дер-

У звітному році відсутні зобов'язання за Угодою про асоціацію

жавних органів: Мінагрополітики, Держпродспоживслужба, Мінекономрозвитку, МЗС, Держрибагентство, Мін'юст, Мінприроди, МОЗ, Мінфін, ДФС, Держлісагенство. Відмітимо, що Мінагрополітики та Держпродспоживслужба найбільш задіяні в процесі імплементації зобов'язань. Не менш важливу роль відіграє й ВРУ.

За 2017 рік досягнуто наступного прогресу щодо виконання положень Угоди, зокрема:

- наказом Мінагрополітики № 705 від 28.12.2017 р. внесено зміни до наказу Мінагрополітики № 157 «Вимоги до продуктів з какао та шоколаду» від 13.07.2016 (зарєєстровано в Мін'юсті за № 688/28818), яким імплементовано Директиву 2000/36/ЄС стосовно продуктів з какао та шоколаду, призначених для споживання людиною;
- імплементовано Директиву Ради 2001/111/ЄС про певні види цукру, призначені для споживання в їжу (згідно Наказу Мінагрополітики № 592 «Вимоги до видів цукрів, призначених для споживання людиною» (зарєєстровано в Мін'юсті за № 1434/31302)).

21 грудня 2017 року ВРУ прийняла Закон «Про безпечність та гігієну кормів», який 16.01.2018 підписано Президентом й набуває чинності через два роки з дня його опублікування. Серед іншого цей Закон імплементує положення Регламенту № 382/2005, що встановлює детальні правила застосування Регламенту Ради (ЄС) № 1786/2003 про спільну організацію ринку сухих кормових культур. Закон визначає правові та організаційні засади виробництва та обігу кормів, регулює від-

носини між органами виконавчої влади та операторами ринку кормів, визначає повноваження органів державної влади та основні засади здійснення державного контролю, вимоги до виробництва та обігу кормів та виробничих потужностей, що стосуються кормів для їх ввезення (пересилання) на митну територію України; відповідальність за порушення законодавства про корми та ін. Реалізація цього Закону України дасть можливість створити умови для розвитку ринку кормів в Україні, що, зокрема сприятиме зростанню обсягів виробництва якісних кормів, а також зменшить фінансове та адміністративне навантаження на операторів ринку.

18 травня 2017 року ВРУ прийняла Закон «Про державний контроль, що здійснюється з метою перевірки відповідності законодавству про безпечність та якість харчових продуктів і кормів, здоров'я та благополуччя тварин», який підписано Президентом 30 червня 2017 року. Згідно з Розділом X він набирає чинності через дев'ять місяців з дня його опублікування, тобто у квітні 2018 р.

Водночас, з метою імплементації Регламенту Ради 834/2007 розроблено проект Закону «Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції» (реєстр. № 5448). Наразі законопроект знаходиться на опрацюванні комітеті ВРУ з питань аграрної політики та земельних відносин.

Для імплементації Директив ЄС, які стосуються соків, екстрактів кави та екстрактів цикорію, розроблено проекти нормативно-правових актів Мінагрополітики, які наразі доопрацьовуються з врахуванням пропозицій галузевих асоціацій та ЦОБВ.

Також для імплементації Директиви 2001/110/ЄС щодо меду, підготовлено проект наказу Мінагрополітики «Про затвердження вимог до окремих показників якості меду», який проходить узгодження з представниками галузі.

З метою імплементації положень Регламенту 1830/2003 про відстеження і маркування генетично модифікованих організмів і відстеження продуктів харчування та кормів, вироблених з ГМО, яким внесені зміни до Директиви 2001/18/ЄС, розроблено та зареєстровано у ВРУ (реєстр. № 7210) проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо відстеження і маркування ГМО та обігу, відстеження і маркування харчових продуктів, кормів та/або кормових добавок, ветеринарних препаратів, отриманих з використанням ГМО», який наразі опрацьовується в Комітеті з питань аграрної політики та земельних відносин.

Для реалізації Закону України від 08.12.2015 № 864-VIII «Про внесення змін до деяких законів України щодо приведення законодавства України у сфері насінництва та розсадництва у відповідність з європейськими та міжнародними нормами і стандартами», Мінагрополітики протягом 2017 року було розроблено та прийнято 9 постанов КМУ та 6 актів Мінагрополітики, що регулюють питання ведення реєстрів у сфері насінництва, ввезення насіння на територію України, видачі свідоцтв агрономам-інспекторам, порядку сертифікації та маркування насіння і садивного матеріалу.

Разом з цим розпорядженням № 489 від 19 липня 2017 р. КМУ затвердив План заходів з реалізації Концепції розвитку сільських територій. Зазначений план заходів розрахований на період до 2025 року та забезпечить стимулювання підприємницької активності, диверсифікації зайнятості сільського населення, удосконалення механізмів впливу громадського самоуправління та регіонального саморегулювання на соціально-економічні складові життєдіяльності громад та сільських територій.

З метою створення необхідних організаційних, правових та фінансових передумов для розвитку фермерських господарств та сільськогосподарських кооперативів, покращення матеріально-фінансового становища сільського населення, прийнято розроблену Мінагрополітики Концепцію розвитку фермерських господарств та сільськогосподарської кооперації на 2018-2020 роки (постанова КМУ № 664-р від 13.09.2017).

Заради посилення співробітництва у напрямі сталого рибальства в Чорному морі, як у двосторонніх, так і в багатосторонніх рамках на основі екосистемного підходу до управління рибальством, відбувається опрацювання проекту постанови «Про внесення зміни до Порядку видачі підтвердження законності вилучення водних біоресурсів із середовища їх існування та перероблення продуктів лову (у разі необхідності суб'єкту господарювання для здійснення зовнішньоторговельних операцій)».

Отже, у 2017 Україна виконала низку зобов'язань щодо:

- встановлення правил пакування базового, сертифікованого насіння для продажу та умов його реалізації на ринку;
- дерегуляції у сфері сертифікації кормових культур;
- затвердження порядку способів обробки фруктові сировини для виробництва соків та деяких подібних продуктів, призначених для споживання людьми.

Впровадження європейських норм дозволило вітчизняним суб'єктам господарювання отримати дозвіл на поставки в ЄС м'яса птиці, риби та рибопродуктів, меду, яєць і яйцепродуктів, молока і молочних продуктів, колагену, кишкової сировини, равликів, а також нехарчових продуктів тваринного походження – наприклад, пуху, пір'я та шкірсировини, технічного казеїну тощо. Наразі 290 українських виробників тваринної продукції вже пройшли процедури перевірки та отримали право на експорт про-

дуктів тваринного походження до ЄС, з них – 110 виробники харчових продуктів тваринного походження.

Надалі, в рамках виконання Україною положень Глави 17 «Сільське господарство та розвиток сільських територій» доцільно поступово та послідовно продовжити у 2018 році виконання завдань за сферами «Політика якості», «Органічне фермерство», «Стандарти торгівлі рослинами», «Генетично модифіковані зернові» та «Сільське господарство та рибальство».

ЗАХИСТ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ

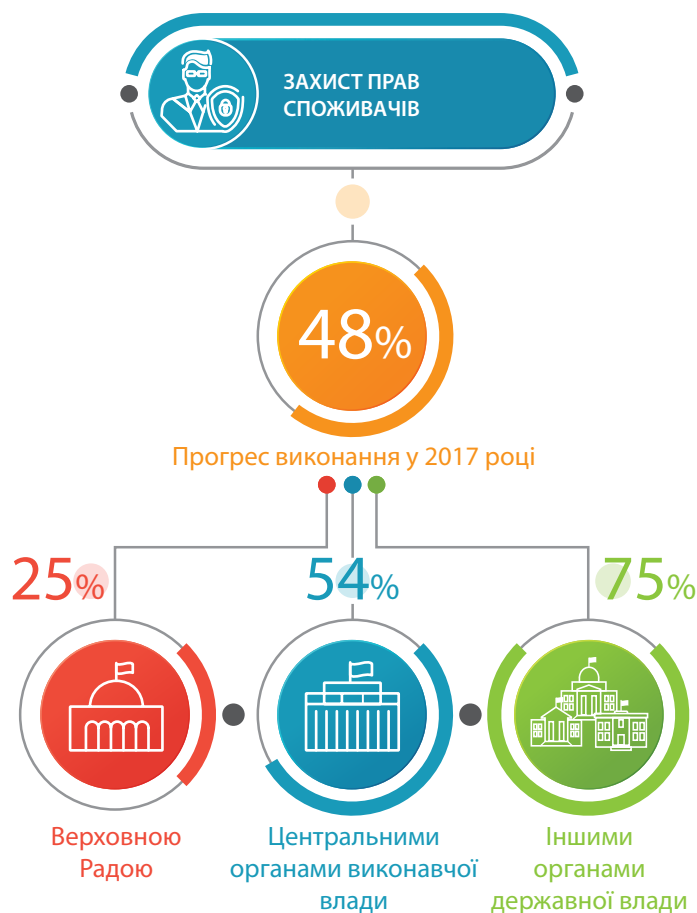
Глава 20 «Захист прав споживачів» Угоди про асоціацію та Додаток XXXIX до Угоди передбачають співробітництво з метою забезпечення високого рівня захисту прав споживачів та досягнення сумісності між їх системами захисту прав споживачів. Україна демонструє 48% прогрес у процесі наближення законодавства України у сфері захисту прав споживачів до права ЄС за 2017 рік.

Зокрема, розроблено проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо захисту прав споживачів)» (реєстр. № 5548), який наразі опрацьовується в комітетах Верховної Ради. Законопроект враховує вимоги Директиви 1999/44/ЄС щодо законодавчого закріплення мінімального рівня гарантій захисту прав споживачів в межах внутрішнього ринку, Директиви 97/7/ЄС щодо встановлення вимог та гарантій захисту прав споживачів при укладенні дистанційних контрактів та Директиви 2009/22/ЄС (замінює Директиву 98/27/ЄС) щодо врегулювання механізмів судового захисту колективних інтересів споживачів у відповідності з правом ЄС.

Прийнято постанову КМУ № 136 від 10.03.2017 «Про внесення змін до Порядку провадження торговельної діяльності та правил торговельного обслуговування на ринку споживчих товарів», якою запроваджено заборону продажу товарів, які імітують продовольчі товари і ставлять під загрозу безпеку або здоров'я споживачів, зокрема, дітей, які можуть сплутати їх із продовольчими товарами, що може призвести до проблем зі здоров'ям (для імплементації Директиви 87/357/ЄЕС).

Крім того, з метою створення та впровадження ефективної системи захисту прав споживачів в Україні, Урядом схвалено Концепцію державної політики у сфері захисту прав споживачів на період до 2020 року (розпорядження КМУ № 217 від 29.03.2017) та затверджено План заходів з реалізації Концепції (розпорядження КМУ № 983 від 27.12.2017).

З метою імплементації Рішення Комісії № 2006/502/ЄС від 11.05.2006 про зобов'язання держав-членів забезпечити постачання на ринок

запальничок виключно із захистом від дітей та заборонити постачання на ринок запальничок-сувенірів, розроблено проект наказу «Про затвердження Змін до Правил роздрібної торгівлі непродовольчими товарами» (на реєстрації в Міністерстві юстиції).

Крім того, в контексті імплементації Директиви 2001/95/ЄС щодо створення та забезпечення функціонування інформаційних систем державного ринкового нагляду, ведеться робота зі створення національної інформаційної системи ринкового нагляду та системи оперативного взаємного сповіщення про продукцію, що становить серйозний ризик. Протягом 2017 року забезпечено проведення державної експертизи комплексної системи захисту інформації та отримано атестати відповідності вимогам норма-

тивних документів з технічного захисту інформації; проведено додаткові випробування.

Також проводиться робота з імплементації:

- Директиви 2005/29/ЄС в частині встановлення заборони на здійснення недобросовісних комерційних практик та визначення таких практик, а також встановлення санкцій за недобросовісні комерційні практики;
- Директиви 2008/122/ЄС щодо визначення гарантій та механізмів захисту прав споживачів у випадках збуту, продажу та повторного продажу контрактів з таймшер, довгострокових продуктів пов'язаних із відпусткою, а також контрактів із обміну;
- Директиви 90/314/ЄЕС в частині запровадження механізмів відповідальності за невиконання або неналежне виконання зобов'язань по договору туристичного обслуговування, встановлення мінімальних вимог до описових матеріалів пакетів туристичних послуг, визначення прав і обов'язків сторін, а також умов надання або заміни пакету туристичних послуг, у відповідності з правом ЄС;
- Директиви 2002/65/ЄС в частині посилення гарантій та механізмів захисту прав споживачів у випадку дистанційного надання фінансових послуг.

Водночас незважаючи на позитивну динаміку з виконання домовленостей у цій сфері залишилися низка невиконаних заходів, передбачених на 2017 р., а саме:

- визначення гарантій та механізмів захисту прав споживачів у випадках збуту, продажу та повторного продажу контрактів з таймшер, довгострокових продуктів пов'язаних із відпусткою, а також контрактів із обміну;
- посилення гарантій та механізмів захисту прав споживачів у випадку дистанційного надання фінансових послуг;
- встановлення вимог та гарантій захисту прав споживачів при укладенні дистанційних контрактів.

У 2018 році планується завершити роботу з підготовки та реалізації проекту інформаційних систем державного ринкового нагляду та розпочати дослідну експлуатацію зазначених вище інформаційних систем.

Крім того, пріоритетами на 2018 рік вбачається виконання затвердженого Кабінетом Міністрів України Плану заходів з реалізації Концепції державної політики у сфері захисту прав споживачів на період до 2020 року (розпорядження від 27 грудня 2017 р. № 983-р) та подальша робота над узгодженням та прийняттям наступних законопроектів:

- щодо внесення змін до Закону «Про туризм»;
- про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо удосконалення захисту прав споживачів фінансових послуг;
- про співробітництво у сфері захисту прав споживачів;
- про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо захисту прав споживачів).

СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА ТА ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ

Відповідно до Угоди про асоціацію Україна взяла на себе зобов'язання адаптувати національне законодавство до стандартів та практики ЄС у сфері зайнятості, соціальної політики та рівних можливостей.

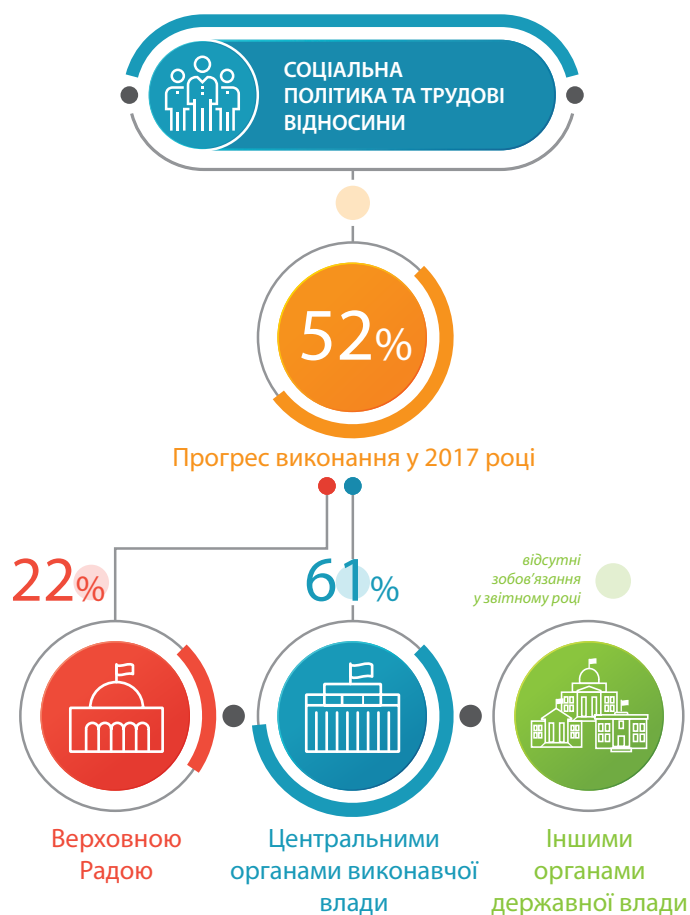
На виконання цих зобов'язань ще у листопаді 2015 року прийнято у першому читанні проект Трудового кодексу України (реєстр. № 1658). Положення Кодексу передбачають імплементацію положень окремих acquis ЄС (зокрема, Директив 91/533/ЄЕС, 1999/70/ЄС, 97/81/ЄС, 2001/23/ЄС). 11 квітня 2017 року Комітетом Верховної Ради України з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення рекомендовано Парламенту прийняти його в другому читанні та в цілому.

З метою імплементації положень Директив 2009/104/ЄС (замінює Директиву 89/655/ЄЕС) та 2001/45/ЄС прийнято наказ Мінсоцполітики «Про затвердження вимог безпеки та захисту здоров'я під час використання виробничого обладнання працівниками» № 2072 від 28.12.2017.

На розгляді у Верховній Раді перебуває проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» (реєстр. № 5511), який передбачає імплементацію положень Директив Ради 98/59/ЄС, 2000/43/ЄС, 2000/78/ЄС та внесення відповідних змін до Кодексу законів про працю України, Закону України «Про зайнятість населення» та Закону України «Про рекламу».

Триває робота щодо розроблення інших законодавчих, нормативно-правових та відомчих актів, спрямованих на імплементацію актів ЄС, передбачених Угодою про асоціацію у цій сфері. Зокрема, на даний час:

- **щодо питань здоров'я та безпеки праці:**
 - з метою імплементації положень Директиви 92/104/ЄЕС триває узгодження проекту наказу Мінсоцполітики про затвердження вимог щодо безпеки та захисту здоров'я працівників видобувних підприємств із підземним і відкритим способами видобування;

- з метою імплементації положень Директиви 92/91/ЄЕС розроблено та доопрацьовується проект наказу Мінсоцполітики про мінімальні вимоги до поліпшення безпеки та захисту здоров'я працівників у видобувних галузях, що використовують буріння;
- у зв'язку з переглядом державної політики у сфері охорони праці з метою імплементації положень Директиви 89/391/ЄЕС, триває узгодження проекту Концепції реформування системи управління охороною праці в Україні. Документ направлено до МОП для проведення експертизи на відповідність директивам ЄС.
- створено робочу групу за участю сторін соціального діалогу та зацікавлених орга-

нів з підготовки змін до законодавства, які необхідно внести для остаточної імплементації Директиви 89/654/ЄЕС щодо приведення у відповідність до стандартів ЄС мінімальних вимог до безпеки і охорони здоров'я для робочих зон;

- **щодо сфери трудових відносин:**

- з метою імплементації положень Директиви 2001/23/ЄС розроблено проект Закону «Про колективні договори та колективні угоди» (в новій редакції). Законопроект направлено на законодавче закріплення механізму укладення колективного договору фізичними особами, які використовують найману працю, визначення механізму поширення сфери дії галузевої (міжгалузевої) угоди.

- **щодо питань антидискримінації та гендерної рівності:**

- з метою виконання зобов'язань захисту від дискримінації за ознакою статі, зокрема положень Директив № 2000/43/ЄС та №2000/78/ЄС, на розгляді Верховної Ради перебуває проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо гармонізації законодавства у сфері запобігання та протидії дискримінації із правом Європейського Союзу)» (реєстр. № 3501).
- завершується робота над проектом Державної соціальної програми забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2021 року». Документ погоджено з Радою Європи і спрямовано на імплементацію положень Директив Ради 2004/113/ЄС та 79/7/ЄЕС.
- з метою імплементації положень Директиви Ради 2010/18/ЄС, розроблено проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо надання додаткових гарантій, пов'язаних з поєднанням сімейних і трудових обов'язків)». Законопроект передбачає створення рівних умов та можливостей для реалізації батьками своїх обов'язків щодо виховання і догляду за дітьми, підтримки материнства і батьківства.

Проведено значну роботу з метою практичного впровадження принципу гендерної рівності у всі сфери життя суспільства.

- З 1 березня 2017 року до компетенції Віце-прем'єр-міністра з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України

І. Климпуш-Цинцадзе належать питання гендерної рівності та координації взаємодії центральних органів виконавчої влади з питань гендерної рівності (постанова КМУ № 296 від 18.04.2016).

- Урядом запроваджено посаду Урядового уповноваженого з питань гендерної політики (постанова КМУ № 390 від 07.06.2017). Наразі проведено конкурс на зайняття цієї посади та визначено переможця.

- У 2017 році скасовано майже всі обмеження (крім шахтних робіт) для жінок щодо зайняття професіями (видами робіт), що відкриває жінкам доступ до цілих галузей.

- Новим Законом України «Про освіту» передбачена норма про обов'язковість здобуття учнями гендерної компетентності – здатності усвідомлювати рівні права і можливості. Недискримінація, рівність, забезпечення прав людини починаються з освіти і мають бути сформовані під час здобуття учнями загальної середньої освіти.

- У 2017 році вперше гендерне бюджетування інтегровано в стратегічних документах Міністерства фінансів – Стратегію управління державними фінансами на 2017-2021 роки, частиною якої є гендерне орієнтоване бюджетування.

- Розроблено проект Стратегії впровадження гендерної рівності та недискримінації у сфері освіти «Освіта: гендерний вимір – 2020».

- З метою розвитку гендерної рівності в Україні реалізуються проекти:

- CEDAW в дії» (за підтримки Уряду Канади);
- «Гендерна рівність у серці реформ» (за підтримки Уряду Швеції).

«Гендерно-орієнтоване бюджетування в Україні» (фінансується Шведським агентством міжнародного розвитку). У рамках цього проекту з 2017 року розпочала працювати Школа тренерів з гендерного бюджетування для працівників обласних державних адміністрацій.

З метою виконання зобов'язань України за Угодою про асоціацію щодо **забезпечення соціального діалогу, соціального захисту та соціального залучення Мінсоцполітики:**

- У Верховній Раді супроводжується проект Закону України «Про соціальні послуги» (реєстр. № 4607), спрямований на реформування системи надання соціальних послуг. Продовжується також робота із запровадження

стандартизації соціальних послуг. Наказами Мінсоцполітики затверджено 20 державних стандартів соціальних послуг. Наразі здійснюється розробка ще 7 проектів стандартів.

- У Верховній Раді супроводжується проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо зайнятості інвалідів» (реєстр. № 4578). Законопроект передбачає впровадження стимулюючих механізмів для роботодавців з метою забезпечення ними реалізації прав осіб з інвалідністю на працю.

КЛЮЧОВІ ЗАВДАННЯ НА НАСТУПНИЙ РІК:

- Забезпечити супроводження та прийняття Верховною Радою України:
 - проекту Трудового кодексу України (реєстр. № 1658);
 - проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» (реєстр. № 5511);
 - проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо гармонізації законодавства у сфері запобігання та протидії дискримінації із правом Європейського Союзу)» (реєстр. № 3501);
 - проекту Закону України «Про соціальні послуги» (реєстр. № 4607);
 - проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо зайнятості інвалідів» (реєстр. № 4578).
- Забезпечити доопрацювання та внесення на розгляд Уряду для подальшого подання Верховній Раді:
 - проекту Закону України «Про колективні договори та колективні угоди» (нова редакція);
 - проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо надання додаткових гарантій, пов'язаних з поєднанням сімейних і трудових обов'язків)».
- Забезпечити доопрацювання та затвердження актами Уряду:
 - проекту Концепції реформування системи управління охороною праці в Україні;
 - проекту Державної соціальної програми забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2021 року.
- Забезпечити доопрацювання та затвердження наказами Мінсоцполітики:
 - вимог щодо безпеки та захисту здоров'я працівників видобувних підприємств із підземним і відкритим способами видобування;
 - мінімальних вимог до поліпшення безпеки та захисту здоров'я працівників у видобувних галузях, що використовують буріння;
 - мінімальних вимог до безпеки і охорони здоров'я для робочих зон.

ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я

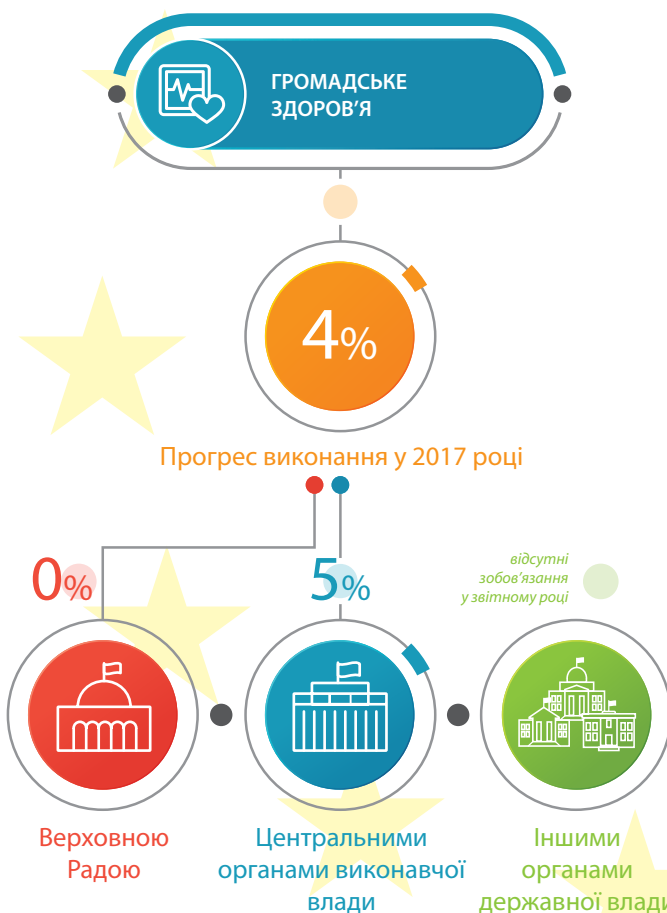
З підписанням Угоди про асоціацію Україна взяла на себе зобов'язання стосовно **зміцнення системи охорони здоров'я** України та її потенціалу. У 2017 році Україна створила передумови для реформування системи охорони здоров'я, спрямовану на докорінну реорганізацію всієї системи.

Зокрема, Верховною Радою України за поданням Уряду прийнято рамкові Закони:

- Закон України «Про державні фінансові гарантії надання медичних послуг та лікарських засобів» (№ 2168-VIII). Закон запроваджує нову систему фінансування охорони здоров'я та залучення до постачання медичних послуг закладів охорони здоров'я усіх форм власності та фізичних осіб-підприємців.
- Закон України «Про внесення змін до Бюджетного Кодексу України» (№ 2233-VIII), що надає місцевим бюджетам додаткові дотації на здійснення переданих з державного бюджету видатків з утримання закладів освіти та охорони здоров'я, а також перерозподіл повноважень щодо здійснення видатків на первинну медичну допомогу.

З метою імплементації положень Закону України «Про державні фінансові гарантії надання медичних послуг та лікарських засобів» рішеннями Уряду затверджено План заходів щодо реформи фінансування охорони здоров'я до 2020 року (розпорядження КМУ від 15.11.2017 № 821 від 15.11.2017). Планом заходів передбачено створення правових основ для нової системи фінансування охорони здоров'я, єдиного національного замовника послуг з медичного обслуговування населення, єдиної електронної системи обміну медичною інформацією, госпітальних округів. Також планується автономізація бюджетних закладів охорони здоров'я, перегляд уніфікованих клінічних протоколів для переліку найбільш поширених медичних станів та спрощення вимог до ведення паперової звітності. Крім того, буде запроваджено нову модель фінансування для первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги.

У тестовому режимі запрацювали окремі компоненти електронної системи обміну медичною інформацією (eHealth). Станом на 25 січня 2018 року до системи eHealth приєдналися 706 медичних закладів, 4961 лікарів та більше 26 тисяч пацієнтів.

- затверджено Положення про Національну службу здоров'я України (постанова КМУ № 1101 від 27.12.2017).

Національна служба здоров'я України — центральний орган виконавчої влади, що реалізовуватиме державну політику у сфері державних фінансових гарантій медичного обслуговування населення, національний страховик, який укладатиме договори із закладами охорони здоров'я та закуповуватиме у них послуги з медичного обслуговування населення. Національна служба не володітиме коштами, які виділяються з держбюджету на оплату послуг медичного обслуговування населення, гроші зберігатимуться на казначейських рахунках, а новостворений орган контролюватиме дотримання умов договору. Передбачається, що Національна служба здоров'я розпочне роботу наприкінці червня 2018 року.

Угода про асоціацію містить зобов'язання щодо поступового наближення Україною законодавства та практики до принципів *acquis* ЄС, перелік відповідних актів ЄС викладено у Додатку ХІІ до Угоди про асоціацію.

З метою імплементації відповідних положень acquis ЄС у сфері **трансплантації тканин, клітин та органів** та розповсюдження людських тканин і клітин. На розгляді Верховної Ради перебуває проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо охорони здоров'я та трансплантації органів та інших анатомічних матеріалів людині» (реєстр. № 2386а-1).

З метою виконання зобов'язань **у сфері боротьби з інфекційними захворюваннями** на даний час працює Державна установа «Центр громадського здоров'я». На Центр покладено функції координації та впровадження заходів з питань епідеміологічного нагляду та контролю.

У 2017 році тривав процес приєднання до Центру громадського здоров'я державних установ, у тому числі лабораторних центрів, для забезпечення виконання ним основних функцій в сфері громадського здоров'я.

Продовжується робота щодо напрацювання Дорожньої карти з імплементації положень Глобального порядку денного з безпеки здоров'я.

Крім того, у звітному періоді державна установа «Центр громадського здоров'я Міністерства охорони здоров'я України» (утворена у 2015 році) стала національним членом Міжнародної асоціації національних інститутів охорони здоров'я (International Association of National Public Health Institutes – IANPHI). На Центр покладено функції координації та впровадження заходів з питань епідеміологічного нагляду та контролю.

Угодою про асоціацію передбачено імплементацію положень директив пов'язаних з **виробництвом, рекламою, реалізацією та контролем тютюну**. На даний момент на розгляді Верховної Ради перебуває проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо охорони здоров'я населення від шкідливого впливу тютюну» (реєстр. № 2820), положення якого спрямовані на імплементацію Директиви 2003/33/ЄС, що передбачено Угодою про асоціацію, та Директиви 2014/40/ЄС, яка скасовує згадану в Угоді про асоціацію Директиву 2001/37/ЄС.

Крім того, у 2017 році розроблено проект Закону «Про приєднання України до Протоколу про ліквідацію незаконної торгівлі тютюновими виробами». Законопроект внесено у вересні 2017 р. на розгляд Президента України.

Україна ще у 2006 році ратифікувала Рамкову конвенцію ВООЗ із боротьби проти тютюну. Відповідно до статті 15 Рамкової конвенції за участю всіх Сторін цієї Конвенції, включаючи Україну, підготовлено та узгоджено текст Протоколу про ліквідацію незаконної торгівлі тютюновими виробами.

Угода про асоціацію містить зобов'язання щодо **якості та безпеки крові людини та її компонентів**.

Відповідна робота наразі ведеться з затримкою.

Зокрема, другий рік триває робота щодо розроблення проектів:

- Стратегії розвитку національної системи и крові, яка має бути затверджена відповідним рішенням Уряду.
- Змін до Закону України «Про донорство крові та її компонентів» у частині визначення повноважень, відповідальності та рівнів звітності, створення належних умов для ведення господарської діяльності. Його прийняття дасть змогу створити ефективно працюючу систему контролю дотриманням вимог законодавства у сфері донорства крові та її компонентів, безпеки крові.
- Стратегії розвитку національної системи крові, яка має бути затверджена відповідним рішенням Уряду.
- Відомчих актів МОЗ у цій сфері.

У 2018 році необхідно докласти значних зусиль для подолання затримки у імплементації зобов'язань за Угодою про асоціації що стосується громадського здоров'я.

КЛЮЧОВІ ЗАВДАННЯ НА НАСТУПНИЙ РІК:

- Забезпечити прийняття проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо охорони здоров'я та трансплантації органів та інших анатомічних матеріалів людині» (реєстр. № 2386а-1).
- Розробити проект постанови КМУ про створення Національного організаційно-методичного центру трансплантації.
- Затвердити Положення про Національну систему трансплантації.
- Завершити формування організаційної структури Центру громадського здоров'я та забезпечення його повноцінного функціонування.
- Завершити роботу над Дорожньою картою з імплементації положень Глобального порядку денного з безпеки здоров'я.
- Забезпечити прийняття проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо охорони здоров'я населення від шкідливого впливу тютюну» (реєстр. № 2820).
- Забезпечити доопрацювання та в подальшому прийняття проекту Закону України «Про приєднання України до Протоколу про ліквідацію незаконної торгівлі тютюновими виробами».
- Забезпечити розроблення та в подальшому прийняття змін до Закону України «Про донорство крові та її компонентів».
- Забезпечити розроблення та прийняття нормативно-правових та відомчих актів з метою імплементації законодавства щодо донорства крові та її компонентів відповідно до європейського законодавства.

ОСВІТА, НАВЧАННЯ ТА МОЛОДЬ

Угода не містить чітких зобов'язань у сферах освіти, навчання та молоді, водночас закріплює загальні принципи, на основі яких відбувається співпраця.

Реформа освіти в Україні у 2017 році визнана одним з ключових пріоритетів діяльності Уряду. Реформування передбачає докорінні зміни на всіх рівнях освіти. Завдяки інструментам підтримки сторони ЄС, зокрема в рамках Програми ЄС «Еразмус+» та проекту eТвіннінг, широкій співпраці з Європейським фондом освіти, Україна має змогу впроваджувати системні реформи у середній, професійній та вищій освіті.

З метою **модернізації системи освіти** прийнято новий Закон України «Про освіту» (від 05.09.2017 № 2145-VIII). Результатом імплементації цього Закону має стати проведення глибокої всеосяжної освітньої реформи, яка підвищить якість освіти, конкурентоспроможність молодого покоління на ринку праці та забезпечить включення України до європейського освітнього простору.

Цим Законом також закладено нові підходи використання державної та інших мов в організації освітнього процесу в закладах освіти. Стаття 7 «Мова освіти» спрямована на забезпечення належного оволодіння державною мовою усіма здобувачами освіти. Це дасть змогу вирівняти можливості громадян України незалежно від їхньої національної приналежності у реалізації їхніх конституційних прав в Україні як в доступі до здобуття вищої освіти на конкурсних засадах, так і в доступі до ринку праці. Гнучкість, що закладена в цій статті, обумовлена багатонаціональним характером українського суспільства та покликана врахувати мовні особливості й можливості корінних народів і національних меншин України з тим, щоб застосувати в закладах загальної середньої освіти найбільш оптимальні моделі вивчення мов для різних національних меншин.

Водночас Законом України «Про освіту» передбачено перехідний період імплементації статті 7 для осіб, які належать до корінних народів і національних меншин. Впродовж цього періоду відбудеться поступове впровадження вивчення предметів українською мовою поряд з мовами національних

меншин, що сприятиме кращій підготовці учнів до навчання державною мовою у середній школі. Відповідно до міжнародних зобов'язань, забезпечення освіти мовою національних меншин має здійснюватися без шкоди для вивчення державної мови або викладання нею.

Положення статті 7 були розглянуті Європейською комісією за демократію через право (Венеційська комісія). У своєму висновку, опублікованому 11 грудня 2017 року, Венеційська комісія рекомендувала збалансувати положення цієї статті, зокрема через інші законодавчі акти. Міністерством освіти і науки запропоновано три моделі імплементації статті щодо мови навчання в Україні, які передбачається відобразити в проекті Закону України «Про загальну середню освіту», що наразі розробляється. Також, враховуючи рекомендації Венеційської комісії, МОН ініціює продовження перехідного періоду імплементації мовної статті Закону України «Про

освіту» для осіб, які належать до корінних народів і національних меншин, з 2020 до 2023 року.

На виконання Закону України «Про освіту» Урядом утворено орган, що централізовано відповідатиме за дотримання якості освіти та освітніх стандартів – Державну службу якості освіти, яка буде представлена на регіональному рівні через спеціальні відділення.

Розпочато розроблення нових та внесення змін у нині діючі спеціальні освітні закони. Так, триває робота над розробленням законопроекту «Про професійну (професійно-технічну) освіту». Ідеї, які закладено в ньому – гнучкість формування змісту професійної освіти при збереженні високих стандартів навчання, вплив на зміст освіти роботодавців, професійне навчання протягом життя, багатоканальне фінансування професійної освіти, регіональне замовлення на підготовку кадрів, роблять його інноваційним, європейсько орієнтованим, таким, що відповідає реаліям і потребам часу.

З 1 вересня 2017 року запроваджено елементи дуальної форми навчання у 49 закладах професійної освіти з 54 робітничих професій. До організації навчання залучено понад 300 роботодавців. Також у звітному періоді розроблено та затверджено 61 освітній стандарт професійної освіти, зокрема 32 – на базі професійних стандартів.

Угода про асоціацію передбачає співробітництво з питань освіти протягом життя. З метою імплементації відповідних положень Угоди та Закону України «Про освіту» у 2017 році МОН розпочато розроблення проекту Закону України «Про освіту дорослих», спрямованого на реалізацію права кожної повнолітньої особи на безперервне навчання з урахуванням її особистісних потреб, пріоритетів суспільного розвитку та потреб економіки.

Відповідно до Угоди про асоціацію Сторони зобов'язалися сприяти зближенню **у сфері вищої освіти**, яке відбувається в рамках Болонського процесу. З цією метою відповідно до Європейської рамки кваліфікацій затверджено План заходів МОН із впровадження Національної рамки кваліфікацій на 2017-2020 роки.

Триває робота над проектом постанови Кабінету Міністрів про утворення Національного агентства кваліфікацій. Національне агентство забезпечуватиме узгодження позицій заінтересованих сторін і прийняття консолідованих рішень з питань упровадження Національної рамки кваліфікацій, розроблення професійних стандартів, формування законодавчої основи для функціонування кваліфікаційних центрів, визнання професійних кваліфікацій в інших країнах тощо.

З метою розширення академічної, організаційної

та фінансової свободи закладів вищої освіти в рамках упровадження Закону України «Про вищу освіту» у 2017 році прийнято ряд актів.

Зокрема, Уряд визнав таким, що втратив чинність, порядок працевлаштування випускників закладів вищої освіти, підготовка яких здійснювалась за державним замовленням, що забезпечить можливість вільного вибору місця роботи випускниками закладів вищої освіти (постанова КМУ № 376 від 31 травня 2017 р.).

Унормовано питання квот на навчання за держзамовленням для абітурієнтів з Криму та окремих територій Донецької та Луганської областей (постанова Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2017 р. № 1084).

Також у рамках розширення автономії закладів вищої освіти розширено перелік платних послуг, які можуть надаватися навчальними закладами, іншими установами та закладами системи освіти, що належать до державної і комунальної форми власності (постанова КМУ № 301 від 26.04.2017).

Затверджено Положення про Національний репозитарій академічних текстів (постанова КМУ №541 від 19.07.2017). Репозитарій – загальнодержавна розподілена електронна база даних, в якій накопичуються, зберігаються і систематизуються академічні тексти. Основною метою Репозитарію є сприяння розвитку освітньої, наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності шляхом покращення доступу до академічних текстів та сприяння академічній доброчесності.

У 2017 році Україна, зберігаючи лідерство серед країн Східного партнерства, брала активну участь у програмі ЄС «Erasmus+» з обміну студентів, викладачів та науковців, зокрема у проектах, пов'язаних з академічною мобільністю та мобільністю молоді. У звітному періоді суттєво зросла кількість проектів за участю закладів вищої освіти України.

Так, за результатами трьох конкурсів Програми «Erasmus+» за напрямом «Міжнародна кредитна мобільність» у 2017 році для фінансування відібрано 398 двосторонніх проектів для розвитку індивідуальної мобільності студентів та викладачів між закладами вищої освіти України і ЄС (всього у 2015-2017 роках відібрано 643 проекти) на загальну суму 24, 215 млн. євро. Завдяки цій фінансовій підтримці ЄС здійснюється 7 181 мобільність. Зокрема, 5 228 студентів і викладачів з України отримали можливість навчатися, викладати або стажуватися в університетах держав-членів ЄС. Своєю чергою 1 953 студенти і працівники з університетів Європи отримали право прибути за обміном в Україну.

За результатами трьох конкурсів за напрямом «Розбудова потенціалу вищої освіти» у 2015-2017

роках для фінансування відібрано 24 проекти із загальним бюджетом на суму понад 15 млн євро, в яких 68 закладів вищої освіти України є партнерами і співвиконавцями проектів.

У рамках чотирьох конкурсів Програми ЄС «Еразмус+» за напрямом «Жан Моне» у 2014 – 2017 роках від України було подано 410 проектних заявок, з яких 41 проект відібрано до фінансування. 24 заклади вищої освіти України та 6 громадських організацій реалізують заходи у 31 модулі, на 4 кафедрах, за 2 спільними проектами та 4 проектами підтримки асоціації Жана Моне, загальна сума допомоги на які становить понад 1,2 млн євро.

КЛЮЧОВІ ЗАВДАННЯ НА НАСТУПНИЙ РІК:

- Завершити розроблення і забезпечити прийняття Закону України «Про загальну середню освіту».
- Завершити розроблення і забезпечити прийняття Закону України «Про професійну (професійно-технічну) освіту».
- Завершити розроблення та забезпечити прийняття Закону України «Про освіту дорослих».
- Розробити вимоги щодо акредитації програм вищої освіти з метою розбудови системи забезпечення якості вищої освіти на основі Європейських стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості вищої освіти.

Угодою про асоціацію передбачено **заохочення Сторонами поглиблення співробітництва та обміну досвідом у молодіжній сфері та розвиток неформальної освіти для молоді.**

З метою досягнення цілей Угоди про асоціацію та розвитку двостороннього співробітництва у 2017 році з державами-членами ЄС підписано двосторонні документи про співпрацю у молодіжній сфері, сфері фізичної культури і спорту з Мальтою, Хорватією, Латвією, Португалією.

З метою реформування молодіжної політики з урахуванням практики і досвіду держав-членів ЄС, на розгляді Верховної Ради України перебуває проект Закону України «Про молодь» (реєстр. № 3621, 10.11.2017 народними депутатами внесено доопрацьовану редакцію законопроекту). Законопроект передбачає формування нової системи функціонування державної молодіжної політики, методів та інструментів її реалізації, побудову нового типу відносин між державою та молоддю.

У 2017 році у рамках реалізації навчальної програми «Молодіжний працівник», яка розроблена

спільно з Програмою ООН в Україні та ЮНІСЕФ, у регіонах України для державних службовців молодіжної сфери, представників молодіжних громадських організацій проведено 45 базових та 7 спеціалізованих тренінгів, участь у яких взяло близько 900 молодих людей.

У рамках імплементації Європейського пакту заради молоді, Мінмолодьспортом у партнерстві з Фондом народонаселення ООН в Україні, продовжується реалізація Українського пакту заради молоді – 2020 (взаємодія бізнесу, держави та громадськості). У 2017 році до Пакту приєдналося 57 компаній. За 2 роки реалізації цієї ініціативи (2016-2017) Пакт підписали 89 компаній з 11 міст України, які створили 385 партнерств із освітнім сектором та 13184 місць для стажування та першого робочого місця. Українська ініціатива є однією з найактивніших у Європі.

З метою забезпечення **міжнародної мобільності молоді**, налагодження прямих контактів між молодіжними організаціями України та держав-членів ЄС:

- у рамках Українсько-Польської Ради обміну молоддю реалізовано 8 проектів молодіжного обміну України та Польщі, в яких взяло участь 226 осіб, у Польщі – 70 проектів, в яких взяло участь 2278 осіб;
- у рамках Ради обмінів молоддю України та Литви реалізовано 6 проектів українсько-литовських обмінів молоддю, в яких взяло участь 86 осіб, у Литві – реалізовано 6 проектів за участі 134 молодих людей.

Забезпечується сприяння діяльності Інформаційного центру Еразмус + молодь в Україні.

КЛЮЧОВІ ЗАВДАННЯ НА НАСТУПНИЙ РІК:

- Продовжити реалізацію навчальної програми «Молодіжний працівник» та ініціативи Український пакт заради молоді – 2020; здійснення міжнародних молодіжних обмінів.
- Розробити та забезпечити прийняття змін до Закону України «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні» з метою реорганізації молодіжних центрів праці в молодіжні центри.
- Удосконалити Порядок проведення конкурсу з визначення програм (проектів, заходів), розроблених інститутами громадянського суспільства, для виконання (реалізації) яких надається фінансова підтримка (шляхом внесення змін до пункту 2 Порядку, затвердженого постановою КМУ № 1049 від 12.10.2011).

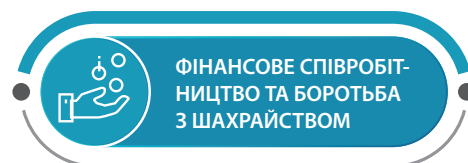
ФІНАНСОВЕ СПІВРОБІТНИЦТВО ТА БОРОТЬБА З ШАХРАЙСТВОМ

Одним з напрямів співпраці України та Європейського Союзу є захист фінансових інтересів Сторін під час використання допомоги, яка надається Україні Європейським Союзом на принципах належного фінансового управління та для досягнення цілей Угоди через відповідні механізми та інструменти фінансування.

Співпраця в цій сфері передбачена Розділом VI «фінансове співробітництво та положення щодо боротьби із шахрайством», ст. ст. 453-459 та Додатками XLIII, XLIV.

Відповідно до зазначених положень, сторони докладають зусиль, щоб допомога ЄС використовувалася у тісному співробітництві та координації з іншими країнами-донорами, організаціями-донорами та міжнародними фінансовими інституціями й відповідно до міжнародних принципів надання ефективної допомоги. Основи механізму співробітництва закладено у Додатку XLIII до Угоди про асоціацію, який передбачає рамкові умови застосування сторонами ефективних заходів з метою попередження та боротьби із шахрайством, корупцією та іншою нелегальною діяльністю, яке (яка) може виникати у зв'язку із неналежним використанням фінансової допомоги Європейського Союзу.

Компетентними органами української сторони є МВС, Мінекономрозвитку, Мінфін, Мін'юст, НАБУ, ДФС, Держаудитслужба, Держфінмоніторинг, НАДС, Національна поліція, СБУ, ГПУ, Служба зовнішньої розвідки, АРМА, та Управління з питань запобігання зловживанням та шахрайству (OLAF) і Європейський суд аудиторів – з європейської сторони.

ФІНАНСОВЕ СПІВРОБІТНИЦТВО ТА БОРОТЬБА З ШАХРАЙСТВОМ

У звітному році відсутні зобов'язання за Угодою про асоціацію

У зв'язку з цим Управління з питань запобігання зловживанням та шахрайству (OLAF) може погоджувати з українськими колегами дії щодо подальшого співробітництва у сфері протидії шахрайству, включаючи проведення спільних з органами влади України оперативних заходів у рамках окремих розслідувань.

Українською стороною за 2017 рік визначено пріоритетні напрями співпраці, зокрема виділені таргетовані дії в оновленому Плані заходів щодо імплементації Угоди про асоціацію. З метою налагодження співробітництва та координації з OLAF опрацьовується механізм взаємодії державних інституцій України, залучених до боротьби з шахрайством у рамках проектів/програм технічного співробітництва ЄС.

Пріоритетними напрямками реалізації даного напрямку співпраці на 2018 рік є формування механізму та графіку проведення консультацій та обміну інформацією на регулярній основі, опрацювання порядку оперативної взаємодії з OLAF органів державної влади України.

ПОГЛИБЛЕНА ТА ВСЕОХОПЛЮЮЧА ЗОНА ВІЛЬНОЇ ТОРГІВЛІ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЄС У 2017 РОЦІ

У результаті дії поглибленої та всеохоплюючої зони вільної торгівлі (ПВЗВТ) між Україною та ЄС у 2017 році продовжилася тенденція до зміцнення позицій ЄС як стратегічного торговельного партнера України. За результатами 11 місяців 2017 році питома вага ЄС у зовнішньоторговельному обороті товарів України досягла 41,3% (частка ЄС у загальному експорті товарів України – 40,3%, в імпорті товарів – 42,1%).

Протягом 2017 року торгівля товарами між Україною та ЄС динамічно зростала — як щодо експорту, так і щодо імпорту. Зокрема, за січень-листопад 2017 р. експорт товарів до ЄС виріс на 30,4% порівняно з аналогічним періодом попереднього року та становив 15,9 млрд. дол. США, а імпорт товарів з ЄС – збільшився на 22,8% і становив 18,8 млрд. дол. США.

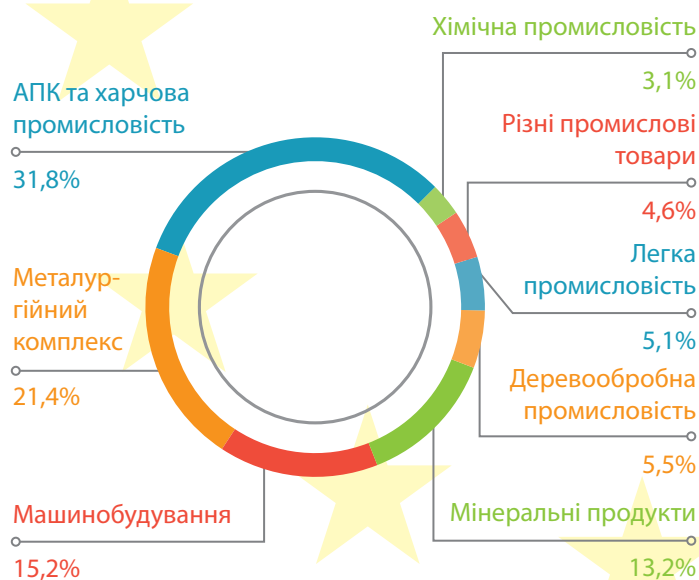
Близько третини експорту товарів з України до ЄС займала продукція сільського господарства та харчової промисловості (31,8% усього експорту до ЄС). На другому місці – експорт чорних металів та виробів з них (21,4%), на третьому – продукція машинобудування (15,2%) (див. Графік 1). Крім того, у структурі товарного експорту до ЄС важливе місце займали: мінеральні продукти (13,2%), продукція деревообробної промисловості (5,5%), легкої промисловості (5,1%), різні промислові товари (4,6%).

Найбільші темпи зростання експорту до ЄС демонстрували такі галузі (дані за 11 місяців 2017 року): АПК та харчова промисловість (+38,2%), машинобудування (+23,6%), мінеральні продукти (+62,7%), різні промислові товари (+47,5%), металургійна промисловість (+21,4%).

У той же час основу імпорту товарів з ЄС до України склали: продукція машинобудування (механічні та електричні машини, транспортні засоби), хімічної промисловості та мінеральні продукти.

Торгівля послугами між Україною та ЄС також зросла у 2017 році. Зокрема, експорт послуг з

Графік 1. Структура експорту товарів з України до країн ЄС-28, 11 місяців 2017 р.

Джерело: Мінекономрозвитку

України до ЄС збільшився на 10,8% порівняно з минулим роком та досяг 3,3 млрд. дол. Україна найбільше експортує до ЄС транспортні послуги, послуги з переробки матеріальних ресурсів, а також телекомунікаційні, комп'ютерні та інформаційні послуги. Імпорт послуг з ЄС у 2017 році дорівнював 2,5 млрд. дол., що на 3,4% більше порівняно з минулим роком. Найбільшу частку в загальному обсязі імпорту послуг від країн ЄС становлять транспортні послуги, ділові послуги та послуги, пов'язані з фінансовою діяльністю.

В українському експорті до ЄС спостерігається позитивна тенденція до розширення товарних позицій, які постачаються на ринок ЄС (362 нові товарні позиції у 2017 році) – тобто відбувається товарна диверсифікація експорту до ЄС. Зростає експорт продукції з вищим ступенем переробки та доданою вартості. Зокрема, це стосується продук-

ції машинобудування та харчової промисловості. У 2016 році для вітчизняних виробників відкрився європейський ринок молочної продукції, а вже у 2017 році Україна стала одним з найбільших експортерів вершкового масла до ЄС.

Також спостерігається зростання кількості українських компаній, які постачають свою продукцію в країни ЄС. На кінець 2017 року 156 українських компаній вже отримали статус уповноваженого (схваленого) експортера, що дає їм можливість самостійно визначати країну походження товару.

ВИКОРИСТАННЯ УКРАЇНОЮ ТАРИФНИХ КВОТ ДЛЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ТА ХАРЧОВОЇ ПРОДУКЦІЇ

У 2017 році було планово збільшено (у середньому на 10%) тарифні квоти для 18 українських агрохарчових товарів (зокрема, меду, м'яса птиці, круп та борошна, ін.).

Українські експортери активно використовували можливості безмитного експорту до ЄС в рамках 29 із 40 наявних тарифних квот протягом 2017 року. Найбільшим попитом користувалися безмитні квоти на такі продукти: мед, виноградний та яблучний соки, оброблені томати, цукор, крупи та борошно, м'ясо птиці, пшениця, кукурудза, ячмінь. Українські компанії постачають зазначену продукцію і понад тарифну квоту, проте ці обсяги підпадають під загальний режим імпорту ЄС (обкладаються увізним митом ЄС). Крім того, у 2017 році Україна почала використовувати також ще три безмитні квоти: на молоко, вершки, згущене молоко та йогурти; оброблений крохмаль; яйця та альбуміни.

ДОДАТКОВІ ТОРГОВЕЛЬНІ ПРЕФЕРЕНЦІЇ ЄС ДЛЯ УКРАЇНИ

З 1 жовтня 2017 року ЄС запровадив додаткові безмитні тарифні квоти на сільськогосподарську та

харчову продукцію терміном на 3 роки (Регламент (ЄС) № 2017/1566). Зокрема, збільшені такі безмитні квоти: мед (+ 2 500 т в рік); ячмінна крупа, оброблене зерно та борошно (+ 7 800 т); оброблені томати (+ 3 000 т); виноградний сік (+ 500 т); овес (+ 4 000 т); кукурудза, кукурудзяне борошно та гранули (+ 625 000 т); пшениця м'яка, пшеничне борошно та гранули (+ 65 000 т); ячмінь, ячмінне борошно та гранули (+ 325 000 т). Більшість додаткових безмитних квот почали діяти з 1 жовтня 2017 року, крім квот на пшеницю, кукурудзу та ячмінь, які використовуються з 1 січня 2018 року.

Також, в рамках тимчасових торговельних преференцій ЄС скасував увізні мита на імпорт з України на такі промислові товари, як: добрива, взуття, пігменти і препарати на основі діоксиду титану, мідні та алюмінієві вироби, електронна апаратура для відтворення зображення (Регламент (ЄС) № 2017/1566).

З метою збільшення можливостей використання потенціалу ПВЗВТ між Україною та ЄС подальшим пріоритетом діяльності Уряду є продовження реформ для збільшення доступу українських товарів та послуг на ринок ЄС:

- зменшення нетарифних обмежень, зокрема пов'язаних з санітарними та фітосанітарними заходами та технічними бар'єрами у торгівлі (для цього плануємо виконання Стратегії СФЗ, підписання Угоди АСАА, адаптація законодавства з метою відкриття ринку ЄС для експорту послуг та державних закупівель);
- розвиток електронної торгівлі з ЄС та інтеграція у Цифровий ринок ЄС;
- підтримка виходу малих та середніх підприємств на ринок ЄС.

EUUA

UKRAINE
—
EUROPE

WWW.EU-UA.ORG